

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus esityslista 07.09.2026

Esityslistan kansilehti	1
1 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	2
2 Pöytäkirjan tarkastaminen	3
3 Kokouksen selostukset	4
4 Kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet pöytäkirjat ja päätökset/PT	5
5 Talouden seuranta / PT	6
6 Kaupunginvaltuuston 24.8.2026 pitämän kokouksen täytäntöönpanot/PT	7
7 Eron myöntäminen Tuure Savuojalle vanhusneuvoston kaupunginhallituksen edustajan tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen / PT	9
8 Eron myöntäminen Juho Karjalaiselle ja Noora Pitkäselle Kivistö-Aviapoliksen kaupunkikeskusten kehittämissuunnitelmien seurantaryhmän jäsenen ja varajäsenen tehtävästä ja täydennysvaalien toimittaminen / PT	11
9 Kaupunginhallituksen edustajat Lahden kaupunginhallituksen vierailussa 31.8.2026 /PT	13
10 Määrärahamuutokset vuoden 2026 talousarvion käyttötalousosaan sekä tuloslaskelmaosaan / PT (kvalt)	14
11 Vantaan kaupungin hallitusohjelmataavoitteet /PT	16
- Vantaan kaupungin hallitusohjelmataavoitteet (KH 7.9.2026)	17
12 Kotoutumisen ohjelma /PT (kvalt)	21
- Kotoutumisen ohjelma 2026-2029 (7.9.2026)	24
13 Ympäristöohjelma / PT (kvalt)	49
- Ympäristöohjelma 2026-2029	52
14 Korson Vantaa-infon tiloista luopuminen /PT	89
- Liite: Korson Vantaa-infon palvelumallin uudistaminen	91
15 Päätös oikaisuvaatimukseen kotoutumisen asiantuntijan rekrytoinnista (vakanssinumero 900484) / PT	109
16 Ennakkolausunto etuosto-oikeuden käyttämättä jättämisestä kiinteistökaupassa: Kiinteistö 92-420-4-106 (Solatie 16a) / TeA	113
- Kartta kaupan kohteesta	115
17 Vuoden 2026 Vantaan kulttuuripalkinnon myöntäminen /RÅ	116
- Vantaan kulttuuripalkinto 2026, palkittujen lista 1976-2025	118
- Kulttuurin avustusehdot 1.7.2026 alkaen	120
18 Vastaus Eve Rämön ja Otso Kivimäen sekä 37 muun valtuutetun aloitteeseen voimajohtohankkeiden päätöksenteon, vaikuttamisen ja omistajaohjauksen selkiyttämiseksi /PT (kvalt)	129
- Eve Rämön ja Otso Kivimäen sekä 37 muun valtuutetun aloite voimajohtohankkeiden päätöksenteon, vaikuttamisen ja omistajaohjauksen selkiyttämiseksi	134
- Voimajohtoon suunnittelu alueidenkäyttölain ja sähkömarkkinalain mukaisissa prosesseissa sekä toteutustavan valinta	136
19 Vastaus Victor Snellmanin ja Patrik Karlssonin sekä 30 muun valtuutetun aloitteeseen ruotsinkielisen varhaiskasvatusryhmän avaaminen Kivistöön syksyllä 2026 ja kielellisten palveluiden pilottimalli /KK (kvalt)	145

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus esityslista 07.09.2026

- Victor Snellmanin ja Patrik Karlssonin sekä 30 muun valtuutetun aloite ruotsinkielisen varhaiskasvatusryhmän avaaminen Kivistöön syksyllä 2026 ja kielellisten palveluiden pilottimalli	150
20 Vastaus vihreän valtuustoryhmän ja 10 muun valtuutetun aloitteeseen antirasismi- ja yhdenvertaisuuskoulutuksesta kaupunginvaltuustolle /PT (kvalt)	153
- Vihreän valtuustoryhmän ja 10 muun valtuutetun aloite antirasismi- ja yhdenvertaisuuskoulutus kaupunginvaltuustolle	155
21 Vastaus Eve Rämön ja Paula Lehmuskallion sekä 16 muun valtuutetun aloitteeseen kaikkien kansojen kulkue Vantaalle /RÅ	157
- Eve Rämön ja Paula Lehmuskallion sekä 16 muun valtuutetun aloite kaikkien kansojen kulkue Vantaalle	159

Kaupunginhallituksen kokous

7.9.2026 klo 17.00

Kaupungintalo, Tikkurila

1 **Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**

Kaupunginhallitus 7.9.2026

Kaupunginjohtajan esitys:

Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Pöytäkirjan tarkastaminen

Kaupunginhallitus 7.9.2026

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) valita kaksi pöytäkirjantarkastajaa toimittamaan pöytäkirjan tarkastus sähköisesti maanantaina 14.9.2026 klo 16.00 ja

Jäsenet	Kokous pvä
Abdi Faysal	24.8
Aura Anssi	7.9.
Demiri Funda	24.8
Hakala Heli	7.9.
Hentilä Jorma	
Kasonen Mika	
Kivimäki Otso	
Niikko Mika	
Nummela Nina	
Rämö Eve	
Räsänen Minna	
Strohm Emily	
Tammi Visa	
Tuomainen Anni Juulia	

- b) pitää tarkastettu pöytäkirja yleisesti nähtävänä kaupungin internetsivuilla (www.vantaa.fi/paatoksenteko) keskiviikosta 16.9.2026 lähtien.

Kokouksen selostukset

Kokouksessa annetaan seuraavat selostukset:

- Yhteistoimintaneuvotteluiden tilanne
Pekka Timonen, kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus 7.9.2026

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään merkitä tiedoksi saadut selostukset ja käyty keskustelu.

4 Kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet pöytäkirjat ja päätökset/PT

PT/BI

Kaupunginhallitukselle on kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten lähetetty seuraavat pöytäkirjat:

Konsernijaoston pöytäkirja nro 8/25.8.2026

Elinvoima- ja työllisyysjaoston pöytäkirja nro 7/19.8.2026

Vaikuttamistoimielimien pöytäkirjojen tiedoksi merkitseminen

Kaupunginhallituksen 8.6.2026 § 7 hyväksymän Vantaan kaupungin toiminnallisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön suunnitelman mukaan vaikuttamistoimielimien pöytäkirjat toimitetaan kaupunginhallitukselle tiedoksi. Hallintosäännön 2 luvun 2 §:n mukaan Vantaan kaupungin vaikuttamistoimielimiä ovat nuorisovaltuusto, vanhusneuvosto, vammaisneuvosto, Svenska kommittén sekä monikulttuurisuusasioiden neuvottelukunta.

Kaupunginhallitus 7.9.2026

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) olla ottamatta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi esittelyosassa mainituissa pöytäkirjoissa olevia ottamiskelpoisia päätöksiä ja esittelyosassa mainittuja päätöksiä ja
- b) merkitä tiedoksi kaupunginhallitukselle toimitetut vaikuttamistoimielimien pöytäkirjat.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu

5

Talouden seuranta / PT

PT/MR/JA

Hallintosäännön 8.luvun 1 §:n mukaan kaupunginhallitus vastaa kaupunginvaltuuston hyväksymän strategian mukaisesti kaupungin hallinnon kehittämisestä, henkilöstöasioista, taloudesta, työllisyydestä, edunvalvonnasta, kaavoitus- ja maapolitiikasta, elinvoimasta, asuntoasioista, joukkoliikenneasioista ja hankinnoista.

Kuullaan selvitys Vantaan talouden tilanteesta.

Kaupunginhallitus 7.9.2026

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään merkitä tiedoksi kuultu selvitys taloudesta.

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

6 Kaupunginvaltuuston 24.8.2026 pitämän kokouksen täytäntöönpanot/PT

PT/JA

Kuntalain mukaan kunnanhallitus vastaa valtuuston päätösten täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta (39 §). Päätökset voidaan panna täytäntöön ennen kuin ne ovat saaneet lainvoiman, kuitenkin niin, että täytäntöönpanoon ei saa ryhtyä, jos valitus käy täytäntöönpanon johdosta hyödyttömäksi tai jos valitusviranomaisen kieltää täytäntöönpanon (143 §). Jos kunnanhallitus katsoo, että valtuuston päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, valtuusto on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen, kunnanhallituksen on jätettävä päätös täytäntöön panematta. Asia on tällöin viipymättä saatettava valtuuston uudelleen käsiteltäväksi (96 §).

Kaupunginvaltuusto teki 24.8.2026 päätökset seuraavissa asioissa:

- § 3 Eron myöntäminen Petri Roiniselle kaupunginvaltuutetun tehtävästä
- § 4 Eron myöntäminen Petri Roiniselle valtuustovaliokunnan jäsenen tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen
- § 5 Äänestysalueet 1.1.2027
- § 6 Talousohjelman hyväksyminen
- § 7 Elinvoima- ja työllisyysohjelman hyväksyminen
- § 8 Asemakaavamuutos 002562 ja tonttijaon muutos, 73 Rekola / Joukontie 42
- § 9 Vastaus Gashaw Bibanin ja 19 muun valtuutetun aloitteeseen Vantaa ei hanki tuotteita palveluita tai raaka-aineita, joita tuotetaan Israelin laittomissa siirtokunnissa
- § 10 Vastaus Tarja Eklundin ja Kati Tyysjärven sekä 14 muun valtuutetun aloitteeseen hulevesimaksu pois yleishyödyllisiltä yhteisöiltä
- § 11 Vastaus Jenni Alasuutarin ja Patrik Karlssonin sekä 19 muun valtuutetun aloitteeseen ”Pihkalan talosta kylätalo - ei asuntoja”
- § 12 Vastaus Jari Sainion ja Sirkka-Liisa Kähärän sekä 22 muun valtuutetun aloitteeseen Kuusijärven pysäköinnin säilyttämisestä maksuttomana
- § 13 Vastaus vasemmistoliiton valtuustoryhmän ja 13 muun valtuutetun aloitteeseen loppu modernille orjuudelle
- § 14 Vastaus Elina Nykyrin ja 29 muun valtuutetun aloitteeseen parannetaan liikkumisen turvallisuutta ja esteettömyyttä Vantaalla
- § 15 Vastaus Kai-Ari Lundellin ja 32 muun valtuutetun aloitteeseen Kilterin koulun liikuntaryhmät koulupäivän aikana priorisoitava liikuntatiloja varatessa harrastusryhmien edelle
- § 16 Juha Järän ja 6 muun valtuutetun aloite turhiin päivähoitovarauksiin tehokas sakkokäytäntö
- § 17 Vaula Norrenan ja Eve Rämön sekä 49 muun valtuutetun aloite Lokki-lentokone ja lentoteemainen leikkipuisto Ilmailumuseon viereen
- § 18 Matti Kotirannan ja Minna Räsäsen sekä 52 muun valtuutetun aloite teemaleikkipuistojen perustaminen Vantaalle olemassa olevien leikkipaikkojen kunnostusten yhteydessä
- § 19 Mika Niikon ja 50 muun valtuutetun aloite luvallisten mopomiittien ja turvallisen mopoilun edistämiseksi Vantaalla
- § 20 Elina Nykyrin ja 9 muun valtuutetun aloite Vantaalle laadittava köyhyysohjelma ja –opas

Kaupunginvaltuuston pöytäkirja 7/24.8.2026 on kokonaisuudessaan nähtävänä kaupunginvaltuuston extranet-sivuilla ja kaupungin internet-sivuilla.

Kaupunginhallitus 7.9.2026

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) todeta, että kaupunginvaltuuston 24.8.2026 tekemät päätökset voidaan panna täytäntöön,
ja
- b) lähettää päätökset ao. toimialoille toimenpiteitä varten.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu/ao. toimialat

7

Eron myöntäminen Tuure Savuojalle vanhusneuvoston kaupunginhallituksen edustajan tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen / PT

VD/5354/00.02.03.00/2025

PT/SE/JK

Tuure Savuoja on 5.8.2026 saapuneella viestillään pyytänyt eroa kaupunginhallituksen edustajan tehtävästä vanhusneuvostossa henkilökohtaisen syyn vuoksi.

Vantaan vanhusneuvosto on kuntalain 27 §:ssä tarkoitetulla tavalla ikääntyneen väestön osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi asetettu vaikuttamistoimielin. Hallintosäännön 2 luvun 2 §:n mukaan vaikuttamistoimielinten kokoonpanosta, asettamisesta ja toimintaedellytyksistä päättää kaupunginhallitus, joka hyväksyy näille vaikuttamistoimielimille toimintasäännöt.

Hallintosäännön 17 luvun 10 §:n mukaan kaupunginhallituksen edustajalla on vanhus- ja vammaisneuvostojen, monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan ja Svenska kommitténin kokouksissa läsnäolo- ja puheoikeus.

Kaupunginhallitus on päätöksellään 11.8.2025 § 10 nimennyt vanhusneuvostoon kaupunginhallituksen edustajaksi Tuure Savuojan ja tämän henkilökohtaiseksi varaedustajaksi Anni Juulia Tuomaisen.

Kaupunginhallitus 24.8.2026 § 7

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) myöntää Tuure Savuojalle ero kaupunginhallituksen edustajan tehtävästä vanhusneuvostossa, ja
- b) toimittaa vanhusneuvoston kaupunginhallituksen edustajan täydennysvaali jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta 2025–2027.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Päätös:

Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Kaupunginhallitus 7.9.2026

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) myöntää Tuure Savuojalle ero kaupunginhallituksen edustajan tehtävästä vanhusneuvostossa, ja
- b) toimittaa vanhusneuvoston kaupunginhallituksen edustajan täydennysvaali jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta 2025–2027.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

8 **Eron myöntäminen Juho Karjalaiselle ja Noora Pitkäselle Kivistö-Aviapoliksen kaupunkikeskusten kehittämissuunnitelmien seurantaryhmän jäsenen ja varajäsenen tehtävästä ja täydennysvaalien toimittaminen / PT**

VD/5136/00.00.01.01/2025

PT / IP

Juho Karjalainen on 18.8.2026 saapuneella viestillään pyytänyt eroa Kivistö-Aviapoliksen kaupunkikeskusten kehittämissuunnitelmien seurantaryhmän jäsenen tehtävästä henkilökohtaisen syyn vuoksi.

Noora Pitkänen on 26.8.2026 saapuneella viestillään pyytänyt eroa Kivistö-Aviapoliksen kaupunkikeskusten kehittämissuunnitelmien seurantaryhmän varajäsenen tehtävästä henkilökohtaisen syyn vuoksi.

Kuntalain 30 §:n 3 momentin mukaan kunnanhallitus voi asettaa toimikunnan määrätyn tehtävän hoitamista varten.

Kuntalain 32 §:n mukaan kuntalain 30 §:n 3 momentissa tarkoitetut toimikunnat asetetaan enintään sen asettaneen toimielimen toimikaudeksi.

Kaupunginhallitus on päätöksellään 25.8.2025 § 5 päättänyt jatkaa kaupunginhallituksen 19.12.2022 § 19 päätöksellä perustettujen kaupunkikeskusten kehittämissuunnitelmien seurantaryhmien toimintaa valtuustokaudella 2025–2029 ja jakaa seurantaryhmät alueellisesti samoin kuin aiemmalla kaudella:

1. Myyrmäki-Martinlaakson kaupunkikeskustojen kehittämissuunnitelman seurantaryhmä
2. Kivistö-Aviapoliksen kaupunkikeskusten kehittämissuunnitelmien seurantaryhmä
3. Tikkurilan kaupunkikeskustan kehittämissuunnitelman seurantaryhmä
4. Korso-Koivukylän kaupunkikeskusten kehittämissuunnitelmien seurantaryhmä
5. Hakunila-Länsimäen kaupunkikeskuksen kehittämissuunnitelman seurantaryhmä

Kaupunginhallituksen yllä mainitun päätöksen mukaisesti seurantaryhmien tehtävänä on seurata kaupunkiympäristön toimialan laatimien kaupunkikeskusten kehittämissuunnitelmien sekä kaupunkitasoisen palveluverkkosuunnitelman etenemistä ja lisäksi suuraluetasoisia investointeja; seurantaryhmien tehtävänä on myös aktiivisesti ottaa kantaa suunnitelmiin sekä informoida kannanotoistaan tarvittavia toimielimiä.

Seurantaryhmien työskentelyä johtavat puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja. Seurantaryhmissä esittelijöinä toimivat kaupunkiympäristön toimialan projektijohtajat ja aluearkkitehdit heidän vastuualueidensa mukaisesti sekä konsernijohton ja elinvoiman toimialan erityisasiantuntija palveluverkkosuunnitelman päivittämisen osalta. Seurantaryhmillä on myös oikeus kutsua kuultavakseen kaupungin muita asiantuntijoita. Seurantaryhmien sihteerinä toimii kaupunkiympäristön toimialan nimeämä henkilö.

Seurantaryhmät kokoontuvat vuosittain 2–3 kertaa hyväksymänsä kokousaikataulun mukaisesti sekä yhteiseen vuosiseminaariin.

Kaupunginhallitus on päättänyt, että seurantaryhmiin valitaan puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja

enintään viisi jäsentä ja kullekin henkilökohtainen varajäsen. Kivistö-Aviapoliksen kaupunkikeskusten kehittämissuunnitelmien seurantaryhmään on nimetty seuraavat henkilöt (KH 25.8.2025 § 5, KH 12.1.2026 § 5, KH 13.4.2026 § 5):

Jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Emmi Pajunen, puheenjohtaja	Antti Soininen
Anu Hall, varapuheenjohtaja	Jukka Hako (KH 13.4.2026 § 5)
Kari Ristivehmas	Nina Ristivehmas
Juho Karjalainen	Noora Pitkänen
Matti Vesa Volanen	Petriina Punna
Marjo Vacker (KH 12.1.2026 § 5)	Jani Vaittinen

Kaupunginhallitus 7.9.2026

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- myöntää Juho Karjalaiselle ero Kivistö-Aviapoliksen kaupunkikeskusten kehittämissuunnitelmien seurantaryhmän jäsenen tehtävästä,
- myöntää Noora Pitkäselle ero Kivistö-Aviapoliksen kaupunkikeskusten kehittämissuunnitelmien seurantaryhmän varajäsenen tehtävästä ja
- toimittaa Kivistö-Aviapoliksen kaupunkikeskusten kehittämissuunnitelmien seurantaryhmän jäsenen ja tämän henkilökohtaisen varajäsenen täydennysvaali jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta 2025–2027.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Täytäntöönpano: Kaupunkiympäristön toimiala

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

9 Kaupunginhallituksen edustajat Lahden kaupunginhallituksen vierailussa 31.8.2026 /PT

VD/6114/00.02.01.00/2026

PT/JK

Vantaan kaupunki isännöi Lahden kaupunginhallituksen ja johtoryhmän vierailua 31.8.2026. Tilaisuuteen oli kutsuttu Vantaan luottamushenkilöistä kaupunginhallituksen jäsenet.

Tilaisuuden luonteen vuoksi on katsottu, että tilaisuuteen osallistuneille luottamushenkilöille korvataan hallintosäännön 27 luvun mukaiset ansionmenetykset ja muut kustannukset, mutta ei makseta kokouspalkkiota. Kustannukset maksetaan kaupunginhallituksen kustannuspaikalta.

Tilaisuuteen osallistuivat seuraavat Vantaan kaupungin luottamushenkilöt:

Ulla Kaukola
Eve Rämö
Funda Demiri
Heli Hakala
Otso Kivimäki
Mika Niikko
Emily Strohm
Anni Juulia Tuomainen
Anssi Aura
Nina Nummela
Visa Tammi

Kaupunginhallitus 7.9.2026

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) merkitä tiedoksi 31.8.2026 tilaisuuteen osallistuneet luottamushenkilöt, ja
- b) että tilaisuuteen osallistuneille luottamushenkilöille korvataan hallintosäännön 27 luvun mukaiset ansionmenetykset sekä muut kustannukset.

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: Päätöskohta a): 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto
Päätöskohta b): 1. Oikaisuvaatimus

10

Määrärahamuutokset vuoden 2026 talousarvion käyttötalousosaan sekä tuloslaskelmaosaan /PT (kvalt)

VD/6064/00.02.01.00/2026

PT/MR/PK/JK

Kuntalain 110 §:n mukaan kunnan toiminnassa ja taloudessa on noudatettava talousarviota. Hallintosäännön 14 luvun 5 §:n mukaisesti talousarvioon tehtävät muutokset on esitettävä kaupunginvaltuustolle talousarviovuoden aikana sitovuustasojen mukaisesti. Määrärahan muutosesityksessä on selvitettävä muutoksen vaikutus toiminnallisiin tavoitteisiin sekä tulo- ja menoarvioihin. Vantaan kaupunginvaltuusto hyväksyi 17.11.2025 talousarvion vuodelle 2026. Talousarviossa on määritelty valtuuston nähdessä si-
tovat määrärahat.

Talousarvion sitovuustaso on kuvattu harmaalla pohjavärillä

Konsernijohtoon ja elinvoiman toimialan käyttötalouden määrärahamuutosesitys 2026

Konsernijohtoon ja elinvoiman toimialan menojen arvioidaan ylittävän talousarvion noin 14 milj. eurolla.

Työllisyyden ja kotoutumisen palveluiden palvelualueella työmarkkinatuen kuntaosuuden ennustetaan ylittävän talousarvion 16 milj. eurolla vuonna 2026. Kaupunki maksaa työmarkkinatuen kuntaosuutta yli 100 päivää työttömänä olleiden työttömien osalta. Vantaan kaupungin työttömyysluvut ovat ennätyskorkealla tasolla ja erityisen huolestuttavaa on pitkäaikaistyöttömyyden lukujen kasvu. Uusia työpaikkoja on auki vain vähän, joten työttömyystilanteen ei ennusteta paranevan vielä vuoden 2026 aikana.

Konsernipalveluiden palvelualueella tietohallinnon palvelunostojen ennustetaan alittavan talousarvion noin 2,1 milj. eurolla. Tämä huomioiden toimialan lisämäärärahan tarpeeksi esitetään 14,0 milj. euroa.

Konsernijohto ja elinvoima	TA 2026	MUUTOS 2026	UUSI TA 2026
Tulot	16 980 000	0	16 980 000
Menot	-169 727 900	-14 000 000	-183 727 900
Toimintakate	-152 747 800	-14 000 000	-166 747 800

Tuloslaskelmaosan verorahoituksen tuloarvioiden muutosesitys 2026

Vantaan verotulojen ennusteet ovat muuttuneet Kuntaliiton julkaisemassa ennusteessa negatiivisemmiksi jokaisessa uudessa ennusteessa jo parin vuoden ajan. Viimeisin verotuloennuste elokuulta ennustaa Vantaan verotuloheikentymän vihdoin tasaantuneen, ja uusi verotuloennuste on tehty tämän pohjalta. Verotuloihin esitetään tehtäväksi seuraavat muutokset: kunnallisveroja esitetään laskettavan uuden ennusteen pohjalta 21,1 milj. euroa ja kiinteistövero 6,0 milj. euroa. Yhteisöveron kuntaosuutta esitetään nostettavan 3,4 milj. eurolla. Yhteensä verotuloihin esitetään 23,7 milj. euron vähennystä.

Verotulot	TA 2026	MUUTOS 2026	UUSI TA 2026
Verotulot yhteensä	611 000 000	-23 700 000	587 300 000

Vantaan valtionosuuksien ennustetaan kehittyvän positiivisesti talousarvioon 2026 nähden. Peruspalveluiden valtionosuusennuste ylittää talousarvion 0,9 milj. eurolla ja Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus 2,6 milj. eurolla. Yhteensä valtionosuuksien ennustaan ylittävän talousarvion hieman vajaalla 3,5 milj. eurolla.

Valtionosuudet	TA 2026	MUUTOS 2026	UUSI TA 2026
Valtionosuudet yhteensä	269 000 000	3 500 000	272 500 000

Kaupunginhallitus 7.9.2026

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle, että

- a) konsernijohdon ja elinvoiman toimialan toimintamenoja korotetaan 14 000 000 euroa,
- b) verotuloja lasketaan 23 700 000 euroa ja
- c) valtionosuuksia korotetaan 3 500 000 euroa.

Täytäntöönpano: kuntademokratia; esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

talous- ja strategiajohtaja Matti Ruusula, puh. 043 824 9254, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)
talousarviopäällikkö Päivi Kandolin, puh. 040 626 7613, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

11 Vantaan kaupungin hallitusohjelmatavoitteet /PT

VD/6125/00.02.01.00/2026

PT/TK/JK

Vantaan kaupungin hallitusohjelmatavoitteet on valmisteltu osana kaupungin edunvalvontaa, ja ne pohjautuvat kaupungin strategiaan tavoitteisiin. Tavoitteiden lähtökohtana on vahvistaa kasvavien kaupunkien mahdollisuuksia tukea Suomen talouskasvua, kilpailukykyä ja hyvinvointia.

Vantaan keskeiset hallitusohjelmatavoitteet ovat:

- Varmistetaan kuntien rahoituspohja ja investointikyky ennakoivasti ja pitkäjänteisesti.
- Luodaan kotoutumiselle yhtenäinen kansallinen toimintatapa.
- Käynnistetään erillisohjelma segregaaation ehkäisemiseksi ja eriytyneiden alueiden kehittämiseksi.
- Vahvistetaan työllisyyttä tukevia palveluita sekä niiden pitkäjänteistä rahoitusta.
- Päätetään Lentoradan rakentamisesta.

Hallitusohjelmatavoitteita hyödynnetään kaupungin edunvalvonnassa, yhteistyössä muiden suurten kaupunkien, valtionhallinnon, kansanedustajien, puolueiden sekä muiden sidosryhmien kanssa.

Tavoitteiden tarkoituksena on varmistaa, että hallitusohjelmavalmistelussa tunnistetaan kasvavien kaupunkien merkitys Suomen kestävässä kasvun, kilpailukykyyn ja hyvinvoinnin rakentajina. Lisäksi yhteisiä hallitusohjelmatavoitteita on valmisteltu pääkaupunkiseudun, kuuden suurimman kaupungin ja C21-verkoston kanssa.

Kaupunginhallitus 7.9.2026

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään merkitä tiedoksi Vantaan kaupungin hallitusohjelmatavoitteet.

Liitteet:

- Vantaan kaupungin hallitusohjelmatavoitteet.

Täytäntöönpano: Johdon tuki

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Yhteyspäällikkö Terttu Korte
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Vantaa

Vantaan hallitusohjelma- tavoitteet

Selostus

Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Suomen talouskasvu rakentuu vahvojen kaupunkien varaan.

Vaikuttavat kasvutoimet edellyttävät:

- **panostuksia työllisyyteen**
- **koulutustason nostoon**
- **onnistuneeseen kotoutumiseen**
- **myönteiseen aluekehittämiseen**

Kilpailukyky, huoltovarmuus ja kestävä kasvu edellyttävät:

- **merkittäviä liikenne- ja infrastruktuuri-investointeja**
- **vahvaa vaikuttamista Euroopan unionin tulevaan rahoitus- ja kaupunkipolitiikkaan.**

Hallitusohjelmatavoitteemme

Varmistetaan kuntien rahoituspohja ja investointikyky ennakoivasti ja pitkäjänteisesti.

Kuntien valtionosuusjärjestelmää uudistetaan hallitusti siten, että se tukee suurten kaupunkien investointikykyä ja mahdollisuuksia elinvoiman edistämiseen.

Luodaan kotoutumiselle yhtenäinen kansallinen toimintatapa.

Monikulttuurinen Vantaa on onnistuneen kotoutumisen edelläkävijä. Vantaa on valmis pilotoimaan uutta toimintatapaa. Kotoutumisen painopisteenä ovat nopea kielitaidon kehittyminen, joustavat koulutuspolut, nopea työllistyminen ja yrittäjyyden edistäminen.

Käynnistetään erillisohjelma segregaaation ehkäisemiseksi ja eriytyneiden alueiden kehittämiseksi.

Ohjelma kohdistuu mm. seuraaviin toimenpiteisiin:
Raideliikenteen asemien ja asemanseutujen korjaaminen.
Korjaus- ja purkuavustukset asunto-osakeyhtiölle sekä liikekiinteistöjen ja infran korjauksiin.

Vahvistetaan työllisyyttä tukevia palveluita sekä niiden pitkäjänteistä rahoitusta.

Vahvistetaan työllisyyden edistämisen rahoitusta ja vaikuttavuutta, sekä sujuvoitetaan prosesseja, jotta kunnilla on tosiasialliset keinot parantaa työllisyyttä

Päätetään Lentoradan rakentamisesta.

Lentorata on kansallisesti merkittävin liikennehanke, joka vahvistaa Suomen saavutettavuutta, tukee Helsinki-Vantaan lentoaseman kehittämistä ja parantaa koko maan kilpailukykyä.

VD/3134/00.01.02.00/2026

PT/KK/RÅ/ST-V/JT/JK

Kuntalain 37 §:n mukaan jokaisessa kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kaupunginvaltuusto hyväksyi Vantaan kaupungin Tulevaisuus asuu Vantaalla -strategian vuosille 2026–2029 kokouksessaan 26.1.2026 § 3. Strategian hyväksymispäätöksessään kaupunginvaltuusto on todennut, että strategiaa toteutetaan strategisten ohjelmien, vuotuisten talousarviossa esitettävien kaupunkitason sitovien tavoitteiden sekä toimialojen ja palvelualueiden tulokorttien kautta.

Hyväksyttyyn kaupunkistrategiaan on kirjattu strategisista ohjelmista seuraavasti (s. 36):

”Toteutamme strategiaa kuuden muutosohjelman kautta. Onnistumme strategiassa, kun saamme aikaan tavoitteellisen muutoksen näillä tietopohjaisesti valituilla ohjelma-alueilla. Strategiset ohjelmat ovat kaupunkitasoisia ja niitä johdetaan yli toimialarajojen. Kehitämme kaupungin johtamisjärjestelmää ja kyvykkyyksiä ohjelmien onnistumisen tueksi. Strategiset ohjelmat ovat strategian mukaisesti elinvoima- ja työllisyysohjelma, kotoutumisen ohjelma, myönteisen aluekehityksen ohjelma, turvallisuusohjelma, talousohjelma ja ympäristöohjelma. Muutosohjelmat kattavat strategiakauden.”

Nyt hyväksyttäväksi esitettävä kotoutumisen ohjelma toimii kaupunkistrategian keskeisenä toimeenpanovälineenä vuosina 2026–2029. Kotoutumisen ohjelma määrittelee kaupungin tavoitteet, tavoitellun muutoksen ja painopisteet kotoutumisen edistämisessä.

Taustaa: Kotoutumisen edistämistä Vantaalla ohjaavat laki kotoutumisen edistämisestä (681/2023), laki työvoimapalveluiden järjestämisestä (380/2023) sekä muut yhdenvertaisuutta, osallisuutta ja palveluiden saavutettavuutta koskevat säädökset.

Kotoutumista edistävää lainsäädäntöä on uudistettu viime vuosina. *Kotouttamisohjelma* oli vuoden 2024 loppuun voimassa olleen kotoutumislain edellyttämä kunnan ohjelma kotoutumisen edistämiseksi. Valtuuston hyväksymä Vantaan kotouttamisohjelma on voimassa vuosina 2023–2026 (KV 11.12.2023 § 11). Uudistettu kotoutumislaki ei enää edellytä kunnilta kotouttamisohjelmaa. *Kotoutumisohjelma* on nykyisen kotoutumislain (681/2023 § 13) mukainen kotoutumisen alkuvaiheen palvelukokonaisuus kotoutuja-asiakkaille.

Kotoutumisen ohjelma noudattaa kaupunkitasoisia sitoumuksia, lakisääteisiä suunnitelmia sekä hyväksytyjä periaatteita ja linjauksia. Ohjelman kannalta keskeisiä ohjaavia asiakirjoja ovat muun muassa Vantaan maahanmuuton ja kotoutumisen periaatteet (KV 12.5.2025 § 8), toiminnallisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön suunnitelma (KH 8.6.2026 § 7), hyvinvointisuunnitelma (valmisteilla) sekä kaupunkistrategian muut strategiset ohjelmat.

Ohjelmatyön strategisena tavoitteena on vahvistaa kotoutumisen edistämisen edellytyksiä koko kaupungin toiminnassa. Tavoitteena on, että palvelut, toimintatavat ja rakenteet tukevat nykyistä paremmin asukkaiden yhdenvertaista osallistumista, kouluttautumista, työllistymistä ja yhteiskuntaan kiinnittymistä. Ohjelma vahvistaa poikkihallinnollista yhteistyötä sekä tiedolla johtamista kotoutumisen edistämisessä.

Kotoutumisen ohjelmassa painottuvat seuraavat muutoksen osa-alueet:

1. Kielitaito ja osaaminen voimavaroiksi

Muutoksen osa-alueella vahvistetaan kielitaidon, osaamisen ja työelämävalmiuksien merkitystä kotoutumisessa. Tavoitteena on, että muunkielisten asukkaiden koulutustaso, työllisyys, kielitaitotaso sekä oppimistulokset kehittyvät sekä erot suhteessa suomen- ja ruotsinkieliseen väestöön kaventuvat.

2. Hyvät väestösuhteet ja osallisuus kulmakivinä

Muutoksen osa-alueella vahvistetaan yhteisöllisyyttä, osallisuutta ja eri väestöryhmien välistä vuorovaikutusta. Tavoitteena on lisätä kuulumisen tunnetta, ehkäistä eriytymistä sekä vahvistaa luottamusta asukkaiden, yhteisöjen ja kaupungin välillä. Ohjelmassa korostuvat harrastaminen, palveluiden saavutettavuus, perheiden osallisuus sekä hyvien väestösuhteiden edistäminen.

3. Kansainvälinen ja uudistuva kaupunki

Muutoksen osa-alue tavoittelee Vantaan aseman vahvistumista kansainvälisenä, vastaanottavana ja vetovoimaisena kaupunkina. Tavoitteena on houkutella osaajia, tukea asettautumista, vahvistaa kaupungin veto- ja pitovoimaa sekä kehittää kotoutumisen systeemistä johtamista, tiedolla johtamista ja poikkihallinnollista yhteistyötä.

Ohjelman toteutus edellyttää tiedolla johtamista, vaikuttavuusperusteista priorisointia sekä toimivaa yhteistyötä kaupungin eri toimialojen, viranomaisten, oppilaitosten, työnantajien, järjestöjen ja yhteisöjen kanssa. Lisäksi ohjelman toimeenpanossa hyödynnetään aktiivisesti kansallisia ja kansainvälisiä verkostoja sekä ulkoisen rahoituksen mahdollisuuksia.

Muutoksen osa-alueiden tavoitteisiin kohdistuu strategiakaudella joukko toimenpiteitä mittareineen. Toimenpidet kokonaisuus täsmentyy strategiakauden aikana osana strategisia vuositavoitteita ja ohjelman toimeenpanoa. Tavoitteiden toteuttaminen vaatii poikkihallinnollista yhteistyötä sekä kumppanuuksia toteutuakseen vaikuttavimmin.

Ohjelman toteutusta seurataan osana kaupungin strategia- ja talousprosessia.

Kaupunginhallitus 7.9.2026

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) esittää kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi Vantaan kaupungin kotoutumisen ohjelma vuosille 2026–2029,
- b) todeta, että strategisen ohjelman väliarviointi tehdään osana strategian väliarviointia ja ohjelman toteutumisesta raportoidaan valtuustolle vuosittain,
- c) todeta, että strategiset ohjelmat ohjaavat osaltaan strategisten vuositavoitteiden eli sitovien tavoitteiden asettamista, ja
- d) valtuuttaa ohjelmajohtaja tekemään kotoutumisen ohjelmaan vähäisiä teknisiä korjauksia tarvittaessa.

Liitteet

- Liite 1: Kotoutumisen ohjelma (7.9.2026)

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot

ohjelmajohtaja Jenni Tahvanainen
([etunimi.sukunimi\[at\]vantaa.fi](mailto:etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi))

Kotoutumisen ohjelma

Vantaa

STRATEGINEN OHJELMA

Sisällysluettelo

1. Strategisen ohjelman perustiedot	4
2. Tiivistelmä	5
2.1. Mitä kotoutuminen Vantaalla on?	6
3. Ohjelman tavoiteltu muutos	7
3.1. Toimintakulttuurin muutos	7
3.2. Menestystekijät	9
4. Tavoitteet ja avaintulokset	10
4.1. Ohjelman tavoitteet	10
4.1.1. Muutoksen osa-alue 1: Kielitaito ja osaaminen voimavaroiksi	12
4.1.2. Muutoksen osa-alue 2: Hyvät väestösuhteet ja osallisuus kulmakivinä	14
4.1.3 Muutoksen osa-alue 3: Kansainvälinen ja uudistuva kaupunki	15
5. Strateginen yhteys ja raja	18
5.1. Kytkeä kaupunkistrategiaan	18
5.2. Vaikuttavuus	18
5.3. Ohjelman raja ja suhteet muihin ohjelmiin	19
5.4. Ohjelma osana strategista muutosta	20
6. Tilannekuva ja tietopohja	22
6.1. Tilannekuva	22
6.2. Keskeiset tietolähteet	24
6.3. Poikkihallinnollinen ja osallistava ohjelmatyö	25

Julkaisija

Vantaan kaupunki

7.9.2026

Jenni Tahvanainen, konsernijohto ja elinvoima

1. Strategisen ohjelman perustiedot

Ohjelman nimi:	Kotoutumisen ohjelma
Strategiakausi:	2026–2029
Ohjelman omistajat:	1. Katri Kalske ja 2. Riikka Åstrand
Ohjelmajohtaja:	Jenni Tahvanainen
Ohjausryhmä:	Sanna Korpisalo KASO Tomi Henriksson KATO Anna Raasakka KAKU Susanna Taipale-Vuorinen KOJE Suvi Lindén KOJE Susanna Issakainen KOJE
Advisory Board/ Neuvonantajaryhmä:	Aicha Manai, Startup Refugees Liselott Sundbäck, Åbo Akademi Peter Kariuki, Oikeusministeriö Shadia Rask, Mindshake oy
Versio ja päiväys:	Kaupunginhallituksen kokous 7.9.2026

2. Tiivistelmä

Vantaa on kaupunki, jossa kansainvälisyys on voimavara. Vastaanottavuus, moninaisuus ja erilaisten ihmisten kohtaaminen tekevät Vantaasta elävän, avoimen ja positiivisesti sykkivän kaupungin, jossa ihmiset haluavat elää, työskennellä ja rakentaa tulevaisuuttaan taustastaan riippumatta.

Kotoutumisen onnistuminen vaikuttaa suoraan työllisyyteen, elinvoimaan, palvelujen kestävyyteen ja yhteiskunnalliseen vakauteen. Se tukee myös kaupungin kykyä innovoida ja uudistua. Tässä kokonaisuudessa kotoutumisen edistäminen on kaupunkikehittämisen ja kilpailukyvyn ydintä.

Vantaan kotoutumisen ohjelma kokoaa kotoutumisen edistämisen erillisistä toiminnoista koko kaupungin yhteiseksi, kaupunkitasoisesti johdetuksi toimintatavaksi. Kotoutuminen ymmärretään kaksisuuntaisena prosessina, jossa sekä uudet asukkaat että kaupunki kehittyvät. Kaupungin vastaanottavuus, yhdenvertaisuus ja luottamus ovat edellytyksiä sille, että ihmiset voivat kiinnittyä Vantaalle ja kokea kaupungin omakseen.

Kielitaito ja kielitietoisuus ovat koko ohjelmaa poikkileikkaava muutoskärki. Kielen oppiminen ja kotoutuminen eivät rajaudu koulutukseen tai kotoutumisen alkuvaiheeseen, vaan tapahtuvat koko elämänkaaren ajan arjessa, työssä, vapaa-ajalla ja kohtaamisissa. Vastaanottava, kansainvälinen ja uudistuva kaupunki on houkutteleva myös kansainvälisille osaajille perheineen.

Työtä tehdään vahvasti yritysten, oppilaitosten, järjestöjen sekä maahan muuttaneiden yhteisöjen ja perheiden kanssa yhdessä. Vantaa tavoittelee rohkeasti asemaa maahanmuuttoon ja kotoutumiseen liittyvän kaupunkikehittämisen edelläkävijänä – kaupunkina, jossa kansainvälisyys nähdään kasvun, elinvoiman ja uudistumisen voimavarana.

Kotoutumisen ohjelma näyttää yhteisen suunnan ja kutsuu koko kaupunkia yhteiseen tekemiseen – Vantaan tulevaisuus rakennetaan yhdessä.

2.1. Mitä kotoutuminen Vantaalla on?

Kotoutumisessa onnistuva Vantaa on kaupunki, jossa jokainen voi taustastaan riippumatta osallistua, työllistyä, oppia ja kuulua yhteiseen kaupunkiyhteisöön, ja jossa kansainvälisyys vahvistaa kaupungin elinvoimaa ja kilpailukykyä sekä rikastuttaa kulttuurielämää.

Kotoutuminen on kaksisuuntainen prosessi, jossa maahan muuttanut henkilö kiinnittyy uuteen yhteiskuntaan ja saa valmiuksia osallistua yhdenvertaisesti sen toimintaan. Samanaikaisesti kotoutujia kannustetaan aktiivisesti osallistumaan kielen oppimiseen, koulutukseen, työelämään sekä suomalaisen yhteiskunnan toimintaan lainsäädännön ja perusarvojen mukaisesti. Kaupunki vastaa palveluiden saavutettavuudesta, ohjauksesta ja mahdollisuuksien luomisesta.

Palveluiden järjestämisen näkökulmasta kotoutuminen tarkoittaa, että:

- maahan muuttaneelle tarjotaan mahdollisuus oppia kieltä, yhteiskunnan toimintatapoja, suomalaista kulttuuria ja työelämävalmiuksia,
- hän saa tarvitsemansa tiedon, neuvonnan ja ohjauksen osallistuakseen peruspalveluihin, koulutukseen, työelämään ja vapaa-ajan toimintaan,
- samalla palvelujärjestelmä ja yhteisöt mukautuvat moninaisuuteen niin, että uudet asukkaat voivat kokea kuuluvansa osaksi yhteiskuntaa.

Kotoutumisen edistäminen on viranomaisten, kuntien, hyvinvointialueiden ja järjestöjen toteuttamaa suunnitelmallista työtä, jonka tavoitteena on poistaa esteitä ja luoda yhdenvertaisia mahdollisuuksia kotoutumiselle. Palveluiden järjestämisen näkökulmasta tämä tarkoittaa, että:

- palveluihin sisällytetään kotoutumista tukevia elementtejä (kielituki, monikielinen neuvonta, kulttuurisensitiivisyys),
- lakisääteiset kotoutumispalvelut (esim. alkukartoitus, kotoutumissuunnitelma, kotoutumiskoulutus) järjestetään laadukkaasti ja oikea-aikaisesti,
- peruspalvelut soveltuvat monimuotoiselle väestölle ilman syrjiviä rakenteita,
- eri toimialat, järjestöt ja yhteisöt tekevät yhteistyötä kotoutumisen tukemiseksi.

Ohjelmassa käytetään termejä **kotoutuminen, muunkielinen, vieraskielinen** (ti-lastotermi) kuvaamaan kaupungin laajaa lähestymistapaa Vantaalle muuttaneiden kotoutumisen edistämiseksi, eikä ohjelmassa rajata toimintaa lakisääteiseen kahden vuoden kotoutumissuunnitelmien keston.

TEM on julkaissut **Kotoutumisen sanaston**¹ tukemaan tematiikan parissa tehtävää työtä ja selkeyttämään käytävää keskustelua.

3. Ohjelman tavoiteltu muutos

”Asukkaiden kotoutuminen on meille kriittinen tekijä kaikissa palveluissa. Tarjoamme kotoutumisen palvelut yhtenä kokonaisuutena, saavutettavasti ja oikeaan aikaan. Varmistamme suomen tai ruotsin osaamisen kaikista taustoista tuleville ihmisille, jotta he pääsevät osaksi vantaalaista yhteisöä, kouluttautumaan ja töihin.” (Vantaan kaupunkistrategia 2026–29)

Vantaa on Suomen kansainvälisin kaupunki, ja moninaisuus on kaupungin arjessa läsnä joka päivä. Tulevaisuuden elinvoima ja kestävä kasvu edellyttävät entistä tietoisempaa ja systemaattisempaa otetta väestön moninaisuuden huomioimisessa.

Vantaalle muuttaneiden 70 000 muunkielisen asukkaan elämäntilanteet, muuttoperusteet, osaaminen ja tarpeet vaihtelevat. Kotoutumista edistävässä työssä on jo paljon hyvää ja toimivia käytäntöjä, mutta kokonaisuus on pirstaleinen ja vaatii kaupunkitasoista, systemaattisempaa otetta.

3.1. Toimintakulttuurin muutos

Mikä muuttuu?

- kotoutumisen edistämisestä kaupunkitasoinen toimintatapa
- yksisuuntaisesta kotoutumisesta kaksisuuntaisuuteen
- yksilökeskeisistä palveluista perhe- ja elämäнкаariajatteluun
- kapeasta palvelulähtöisyydestä arjen ympäristöihin
- pirstaleisuudesta tiedolla johdettuun kokonaisuuteen

Osaaminen, arjen osallisuus ja työelämään kiinnittyminen koskevat kaikkia ikäluokkia: varhaiset kielelliset, digitaaliset ja oppimisen perustaidot rakentavat tulevaisuuden työelämävalmiuksia. Työllisyyden ja kotoutumisen palveluiden rooli on tärkeä, mutta ohjelman onnistuminen edellyttää kaikkien toimialojen sitoutumista.

¹ [Työ- ja elinkeinoministeriö, 2025. Kotoutumisen sanasto, 2. laitos.](#)

Ohjelman muutos kohdistuu vahvasti niihin kaupungin toimintoihin, joissa kotoutuminen tapahtuu arjessa: varhaiskasvatuksessa, opetuksessa, harrastuksissa, palveluissa, kaupunkitiloissa ja työyhteisöissä sekä päätöksenteossa. Kotoutumiskeskustelu painottuu usein aikuisiin. Yhtä tärkeää on lasten ja nuorten rooli – heistä kasvaa tulevaisuuden kansainvälinen Vantaa.

Kielitaito on kotoutumisen ohjelman läpileikkaava muutoskätki. Työelämään, oppimiseen ja yhteiskuntaan kiinnittymiseksi sekä yksilöt että organisaatiot kehittävät osaamistaan ja oppivat toimimaan eri kielitaidon ja osaamisen tasoilla. Yksilö tarvitsee riittävän kielitaidon toimiakseen yhteiskunnassa ja oman äidinkielen käyttö tukee uuden kielen opettelua. Monikielisyys ja kielitietoisuus kaupungissa ja työyhteisöissä on tunnistettu tarve.

Tämän ohjelman tavoitteena on ymmärtää kotoutuminen Vantaalla vielä vahvemmin kaksisuuntaisena prosessina. Kaksisuuntainen kotoutuminen tarkoittaa maahan muuttaneiden asukkaiden kiinnittymistä suomalaiseen yhteiskuntaan ja asuinympäristöönsä. Samanaikaisesti se tarkoittaa kaupungin rakenteiden, palveluiden ja toimintatapojen kehittymistä vastaamaan moninaistuvan väestön tarpeita.

Kaupungin vastaanottavuus, yhdenvertaisuus ja luottamus ovat edellytyksiä sille, että asukkaat voivat osallistua, työllistyä ja kokea kuuluvansa yhteiseen Vantaaseen. Kielitaidon kehittymisen rinnalla kotoutumista tukee yhteiskunnan toimintatapojen, oikeuksien, velvollisuuksien ja kulttuurisen toimintaympäristön tunteminen.

Kotoutumisen onnistuminen rakentuu myös arjessa ja perheissä. Yksilökeskeinen palvelujärjestelmämme kuitenkin haastaa kotoutumista, joka voi edetä perheenjäsenten välillä eri tahtiin. Ohjelmassa painotetaan perhelähtöistä ajattelua sekä varhaiskasvatuksen, opetuksen ja vapaa-ajan palveluiden roolia osallisuuden ja kiinnittymisen tukena. Yhteistyö perheiden ja huoltajien kanssa vahvistaa lasten ja nuorten koulutuspolkua ja ehkäisee syrjäytymistä.

Ohjelman toteutus perustuu tiiviiseen yhteistyöhön muunkielisten asukkaiden, yhteisöjen ja järjestöjen kanssa. Yhteiskehittäminen ei ole erillinen menetelmä, vaan kotoutumisen edistämisen perusta. Yhteiskehittäminen mahdollistaa palveluihin ja kohtaamisiin vaikuttavien tiedostamattomien vinoumien ja valta-asetelmien tunnistamiseen

Ohjelman tavoiteltu muutos mahdollistuu huomioimalla se, että Vantaan palveluissa pitää pystyä paremmin tiedolla johtaen ja yhteiskehittäen tunnistamaan eri asukkaiden tarpeet ja toimivat ratkaisut.

Kotoutumista johdetaan systemaattisesti, palvelukokonaisuuksia tarkastellaan yhtenäisinä polkuina ja resursseja kohdennetaan vaikuttavuuden perusteella. Samalla Vantaa vahvistaa innovaatiokykyään, hyödyntää kumppanuuksia ja ulkoista rahoitusta sekä osallistuu aktiivisesti kansallisiin ja kansainvälisiin verkostoihin. Vantaalla on edellytykset olla kaupunkikehittämisen uusi alusta.

Strategiakauden päättyessä Vantaa on kaupunki, jossa kaikkien asukkaiden mahdollisuudet osallistua yhteiskunnan rakentamiseen ovat parantuneet ja kuulumisen tunne on vahvistunut. Vantaalla moninaisuus nähdään voimavarana ja kilpailuvalttina. Kansainvälisyys tukee elinvoimaa, osaamistason nousua ja kestävästä kasvusta – kaupunki ja asukkaat rakentavat tulevaisuutta yhdessä.

3.2. Menestystekijät

Onnistuminen kotoutumisessa edellyttää muutosta koko kaupungin toimintakulttuurissa. Kotoutumisen edistäminen on nostettava yksittäisistä palveluista yhteiseksi kaupungin toimintatavaksi, jossa kaikki toimialat kantavat vastuuta yhdenvertaisuudesta, saavutettavuudesta ja osallisuudesta. Kotoutumisen ohjelman keskeiset menestystekijät ovat (Ks. Taulukko 1.):

Vaikutamme inhimillisesti	Tunnistamme kotoutujien ja muunkielisten asukkaiden moninaiset taustat ja tarpeet ja osaamme tiedolla johtaa ja yhteiskehittää rakentaa oikea-aikaisia ja vaikuttavia palveluita.
Uudistamme ja ratkaisemme	Rakennamme yhdessä Vantaan kotoutumisen mallin, jossa yksilön ja kaupungin tavoitteet ja vastuut ovat selkeät ja tukevat yhdenvertaisuutta ja kiinnittymistä yhteiskuntaan.
Erottaudumme ainutlaatuisuudella	Teemme Vantaasta kotoutumisen edelläkävijän. Syvennämme innovaatiokulttuuria, kehittämistoimenpiteiden vaikuttavuutta ja skaalausta. Jaamme, opimme ja vaikutamme laajasti.
Toimimme systemaattisesti	Sitoudumme kaupunkitasoisesti edistämään kotoutumista ja tekemään sen yhdessä muiden toimijoiden, yritysten ja yhteisöjen kanssa.

Taulukko 1. Kotoutumisen ohjelman keskeiset menestystekijät

Muutos vaatii avoimuutta, johdon sitoutumista, monialaisia rakenteita, tiedolla johtamista ja kykyä toimia yhdessä asukkaiden, yhteisöjen ja yritysten kanssa. Vantaa voi erottautua kotoutumisen kaupunkikehittämisen mallikaupunkina ja innovaatioalustana.

4. Tavoitteet ja avaintulokset

4.1. Ohjelman tavoitteet

Vantaan kotoutumisen ohjelman tavoitteet on johdettu kaupunkistrategian pääteemoista ja niihin liittyvistä strategisista tavoitteista. Kotoutumisen ohjelmalla on kolme muutoksen osa-alueita. Tavoitellun muutoksen osa-alueet muodostuvat yksilön, yhteisön ja rakenteiden tasosta (Ks. Taulukko 2.).

Yksilötasolla huomio on kielitason ja osaamisen tuomisella keskiöön. Yhteisötasolla puolestaan kaupungin hyvät väestösuhteet sekä osallisuuden vahvistaminen ovat ytimessä. Rakenteiden tasolla Vantaata tarkastellaan vetovoimaisen kaupunkikuvan ja pitovoiman rakentamisen kautta.

Ohjelmassa kuvataan päätavoitteiden sisältö, mutta yksityiskohtaisemmat toimenpiteet täsmentyvät ja täydentyvät toimialoilla ohjelmakauden aikana. Osa toimenpiteistä on selkeästi projekteitavissa omiksi kokonaisuuksikseen. Kaikissa mahdollisissa toimissa selvitetään ulkopuolisen rahoituksen mahdollisuudet.

Vuosittain talousarvioprosessin yhteydessä tunnistetaan ohjelmakohtaiset strategiset vuositavoitteet, joilla on mahdollista jaksottaa strategiakauden toimenpiteitä kohti vaikuttavuustavoitteita. Strategiset vuositavoitteet sisältävät toiminnallisia mittareita, joiden avulla on mahdollista seurata ohjelman toteutuksen etenemistä kohti valtuustokauden strategisia tavoitteita.

MUUTOKSEN OSA-ALUEET		
YKSILÖN TASO	YHTEISÖJEN TASO	RAKENTEIDEN TASO
1. Kielitaito ja osaaminen voimavaroiksi <i>Kielitaitoon panostaminen vahvistaa polkuja työelämään, oppimiseen ja yhteiskuntaan kiinnittymiseen</i>	2. Hyvät väestösuhteet ja osallisuus kulmakivinä <i>Hyvät väestösuhteet ja osallisuus rakentavat kestävää kotoutumista ja kaupunkielämää</i>	3. Kansainvälinen ja uudistuva kaupunki <i>Kansainvälisyys houkuttelee osaavaa työvoimaa sekä lisää kaupungin innovointikykyä ja pitovoimaa</i>
TAVOITTEET		
- Kielitaito mahdollistaa oppimisen, työllistymisen ja arjen sujuvuuden - Muulla hankittua osaamista tunnustetaan, nostetaan ja hyödynnetään - Yhteiskunta- ja digitaaidot tukevat kiinnittymistä, toimijuutta ja turvallisuutta - Kotoutumisen tavoite on työllistyminen	- Hyvät väestösuhteet ja vuorovaikutus luovat pohjan moninaiselle ja yhteisölliselle Vantaalle - Harrastaminen ja palveluidemme saavutettavuus lisääntyvät - Yhteistyö ja tuki muunkielisten oppijoiden ja perheiden arjessa vahvistuvat - Kaupunkitilojen suunnittelu tukee kohtaamista ja yrittäjyyttä	- Kaupunkikuva ja veto- ja pitovoima osaavan työvoiman maahanmuutossa vahvistuu - Kotoutumisen edistämisen kaupunkitasoinen kehittäminen vahvistuu - Henkilöstön moninaisuusosaaminen, antirasismi ja monimuotoisuus kasvavat - Onnistuneen kotoutumisen kautta Vantaa profiloituu kiinnostavana kansainvälisenä kaupunkina
AVAITULOKSET		
✓ Muunkielisten työllisyys- ja koulutusaste nousevat ja erot kaventuvat suhteessa muuhun väestöön; ✓ Muunkielisten työttömyys laskee ja ero kaventuu suhteessa muuhun väestöön; ✓ Muunkielisten oppijoiden oppimistulokset paranevat ja erot pienenevät suhteessa muuhun väestöön ✓ Muunkielisten kielitaitotaso kehittyy ja seurannalle on selkeä rakenne	✓ Yhteisöllisyyden ja kuulumisen tunne nousevat; ✓ Rasmin kokemukset vähenyvät; ✓ Muunkielisten harrastajien määrä nousee	✓ Työ- ja opiskeluperustaiset ja erityisosaajien oleskeluluvat kasvavat; ✓ Mielikuva Vantaasta paranee ✓ Kaupunki toimii poikkihallinnollisesti kotoutumisen edistämisessä

Taulukko 2. Vantaan kotoutumisen ohjelman osa-alueet, tavoitteet ja avaintulokset

4.1.1. Muutoksen osa-alue 1: Kielitaito ja osaaminen voimavaroiksi

Tavoitteena on, että muunkielisten vantaalaisten työllisyys, koulutustaso ja kielitaito nousevat.

Vantaalle muuttavat asukkaat kiinnittyvät paikalliseen yhteisöön, arkeen, työelämään ja yhteiskuntaan. Kotoutuminen koskee kaikkia ikäluokkia: lapsista ja nuorista aikuisiin ja ikääntyviin. Varhaiset kielelliset, oppimisen ja digitaaliset perustaidot, osallisuus vapaa-ajalla sekä sujuvat koulutuspolut ja aiemman osaamisen tunnistaminen luovat perustan myöhemmälle oppimiselle, työelämään kiinnittymiselle ja yhteiskunnalliselle osallistumiselle. Ikääntyvien muunkielisten asukkaiden kotoutumista ja osallisuutta tuetaan vahvistamalla arjen yhteisöihin kiinnittymistä sekä palvelujen kielellistä ja digitaalista saavutettavuutta.

Kielitaito nostetaan ohjelman keskeiseksi muutuskärjeksi. Työelämään, oppimiseen ja yhteiskuntaan kiinnittymiseksi sekä yksilöt että organisaatiot kehittävät osaamistaan ja oppivat toimimaan eri kielitaidon ja osaamisen tasoilla.

Erilaisten kielipolkujen tunnistaminen. Kielen oppiminen ei ole yhtenäinen tai vain kotoutumisen alkuvaiheeseen rajautuva prosessi, vaan tapahtuu samanaikaisesti arjessa, koulutuksessa, työssä, harrastuksissa ja kohtaamisissa. Ohjelma tunnistaa ihmisten kielitarpeiden moninaisuuden: kaikki asukkaat eivät tarvitse samanlaista kielitaitoa tai etene samoja polkuja, ja osa toimii työssä ja arjessa useilla kielillä.

Kielitaidon ja osaamisen kehittäminen sekä työllisyyden edistäminen ovat koko kaupungin yhteinen tehtävä. Ohjelman muutos kohdistuu erityisesti niihin kaupungin toimintoihin ja ympäristöihin, joissa kotoutuminen tapahtuu käytännössä: varhaiskasvatukseen, opetukseen, harrastuksiin, palveluihin, kaupunkitiloihin ja työyhteisöihin.

Vapaa-ajan rooli kielipolussa. Kielen oppiminen ei tapahdu vain luokkaympäristöissä, vaan myös vapaa-ajan toiminnoilla, harrastuksissa ja arjen vuorovaikutuksessa. Ohjelman onnistuminen edellyttääkin kaupungin kaikkien toimialojen sitoutumista yhteiseen suuntaan.

Kielitaitotason mukainen opetus ja tuki. Tavoite on, että monikieliset oppijat saavat tarkoituksenmukaista, kielitasoonsa sopivaa opetusta ja yhteiset kielitason selvittämisen prosessit tukevat tätä. Tiedolla johtamisen tueksi hyödynnetään aiempaa tarkempaa tietoa taustaltaan muunkielisistä ja S2-oppimäärää opiskelevista oppijoista, jotta opetuksen kehittämistä ja resursointia voidaan kohdentaa vaikuttavammin.

Tarvelähtöisyyteen panostaminen yhteisesti. Aikuisten osalta tavoitteena on, että kielikoulutusten ja yhteiskuntaorientaation sisällöt ja toteutustavat ovat jatkossa vahvemmin Vantaan, työmarkkinoiden ja kotoutujien tarpeita vastaavia. Kielenoppimisen ja digituen kokonaisuutta selkeytetään ja täydennetään. Kielitaitotason kehittymisen kaupunkitasoista seurantaa ja mittareita kehitetään osana ohjelmatyötä.

Palveluiden, kuten työllisyys- ja kotoutumispalveluiden sekä elinikäisen oppimisen palveluiden välisen yhteistyön tehostamisen avulla voidaan tuottaa yhä joustavampaa ja tarvelähtöisempää suomen kielen opetusta. Kokonaisuus on taloudellisesti merkittävä kaupungin panostus kotoutumisen edistämiseen, joten sen vaikuttavuuden, laadun ja tarvelähtöisyyden tarkasteluun panostetaan. Kotoutuja-asiakkaita kannustetaan aktiiviseen osallistumiseen ja palveluihin sitoutumiseen.

Osaamisen tunnistaminen. Muualta hankitun osaamisen tunnistamiseen ja tunnustamiseen kehitetään uusia keinoja ja osaamisen täydentämistä sujuvoitetaan eri toimijoiden yhteistyönä, myös silloin, kun kielitaito on vielä kehittymässä. Tässä yhdyspinta Elinvoima- ja työllisyysohjelmaan on vahva.

Työnantajalähtöisyys ja kielituettu työllistyminen. Kohtaantoa edistetään aktiivisella työnantajayhteistyöllä ja räätälöimällä työnhakijoiden tarpeisiin vastaavia kielituettuja palveluita. Kielituetut työllistymistä edistävät palvelut, tarvelähtöiset kielikoulutukset, osaamisen tunnistaminen ja ohjaus edellyttävät tiiviimpää yhteistyötä eri koulutusasteiden ja koulutustoimijoiden, työllisyys- ja kotoutumispalveluiden sekä elinvoimatoimijoiden ja kolmannen sektorin välillä.

Tasa-arvo ja naisten asema. Tavoitteen toimenpiteissä varmistetaan tasa-arvon huomiointi ja kohdistetaan toimenpiteitä erityisesti muunkielisten naisten osaamisen ja työelämävalmiuksien lisäämiseen sekä työ- ja perhe-elämän yhteensovittamiseen.

4.1.2 Muutoksen osa-alue 2: Hyvät väestösuhteet ja osallisuus kulmakivinä

Vantaan tavoite on, että eri taustoista tulevat asukkaat kokevat kuuluvansa samaan kaupunkiyhteisöön ja luottavat toisiinsa. Kaupungin palvelut ovat saavutettavia kaikille vantaalaisille.

Hyvät väestösuhteet ja osallisuus ovat edellytys yhteisöllisyydelle ja kaikkien kaupunkilaisten hyvinvoinnille. Kotoutuminen on kaksisuuntainen prosessi, jossa uudet kuntalaiset ja kaupunki tulevat yhteen. Kotoutuminen tapahtuu arjen vuorovaikutuksessa ihmisten välillä.

Hyvien väestösuhteiden ja antirasistisen työotteen vahvistaminen nähdään pitkäjänteisenä kaupunkitason tavoitteena, joka tukee turvallisuutta ja ehkäisee alueellista ja väestöryhmien välistä segregaatiota. Antirasismilla tarkoitetaan aktiivista syrjinnän ehkäisemistä ja yhdenvertaisen kohtelun varmistamista.

Osallisuusmuotojen tunnistaminen ja tukeminen. Osallisuus syntyy varhain arjessa, kouluissa, harrastuksissa ja vapaa-ajan ympäristöissä, joissa lapset, nuoret ja perheet kohtaavat toisiaan yli kieli- ja kulttuurirajojen. Vantaalla on kotoutumisessa hyvin tuloksin hyödynnetty myös jo kotoutuneita vertaistukena. Harrastaminen, kulttuuri, vapaa-ajan ja vapaaehtoistoiminta tukevat kielen oppimista, sosiaalisten verkostojen syntymistä ja kiinnittymistä yhteiskuntaan sekä luovat pohjaa myöhemmille opinto- ja työelämäpoluille.

Rakennamme ohjelmakaudella hyvien väestösuhteiden Vantaan yhteisen mallin, joka kokoaa eri toimialojen ja toimijoiden roolit sekä tukee pitkäjänteistä kehittämistä. Tavoitteena on edistää eri väestöryhmien välistä sekä kaupungin ja viranomaisten kanssa käytävää dialogia. Kaupunki toimii alustana tälle dialogisuudelle ja varmistaa viestien huomioimisen esimerkiksi palveluiden kehittämisessä. Luottamuksen vastavuoroinen rakentuminen on toiminnan ytimessä.

Kohtaamista edistävä työ. Edistämme kohtaamista ja yhdessä tekemistä kehittämällä kohtaamispaikka- ja avustustoimintaa sekä koulujen, varhaiskasvatuksen, nuorisotyön ja harrastustoiminnan roolia alueellisina yhteisöjen kokoajina. Tavoitteena on aktiivisesti vahvistaa yhteistyötä ja yhteyksiä kaupungin, järjestöjen ja muiden toimijoiden välillä.

Kotoutumista edistävät toimintatavat otetaan nykyistä vahvemmin osaksi alueiden ja palveluiden kaikkea toimintaa. Samalla kehitämme kaupunginlaajuista tervetuloa-kulttuuria toimijoiden yhteistyönä.

Vanhempien toimijuuden vahvistaminen. Vantaa tavoittelee, että muunkieliset perheet ja huoltajat ovat aktiivisia toimijoita lastensa arjessa, oppimisessa ja osallisuudessa. Tavoitteena on, että kaikilla perheillä on mahdollisuus osallistua yhteiseen kasvatustehtävään. Yhteistyö perheiden, varhaiskasvatuksen, koulujen, nuorisotyön ja kotoutumisen palveluiden välillä vahvistaa luottamusta ja tukee lasten ja nuorten koulutuspolkuja sekä perheen eri jäsenten monesti eri tahtista kotoutumista.

Palveluiden yhdenvertaisuus ja saavutettavuus otetaan keskiöön ohjelmakaudella. Tavoitteena on, että esimerkiksi kaupunkikulttuurin palvelut ja tilat, kuten kirjastot, nuoriso-, liikunta ja asukastilat ovat saavutettavia, monimuotoisia ja houkuttelevia kaikille asukkaille kieli- ja kulttuuritaustasta riippumatta. Vahvistamme harrastamisen saavutettavuutta. Rakennamme harrastuspolkuja erityisesti niille lapsille ja nuorille, joita palvelujärjestelmä ja harrastusmahdollisuudet eivät tavoita.

Osallisuus kaupungin kehittämisessä. Tärkeänä tavoitteena on lisätä muunkielisten asukkaiden osallisuutta palveluiden, rakennetun kaupunkiympäristön ja tilojen suunnitteluun. Eri kieli- ja kulttuuriryhmien näkemykset ja tarpeet auttavat rakentamaan kaikille sopivia palveluita ja kaupunkitiloja.

4.1.3 Muutoksen osa-alue 3: Kansainvälinen ja uudistuva kaupunki

Tavoite on, että Vantaa on kaupunki, jossa kansainvälisyys lisää osaavaa työvoimaa, innovointikykyä ja kaupungin pitovoimaa.

Kaupungin vastaanottavuus, moninaisuus ja erilaisten ihmisten kohtaaminen tekevät Vantaasta elävän, avoimen ja positiivisesti sykkivän kaupungin, jossa sekä uudet että pitkään täällä asuneet asukkaat haluavat elää, työskennellä ja rakentaa tulevaisuuttaan, riippumatta taustastaan. Kotoutumisen ohjelma on tässä kokonaisuudessa selkeä kaupunkikehittämisen ja kilpailukyvyn väline.

Vastaanottava kaupunki: Tavoiteltu muutos on, että kaupungin rakenteet, palvelut ja toimintakulttuuri tukevat yhdenvertaista osallistumista ja kiinnittymistä arkeen ja yhteiskuntaan. Vastaanottava kaupunki syntyy

konkreettisissa kohtaamisissa: työpaikoilla, kouluissa, palveluissa, kaupunkitiloissa ja yhteisöissä.

Houkutteleva kaupunkikuva: Vantaa vahvistaa tarveperustaista ja kestävää kansainvälisten osaajien houkuttelua ja rakentaa kaupunkikuvaa, jossa Vantaa näyttäytyy potentiaalisena työskentely- ja kotikaupunkina osaajille sekä heidän perheilleen.

Saapujien asettautumisen tukeminen: Asettautumisen näkökulmalla tuetaan myös vantaalaisten kasvu- ja korkean osaamisen yrityksiä sekä alueen elinvoimaa, liittyen vahvasti elinvoima- ja työllisyysohjelman tavoitteisiin. Toiminnalla vahvistetaan olemassa olevien kaupungin palveluiden ja yhteiskuntatiedon saavutettavuutta myös tälle strategisesti tärkeälle ryhmälle.

Tiedolla johtaminen palvelukehityksen perustana: Tavoitteena on tuottaa paremmin kohdennettuja, oikea-aikaisia ja vaikuttavia palveluita. Selkeytämme kotoutumiseen liittyvän työn kokonaisuutta kuvaamalla palvelupolut ja hyödyntämällä ajantasaiseen tietoon pohjaavaa asiakassegmentointia. Rakennamme ja hyödynnämme kotoutumisen tiedolla johtamista ja tilannekuvaa kotoutumisen seurannan ja johtamisen välineenä.

Neuvontapalveluiden ja ohjauksen varmistaminen: Työn tehostamisen vipuvarsina tarkastelemme erityisesti eri palveluissa tapahtuvan neuvonnan ja ohjauksen toimivuutta sekä nivelvaiheiden tuen vahvistamista. Kehitämme palveluiden selkokielistä viestintää sekä ratkaisuja, jotka parantavat palveluiden oman viestinnän tavoitettavuutta ja saavutettavuutta.

Henkilöstön osaamisen vahvistaminen: Kaupungin henkilöstö ja työyhteisöt ovat avainasemassa muutoksen toteuttamisessa. Vantaa vahvistaa henkilöstön moninaisuusosaamista ja antirasistista työotetta, ja sitoutuu kehittämään työyhteisöjä, joissa erilaiset taustat, kielet ja osaaminen nähdään vahvuutena. Moninaiset ja kielitietoiset työyhteisöt tukevat sekä työn sujuvuutta että työhyvinvointia, ja mahdollistavat työskentelyn eri kielitaidon tasoilla. Tämä koskee koko kaupunkiorganisaatiota sekä yhteistyötä kumppaneiden ja työnantajien kanssa.

Turvallisuusvalmiuksien vahvistaminen: Tärkeänä elementtinä vahvistamme moniammatillista ennaltaehkäisyä ja osaamista väkivallan ja hyväksikäytön ilmiöiden tunnistamiseen ja torjumiseen. On tärkeää, että asiakastyössä toimivat kaupungin työntekijät osaavat turvallisesti tunnistaa, toimia ja ohjata kohdatessaan esimerkiksi ihmiskauppaan tai kunniaväkivaltaan viittaavissa

tilanteissa. Hyväksikäytön estämisen ja oikeuksien turvaamisen näkökulmasta myös saavutettavalla yhteiskuntatiedolla ja kielitaidolla on suojaava vaikutus yksilöille itselleen.

Onnistuneen kotoutumisen mallikaupunki: Ohjelman toimeenpanon kautta Vantaasta nousee kotoutumisen ja maahanmuuton kaupunkikehittämisen edelläkävijä. Kaupunki rohkaisee kokeiluihin, kehittää uusia toimintamalleja ja skaalaa hyväksi todettuja ratkaisuja. Moninaisuus näkyy ja kuuluu kaupunkitiloissa, kulttuurissa ja elinkeinorakenteessa.

5. Strateginen yhteys ja raja

5.1. Kytkeä kaupunkistrategiaan

Tämä ohjelma toteuttaa Vantaan kaupunkistrategian 2026–2029 seuraavia tavoitteita.

Strategiset tavoitteet, joihin ohjelma vaikuttaa suoraan:

- Onnistumme kotoutumisessa
- Nostamme työllisyyttä ja koulutustasoa

Lisäksi ohjelma vaikuttaa välillisesti:

- Parannamme yhteisöllisyyttä
- Annamme lapsille ja nuorille parhaat eväät elämään
- Erotumme koulutuksen edelläkävijänä
- Houkuttelemme osaajia ja yrityksiä
- Pysäytämme alueellisen eriytymisen

Kotoutumisen ohjelman rooli strategiassa on johtaa kaupunkitasoista, poikkihallinnollista muutosta, jota ei voida saavuttaa yksittäisten toimialojen tai linjaorganisaation keinoin.

5.2. Vaikuttavuus

Kotoutumisen ohjelman vaikuttavuutta arvioidaan ensisijaisesti sen perusteella, miten se edistää Vantaan kaupunkistrategian päätason tavoitteita muunkielisen väestön osalta. Oleellista on seurata muunkielisten vantaalaisten koulutus- ja työllisyysasteiden kasvua (Ks. Taulukko 3.) ja erojen kaventumista muunkielisen ja kotimaisia kieliä puhuvan väestön välillä. Tasa-arvon edistämiseksi on myös tärkeä seurata mittareiden kehittymistä sukupuolinäkökulmasta. Ohjelma kohdistuu erityisesti strategian keskeisiin vaikuttavuusmittareihin, kuten vieraskielisten työllisyysasteen ja koulutustason kehitykseen, oppimistulosten parantamiseen, yhteisöllisyyden ja harrastamisen lisäämiseen, eriarvoistumisen torjumiseen sekä kaupungin veto- ja pitovoimaan. Ohjelman tarkemmat mittarit johdetaan näistä strategiatason mittareista, joita tarkennetaan toimeenpanon yhteydessä.

13. Onnistumme kotoutumisessa	Lähtötaso 2024	Tavoitetaso 2029
Vieraskielisten työllisyysaste	Työllisyysaste 59,5 % (2023)	Ylitetään C6-kaupunkien keskiarvo
Koulutusaste	Koulutuksena perusaste tai tuntematon 54 % (2024, Tilastokeskus)	Alitetaan C6-kaupunkien keskiarvo

Taulukko 3. Strategian mittari 13. Onnistumme kotoutumisessa

Ohjelman vaikuttavuutta tarkastellaan myös sen perusteella, miten se vahvistaa muutosta. Tässä tapauksessa vaikuttavuus tarkoittaa kaupungin kykyä toimia poikkihallinnollisesti sekä verkostomaisesti, priorisoida toimenpiteitä ja kohdentaa resursseja sekä toimia vaikuttavimmin muuttuvassa toimintaympäristössä.

Vaikuttavuutta arvioidaan sekä suorien strategisten vaikutusten kautta että eri toimenpiteiden yhteisvaikutusten kautta. Ohjelman vaikuttavuutta seurataan myös varhaisten signaalien ja avainindikaattorien (ns. herkäät mittarit) avulla, jotta toimenpiteitä voidaan tarvittaessa suunnata ketterästi uudelleen ja oppiminen kytkeä jatkuvasti osaksi ohjelmatyötä kuluvalle strategiakaudella.

5.3. Ohjelman raja- ja suhteet muihin ohjelmiin

Tämä ohjelma sisältää kotoutumisen edistämisen näkökulmasta keskeiset poikkihallinnolliset tavoitteet, joilla linjaorganisaatiossa sekä verkostoissa tehtävän työn vaikuttavuutta voidaan parantaa. Tässä ohjelmassa määritellään halutun muutoksen suunta, etenemisen seuranta sekä ohjelmalle asetetut tavoitteet.

Ohjelmaa täydentävät vuosittain laadittavat strategiset vuositavoitteet. Tämä ohjelma ei sisällä toimialojen operatiivisia tavoitteita eikä toimialoilla tehtävää perustyötä strategiakauden tavoitteiden eteen.

Kotoutumisen ohjelmalla on tunnistettavia yhdyspintoja kaikkiin muihin ohjelmiin, mikä vaatii yhteensovittamista tavoitteiden sekä toimenpiteiden

osalta. Erityisesti Elinvoima- ja työllisyysohjelma ja Myönteisen aluekehityksen ohjelma sisältävät toisiaan tukevia tavoitteita ja toimenpiteitä, jotka edistävät kotoutumista tukevia kaupunkistrategian tavoitteita.

5.4. Ohjelma osana strategista muutosta

Kotoutumisen edistäminen kunnissa perustuu **lakiin kotoutumisen edistämisestä (681/2023) ja lakiin työvoimapalveluiden järjestämisestä (380/2023)**. Vantaalle on siirtynyt kokonaisvastuu kotoutumisen edistämisestä, mukaan lukien palveluiden soveltuvuus maahan muuttaneille asukkaille. Kotoutumisaika on nykyisin pääsääntöisesti lain määrittelemänä kaksi vuotta.

Kotoutumisen edistämistä tukevat myös muun muassa *perustuslaki, kuntalaki, yhdenvertaisuuslaki, kielilaki, hallintolaki, perusopetuslaki, varhaiskasvatuslaki sekä sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädäntö*. Näiden pohjalta kunnilla on velvollisuus edistää yhdenvertaisuutta, saavutettavuutta ja osallisuutta kaikille asukkaille.

Kaupungin lakisääteiset suunnitelmat, kuten *tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma, hyvinvointisuunnitelma sekä Lapsiystävällinen kunta -työ ja YK:n kestävän kehityksen agenda 2030* -työ risteävät kaikki kaupungin kotoutumisen ohjelman sisältöjä ja työtä edistetään yhteistyössä soveltuvin kohdin.

Ohjelmalle tärkeänä Elinvoima- ja työllisyysjaostossa on linjattu **Vantaan maahanmuuton ja kotoutumisen periaatteet**, joissa korostuvat seuraavat asiat:

Kotoutumisen palveluiden periaatteet:

- Alkuvaiheen lakisääteisissä palveluissa panostetaan uusiin kotoutujiin.
- Keskeiset palvelut edistävät digitaalista osallisuutta, kielitaidon kehittymistä, työllistymistä ja yhteiskuntaan kiinnittymistä.
- Erityisesti edistetään maahan muuttaneiden naisten ja nuorten asemaa.

Kaupunkitasoiset periaatteet:

- Kehitetään tervetulokulttuuria toimialojen yhteistyönä.
- Varmistetaan, että kaupungin peruspalvelut palvelevat yhdenvertaisesti kaikkia asukkaita.
- Edistetään hyviä väestösuhteita lisäämällä luottamusta yhteisöjen ja kaupungin välillä.

- Kehitetään kaupunkitasoista tietopohjaa kotoutumisen palveluista ja maahanmuuton taustatiedoista.

Kotouttamisohjelma: oli entisen kotoutumislain edellyttämä strateginen ohjelma kotoutumisen edistämiseksi (valtuuston hyväksymä [Vantaan kotouttamisohjelma 2023–2026](#)).

Kotoutumisohjelma on nykyisen kotoutumislain edellyttämä kotoutuja-asiakkaan palveluita yhteen keräävä palvelutarjotin. Vantaan kotoutumisohjelma on valmisteltu monialaisessa yhteistyössä kaupungin eri toimialojen, järjestöjen ja hyvinvointialueen kanssa. Kotoutumisohjelma on julkaistu Vantaa.fi-sivustolla osoitteessa [Tervetuloa Vantaalle | Vantaa](#).

Edunvalvonta: Kotoutuminen tapahtuu paikallisesti kunnissa, joten Vantaa toteuttaa kuuden suurimman kaupungin (C6) yhteistyössä edunvalvontaa valtakunnallisesti ja EU-toimielimien suuntaan, sekä jakaa hyviä käytäntöjä sekä vertaisoppimista muiden keskisuurten ja suurten kaupunkien kesken. Ohjelmatyöllä tehostetaan edunvalvontaa hyödyttävän tiedon yhteen keräämistä sekä edunvalvonnan kanavia.

Ulkoinen rahoitus: Ohjelmatyötä edistäviin toimenpiteisiin haetaan aktiivisesti ulkopuolista rahoitusta eri lähteistä, sopivien kumppanien kanssa. Ohjelmille laaditaan ulkoisen rahoituksen suunnitelma, jotta haettava rahoitus kohdentuu kustannustehokkaasti strategisesti merkittäviin tavoitteisiin.

Kansainvälisten verkostot: EU-tason tärkeimpiä Vantaan vaikuttamiskanavia kotoutumisen edistämiseksi on eurooppalaisten kaupunkien *Eurocities*-verkosto. Vantaa on allekirjoittanut Eurocitiesin [Integrating Cities -charterin](#), jonka mukaan kaupunki tarkastelee kotoutumista neljässä roolissa:

- **Palveluiden järjestäjänä:** Vantaa kehittää saavutettavia ja yhdenvertaisia peruspalveluja.
- **Työnantajana:** kaupunki edistää monimuotoisuutta ja rekrytoi monikielisiä työntekijöitä.
- **Palveluiden hankkijana:** huomioidaan moninaisuus hankintakriteereissä.
- **Päätöksentekijänä ja osallisuuden edistäjänä:** vahvistetaan kuntalaisten osallistumismahdollisuuksia.

Lisäksi yhteistyötä esimerkiksi Euroopan neuvoston ja Euroopan neuvoston kehittämisspankin (CEB) ja Bloomberg-säätiön kanssa on lisätty mm. hankeavustusten kautta sekä elinikäisen oppimisen teemoissa Vantaa on mukana *Unescon Global Network of Learning Cities*-verkostossa.

6. Tilannekuva ja tietopohja

6.1. Tilannekuva

Vantaan toimintaympäristöä leimaa samanaikaisesti **väestön nopea monimuotoistuminen ja työllisyystilanteen haastavuus**. Työikäinen väestö kasvaa Vantaalla pääosin muunkielisistä, mutta samalla laaja työttömyys on korkealla tasolla. Vaikka taloussuhdanteen kääntymisestä on syksyllä 2026 merkkejä, merkittävää vaikutusta työllisyystilanteeseen ei ole lyhyellä aikavälillä näköpiirissä.

Taloudellinen ja poliittinen toimintaympäristö asettaa kaupungille vahvoja reunaehtoja. Kotoutumisen edistämisen rahoitusleikkaukset ja lakimuutokset sekä muutokset työttömyysturvan kuntaosuuksiin lisäävät painetta osoittaa palveluiden vaikuttavuus ja kustannustehokkuus entistä selkeämmin.

Väestönkasvu on koko 2000-luvun perustunut yhä vahvemmin maahanmuuttoon, vaikka kokonaiskasvu on viime vuosina hieman hidastunut. Vuonna 2025 Vantaa sai ulkomailta nettomuuttoa noin 2 150 henkilöä, samalla kun kotimaan muuttoliike oli selvästi negatiivinen, -730 henkilöä.²

Vuonna 2025 noin **30 prosenttia vantaalaisista oli vieraskielisiä**, kun osuus vuonna 2015 oli noin 15 prosenttia. Vieraskielisten osuus on korkein lapsissa ja työikäisissä: 0–6-vuotiaista ja 30–44-vuotiaista lähes 40 prosenttia on vieraskielisiä. Myös nuorissa ja nuorissa aikuisissa (7–29-vuotiaat) vieraskielisten osuus ylittää kolmanneksen.

Vuonna 2024 suurin vieraskielisten **työllisyysaste** 58,4 % oli Espoossa ja Vantaa oli toinen 57 %.³ Koko Vantaan työllisyysaste oli vuonna 2024 71,2 %.⁴ ja Tilastokeskuksen kokeellisen tilaston mukaan vastaava luku oli huhtikuussa 2026 69,3 %⁵. Vieraskielisten työllistymiseen vaikuttavat yleisesti maahanmuuttoperuste, maassaoloaika, kielitaito ja koulutustausta.

Maaliskuussa 2026 Vantaan **työttömyysaste** oli 14,4 %. Muunkielisiä työttömiä ja lomautettuja työnhakijoita oli 8848. Laajan työttömyyden alla muunkielisiä

² [Väestön ennakkotiedot vuonna 2025 | Vantaa](#)

³ Kototietokanta 2024, Vieraskielisen väestön työllisyysaste, 18–64-vuotiaat (%)

⁴ Tilastokeskus 2024, työssäkäyntitilasto

⁵ Lähde: Tilastokeskus (Tilasto pohjautuu kokeelliseen tilastoon väestön pääasiallisesta toiminnasta sekä väestön ennakkotietoihin.)

työnhakijoita oli kaiken kaikkiaan 16 503, mikä on noin 53 % kaikista Vantaan 31 149 työnhakijasta.⁶

Vantaalla on poikkeuksellisen suuri määrä **maahanmuuttajataustaisia yrittäjiä**. Vuonna 2025 Vantaan yritysneuvontapalveluiden asiakkaista 59 % oli muunkielisiä (n=548). Vantaan yritysneuvonta-asiakkaiden perustamista yrityksistä 52 % (n= 260) oli muunkielisten yritysneuvonta-asiakkaiden perustamia. Lukujen voidaan arvioida heijastavan yleistä tilannetta Vantaalla, vaikka kokonaistietoa Vantaan muunkielisten perustamista yrityksistä ei ole. Kaupparekisteri (PRH) ei kerää yritystä rekisteröitäessä perustajan äidinkieltä.

Vantaalaisten koulutustaso on noussut pitkällä aikavälillä, mutta jää edelleen jälkeen muista suurista kaupungeista, erityisesti Espoosta ja Helsingistä.

Vantaan koulutusrakenteessa erottuu enintään perusasteen suorittaneiden suuri osuus. Osittain tämä johtuu siitä, että Vantaalla asuu paljon vieraskielistä väestöä, joiden aikaisempi osaaminen ei näy palvelujärjestelmissä tai koulutustiedot ovat puutteelliset.⁷ Puutteet maahanmuuttajien todellista osaamista kuvaavissa tiedoissa johtavat usein siihen, että osaaminen jää hyödyntämättä koulutuksessa ja työmarkkinoilla.

Verrattuna Suomen kuuteen isoimpaan kaupunkiin, vieraskielisten vantaalaisten osuus vuonna 2024 niistä, joiden koulutustaso on perustaso tai tuntematon, oli suurin (54 %)⁸. Vuonna 2025 osuus oli 53 %.⁹

Toimintaympäristöä muuttaa **kansainvälisten osaajien ja kansainvälisten tutkinto-opiskelijoiden määrän kasvu** pääkaupunkiseudulla. Tämä kehitys tarjoaa Vantaalle merkittävän mahdollisuuden osaamistason nostoon ja elinvoiman vahvistamiseen. Mikäli Vantaa ei onnistu profiloitumaan vetovoimaisena ja uskottavana kaupunkina kansainvälisille osaajille, opiskelijoille ja heidän perheilleen, osaamispotentiaali realisoituu muissa pääkaupunkiseudun kunnissa.

Toimintaympäristö tarjoaa muitakin **merkittäviä mahdollisuuksia**. Vantaalla on laajat ja kehittyvät kumppaniverkostot, vahvaa paikallistuntemusta sekä tunnistettu rooli kansainvälistyvänä kaupunkina. Kaupungissa on jo kehitetty ja kokeiltu toimivia malleja, kuten järjestöpohjaista työelämävalmennusta,

⁶ Asiantuntijan työmarkkinatori A-TMT (haettu 29.4.2026)

⁷ <https://www.vantaa.fi/fi/kaupunki-ja-paatoksenteko/tietoa-vantaasta/tilastot-ja-tutkimukset/vaeston-koulutus rakenne>

⁸ Tilastokeskus, 2024, Vieraskielisen väestön koulutus rakenne (%), ilman koulutusta, 25 vuotta täyttänyt väestö

⁹ Lähde: Vantaan Strategia ja tutkimus, aineistolähde: Tilastokeskus

jalkautuvaa työnantajayhteistyötä ja kielitukea sekä monikielistä vuoropuhelua päätöksenteon tukena. Näistä on kertynyt arvokasta tietopohjaa siitä, millaiset ratkaisut parantavat palvelujen saavutettavuutta, luottamusta ja yksilöllisiä työllistymispolkuja.

THL:n MoniSuomi-tutkimus¹⁰ ja Vantaan oma Osallisuuskysely mittaavat vantaalaisten muunkielisten kuulumisen, yhteisöllisyyden ja rasismien kokemuksia. Kotoutumisen toimintaympäristö ei rajoitu työllisyyteen ja työkäisiin, vaan kytkeytyy vahvasti **varhaiskasvatukseen, perus- ja toisen asteen opetukseen sekä kaupunkikulttuurin ja -ympäristön palveluihin.**

Varhaiset kasvu- ja oppimisympäristöt, koulun arki, harrastukset, vapaa-ajan palvelut ja julkiset tilat ovat keskeisiä paikkoja, joissa kielellinen, sosiaalinen ja yhteiskunnallinen kiinnittyminen tapahtuu. Näiden palvelujen yhdenvertaisuus ja saavutettavuus vaikuttavat suoraan lasten, nuorten ja perheiden pitkän aikavälin kotoutumiseen ja osallisuuden kokemukseen.

6.2. Keskeiset tietolähteet

Ohjelman valmistelu, seuranta ja päätöksenteko perustuvat yhteisesti sovittavaan ja kehitettävään tietopohjaan, jota työstetään yhteistyössä tiedolla johtamisen ja toimialojen asiantuntijoiden kanssa. Kotoutumisen tietopohjan kehittämisessä on tunnistettu useita tarpeita, suurimpana haasteena vieraskielisen väestön Vantaalle muuton ajantasaisen ja tarkemman tiedon saatavuus ja mahdollisuus ristiintaulukointiin. Tietojen sirpaleisuus vaikuttaa myös varhaisempien indikaattoreiden määrittelemiseen ja vaikuttavuuden arvioinnin kehittämiseen palvelujen oikea-aikaisuuden ja oikein kohdentumisen mahdollistamiseksi.

Alla olevassa listauksessa ovat tärkeimmät käytetyt tietolähteet.

- Väestö- ja muuttotiedot: Tilastokeskus
- Työllisyys ja koulutus: KEHA-keskus, OPH
- Osallisuus ja hyvinvointi: Kouluterveyskysely, Osallisuuskysely, MoniSuomi-tutkimus
- Palvelujen käyttö ja asiakaskokemus: Vantaan toimialojen seuranta

¹⁰ [MoniSuomi-tutkimuksesta arvokasta lisätietoa kotoutumisen kehittämiseen | Vantaa](#)

6.3. Poikkihallinnollinen ja osallistava ohjelmatyö

Kotoutumisen ohjelman valmistelu ja poikkihallinnollisen työn vahvistaminen alkoivat vuonna 2025 Kotoutumisen mallikaupunki- selvityksen yhteydessä. Kaupungin sisäisessä työskentelyssä koottiin kotoutumista edistäviä hyviä käytäntöjä, tarkasteltiin palveluiden saavutettavuutta (kieli, viestintä, neuvonta ja ohjaus, digitaalinen ja taloudellinen saavutettavuus) sekä niissä tunnistettuja kehittämiskohteita.

Muunkielisten asukkaiden osallistamista strategian valmistelun aikana toteutettiin monin tavoin: erikieliset Kotona Vantaalla-keskustelut syksyllä 2024 osana strategiavalmistelua, SMILE-hankkeen alueelliset ja kaupunginjohdon ja muunkielisten yhteisöiden kanssa käydyt pyöreän pöydän keskustelut vuonna 2024 ja 2025 sekä Oikeusministeriön Hyvien väestösuhteiden-hankkeen kanssa toteutetut monikieliset dialogit ja päättäjätilaisuus Monikulttuurisuusasioiden neuvottelukunnan kanssa vuonna 2025.

Nämä kaikki tilaisuudet toivat arvokasta tietoa ja tukea kaupunkistrategian sekä kotoutumisen ohjelman tavoitteiden ja menestystekijöiden tarkentamiselle.

Ohjelman valmistelu keväällä 2026 toteutui ohjelmajohtajan, ohjausryhmän ja toimialojen tiiviinä työnä. Maaliskuun valtuustoseminaarissa toteutetussa ennakointityöpajassa koottiin valtuutettujen näkemyksiä ohjelman painotuksiin ja menestystekijöihin.

Lisäksi valmisteluun osallistui kevään 2026 aikana eri näkökulmista monialainen joukko kaupungin asiantuntijoita, ml. innovaatiotiimi, ennakointitiimi, tasa-arvo ja yhdenvertaisuusasiantuntija, tiedolla johtamisen tiimi sekä kaikkien toimialojen johtoryhmät.

VD/3132/00.01.02.00/2026

PT/MV/JK

Kuntalain 37 §:n mukaan jokaisessa kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt Vantaan kaupungin ”Tulevaisuus asuu Vantaalla” -strategian vuosille 2026–2029 kokouksessaan 26.1.2026 § 3. Strategian hyväksymispäätöksessään kaupunginvaltuusto on todennut, että strategiaa toteutetaan strategisten ohjelmien, vuotuisten talousarviossa esitettävien kaupunkitason sitovien tavoitteiden sekä toimialojen ja palvelualueiden tulokorttien kautta.

Hyväksyttyyn kaupunkistrategiaan on kirjattu strategisista ohjelmista seuraavasti:

”Toteutamme strategiaa kuuden muutosohjelman kautta. Onnistumme strategiassa, kun saamme aikaan tavoitteellisen muutoksen näillä tietopohjaisesti valituilla ohjelma-alueilla. Strategiset ohjelmat ovat kaupunkitasoisia ja niitä johdetaan yli toimialarajojen. Kehitämme kaupungin johtamisjärjestelmää ja kyvykkyyksiä ohjelmien onnistumisen tueksi.

Strategiset ohjelmat ovat strategian mukaisesti elinvoima- ja työllisyysohjelma, kotoutumisen ohjelma, myönteisen aluekehityksen ohjelma, turvallisuusohjelma, talousohjelma ja ympäristöohjelma. Muutosohjelmat kattavat strategiakauden.”

Vantaan ympäristöohjelma (2026–2029) kokoaa kaupungin ilmasto- ja luontotyön yhdeksi strategiseksi kokonaisuudeksi ja ohjaa koko kaupunkikonsernia kohti vähähiilistä, luontopositiivista ja ilmastoriskeihin varautunutta Vantaata. Vantaan kaupungin ilmasto- ja luontotyötä on aiempina strategiakausina ohjattu Resurssiviisauden tiekartalla. Ympäristöohjelma jatkaa tätä pitkäjänteistä työtä ja kehittää tiekartan linjauksia eteenpäin.

Ohjelman keskeinen tavoite on viedä strategiset ympäristötavoitteet käytännön toimintaan: arjen johtamiseen, suunnitteluun ja päätöksentekoon. Ohjelma koostaa kaupungin ekologisen kestävyystyön keskeiset teemat ja tuo esiin niihin liittyvät muutostavoitteet ja tarpeet: ilmastonmuutoksen hillinnän ja siihen sopeutumisen, luonnon monimuotoisuuden turvaamisen ja vahvistamisen, kiertotalouden ja kestävän kulutuksen edistämisen sekä kestävyyskasvatuksen ja osaamisen kehittämisen. Teemat on koottu samaan ohjelmaan, koska niiden keskinäinen kytkeytyneisyys tunnistetaan.

Strategiakauden aikana muutos on saatava aikaan kaupunkistrategian kahdessa keskeisessä ympäristöä koskevassa päätavoitteessa: luontokadon pysäyttämisessä ja kasvihuonekaasupäästöjen määrätietoisessa vähentämisessä.

Vantaan strategian mukaisesti kaupunki tavoittelee vähintään 80 % alueperustaisten **kasvihuonekaasujen päästövähennystä** vuoteen 1990 verrattuna viimeistään vuonna 2030, lukuun ottamatta kaukolämmön päästöjä. Kaukolämmön päästöjen osalta tavoitteena on hiilineutraalius viimeistään vuonna 2035. Vuosittaiset päästöt, joita ei pystytä ehkäisemään, sidotaan luonnollisilla hiilinieluilla, varastoimalla hiiltä rakennettuun ympäristöön ja tarvittaessa hyvitetään päästövähennysyksiköillä. Kaukolämmön osalta tavoite pitää sisällään päästöjen vähentämisen ja jäljelle jäävien päästöjen talteenoton.

Kulutuksen päästöjen osalta tavoitellaan 15 % vähennystä valtuustokauden aikana. Kulutusperustaisten päästöjen vähennystavoitteella kiinnitetään huomiota kaupungin toiminnan vaikutuksiin kaupungin rajojen ulkopuolella.

Luontoposiitivisuus tarkoittaa, että kaupungin toiminta tuottaa luonnolle enemmän hyötyä kuin haittaa. Vantaalla luontoposiitivisuus rakentuu kolmesta keskeisestä kokonaisuudesta: luonnon heikentymättömyydestä, monimuotoisuutta lisäävistä luontoteoista sekä luontosydämenäjljystä, eli luonnon vahvemmasta roolista yhteiskunnassa ja ihmisten ajattelutavoissa.

Muutoksen osa-alueet

Ympäristöohjelma pyrkii edistämään strategisten päätavoitteiden muutosta neljän osa-alueen kautta. Nämä osa-alueet ovat vähähiilinen kiertotalouskaupunki, luontoposiitiivinen kaupunki, ilmastokestävä kaupunki ja ympäristömyönteinen kaupunki.

Vähähiilinen kiertotalouskaupunki keskittyy vähähiiliseen kaupunkikehitykseen ja kiertotalouden edistämiseen. Teemassa edistetään vähäpäästöistä energiantuotantoa ja -käyttöä, kestäväää liikkumista, laadukasta rakennettua ympäristöä sekä luonnon hiilitaseen vahvistamista ja hiilivarastojen ylläpitämistä. Päästövähennystyössä on otettava merkittäviä harppauksia tämän valtuustokauden aikana, jotta vuodelle 2030 asetettu tavoite voidaan saavuttaa. Merkittävin yksittäinen päästöjä aiheuttava sektori Vantaalla on liikenne. Liikenteen päästöissä on isoin kuilu toteutuneen kehityksen ja tarvittavien päästövähennysten välillä.

Luontoposiitiivinen kaupunki keskittyy luonnon monimuotoisuuden vaalimiseen ja vahvistamiseen sekä luonnon monihyötyisyyden tunnistamiseen. Luonnon tilaa parannetaan vahvistamalla ekologisista verkostoja, turvaamalla ja parantamalla luontotyyppien ekologista tilaa sekä huomioimalla lajisto kokonaisuutena. Ekologiset verkostot muodostuvat metsäisten alueiden, vesistöjen ja avointen alueiden (esim. niityt) muodostamista verkostostoista, jotka luovat perustan luonnon kytkeytyneisyydelle. Virtavedet, puurot ja norot, ovat tärkeä osa Vantaan luonnon monimuotoisuutta. Luontotyyppien osalta tavoitteet ja toimenpiteet kohdistuvat sekä luonnonympäristöön että rakennettuun ympäristöön, joissa tavoitteena on kokonaisuheikentymättömyys ja ekologisen tilan parantaminen. Lajistotyössä huomio kohdistuu erityisesti uhanalaisiin lajeihin, Vantaan avainlajeihin sekä haitallisiin vieraslajeihin.

Ilmastokestävä kaupunki keskittyy ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja siihen liittyvien riskien hallintaan. Teemassa painotetaan äärisäiden, kuten hellejaksojen, rankkasateiden ja tulvariskien vaikutusten tunnistamista ja niiden huomioimista suunnittelussa, rakentamisessa ja ylläpidossa sekä kaupungin palvelutuotannossa. Erityistä huomiota kiinnitetään lämpösaarekeilmiöön tiiviissä ja kasvavassa kaupungissa. Sopeutumistoimenpiteet parantavat arjen turvallisuutta, asukkaiden terveyttä ja resilienssiä sekä edistävät taloudellista kestävyttä ja sosiaalista oikeudenmukaisuutta.

Ympäristömyönteinen kaupunki keskittyy ympäristöosaamisen ja positiivisen luontosuhteen vahvistamiseen sekä ympäristötoimijuuden tukemiseen. Tavoitteena on sisällyttää kestävä elämäntavan taidot arjen palveluihin, kuten varhaiskasvatukseen, kouluihin, kirjastoihin ja nuorisotiloihin. Ympäristökasvatusta ja kestävä tulevaisuuden osaamista rakennetaan varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle. Lisäksi kaupunki panostaa hankintojen kestävyteen, sillä hankinnat ohjaavat laajasti kaupunkitilan, palvelujen ja toiminnan toteutumista. Kaupungin kestävyystyössä hankinnoilla on keskeinen rooli, sillä kulutuksen vähentäminen ja kestävät valinnat ovat ympäristökriisien ytimessä. Hankintojen kestävyttä vahvistetaan systemaattisesti koko organisaatiossa hankinnoille laadituilla strategisilla tavoitteilla ja linjauksilla, jotka kattavat laajasti ekologisen kestävyden eri osa-alueita. Kaupunkikonserni toimii esimerkkinä

kestävässä toiminnassa, ja ekotukitoiminnan sekä ympäristöjohtamisen avulla ohjelman tavoitteet jalautuvat arkeen. Henkilöstön ympäristöosaamista ja sitoutumista vahvistetaan koulutuksella ja perehdytyksellä sekä liittämällä ympäristöasiat osaksi työn rutiineja, toimintatapoja ja päätöksentekoa.

Ohjelmaa on valmisteltu poikkihallinnollisessa ympäristöryhmässä sekä edellisen strategiakauden ympäristöjohtoryhmässä. Keväällä 2026 ohjelmille perustettiin poikkihallinnolliset ohjausryhmät, jotka ovat ohjanneet valmistelutyötä kevään ajan. Ohjelmia on lisäksi valmisteltu ja työstetty tiiviissä yhteistyössä keskenään toisiaan tukevaan kokonaisuuteen pyrkien.

Kaupunginhallitus 7.9.2026

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) esittää kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi Vantaan kaupungin ympäristöohjelma vuosille 2026–2029,
- b) todeta, että strategisen ohjelman väliarviointi tehdään osana strategian väliarviointia ja ohjelman toteutumisesta raportoidaan valtuustolle vuosittain,
- c) todeta, että strategiset ohjelmat ohjaavat strategisten vuositavoitteiden eli sitovien tavoitteiden asettamista ja
- d) valtuuttaa ohjelmajohtaja tekemään ympäristöohjelmaan vähäisiä teknisiä korjauksia tarvittaessa.

Liitteet:

- Ympäristöohjelma (7.9.2026)

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Marja Vuorinen, +358 50 314 5386
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Ympäristö- ohjelma

Vantaa

STRATEGINEN OHJELMA

Sisällys

Sisällys.....	2
1. Strategisen ohjelman perustiedot	4
2. Tiivistelmä	4
3. Ohjelmalla tavoiteltava muutos	6
4. Strateginen yhteys ja suhteet muihin ohjelmiin, linjauksiin ja verkostoihin	6
4.1 Kytkeä kaupunkistrategiaan	6
4.2 Suhteet muihin ohjelmiin, linjauksiin ja verkostoihin	7
4.3 Ohjelman valmistelu	10
4.4 Vaikuttavuus	10
5 Tavoitteet.....	10
5.1 Strategian tavoite kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiselle	10
5.2 Muutoksen osa-alueet	11
5.2.1 Vähähiilinen kiertotalouskaupunki	12
5.2.2 Luontopositiivinen kaupunki	16
5.2.3 Ilmastokestävä kaupunki	19
5.2.4 Ympäristömyönteinen kaupunki.....	20
6 Tilannekuva ja tietopohja	22
6.1 Luontokato ja ilmastonmuutos ruokkivat toisiaan	22
6.2 Ilmastonmuutoksen nykytila	23
6.2.1 Kansalliset ja kansainväliset ilmastotavoitteet asettavat raamit kaupunkien ilmastotyölle	23
6.2.2 Vantaan kasvihuonekaasupäästöjen kehitys	24
6.3 Luontokadon nykytila	28
6.3.1 Luontokato näkyy jo Vantaalla	28

6.3.2	Kansalliset ja kansainväliset sitoumukset.....	29
6.4	Ihmiset muutoksen tekijöinä.....	30
6.5	Keskeiset tietolähteet.....	31
7	Muutoksen toteuttaminen ja menestystekijät	35
7.1	Muutoksen periaatteet.....	35
7.2	Menestystekijät	35
7.2.1	Vaikutamme inhimillisesti.....	35
7.2.2	Uudistamme ja ratkaisemme	36
7.2.3	Erotaudumme ainutlaatuisuudella	36
7.2.4	Toimimme systemisesti.....	36

Julkaisija

Vantaan kaupunki

pvm. 08/2026

Ohjelmajohtaja Marja Vuorinen

1. Strategisen ohjelman perustiedot

Ohjelman nimi: Ympäristöohjelma

Strategiakausi: 2026–2029

Ohjelman omistajat: Tero Anttila, Katri Kalske

Ohjelmajohtaja: Marja Vuorinen

Ohjausryhmä: Tero Anttila, apulaiskaupunginjohtaja, pj.
Katri Kalske, apulaiskaupunginjohtaja, varapj.
Veli-Matti Kallistahti, liikuntajohtaja
Riikka Kiljander-Kiiskinen, konsernipalvelujohtaja
Jari Viinanen, ympäristöpalveluiden päällikkö
Anders Vikström, ruotsinkielisten palveluiden johtaja
Susanna Issakainen, kehityspäällikkö

Advisory Board (neuvontantajaryhmä):

Panu Halme, Suomen ympäristökeskus
Saara Jääskeläinen, Liikenne- ja viestintäministeriö
Anna Muotka, FEE Suomi ry
Panu Routasalo, Remeo Oy
Antti Ruuska, Finnish Green Building Council
Jyri Seppälä, Suomen ympäristökeskus

Versio ja päiväys: 7.9.2026

2. Tiivistelmä

Vantaan Ympäristöohjelma (2026–2029) kokoaa kaupungin ilmasto- ja luontotyön yhdeksi strategiseksi kokonaisuudeksi ja ohjaa koko kaupunkikonsernia kohti vähähiillistä, luontopositiivista ja ilmastoriskeihin varautunutta Vantaata. Ohjelma tuo tavoitteet arjen johtamiseen, suunnitteluun ja päätöksentekoon priorisoimalla vaikuttavimmat toimet, vahvistamalla poikkihallinnollista toteutusta sekä tukemalla asukkaiden ja yritysten osallistumista. Muutoksen osa-alueet ovat vähähiilinen kiertotalouskaupunki, luontopositiivinen kaupunki, ilmastokestävä

kaupunki ja ympäristömyönteinen kaupunki. Tavoitteiden edistymistä seurataan mittareilla ja vastuutetuilla toimenpiteillä osana vuosittaista suunnittelua ja raportointia.

Ympäristöohjelma on keskeinen väline kaupungin strategisten ydintavoitteiden toteuttamisessa. Ilmastomuutoksen, luontokadon ja kiertotalouden haasteet eivät ratkea yksittäisillä hankkeilla tai toimialakohtaisilla ratkaisuilla, vaan edellyttävät yhteistä suuntaa, priorisointia ja arjen päätöksentekoa ohjaavaa muutosta sekä asukkaiden ja yritysten osallistumista.

Ohjelma kokoaa yhteen kaupungin ekologisen kestävyystyön keskeiset teemat ja tuo esiin niihin liittyvät muutostavoitteet ja tarpeet:

- ilmastomuutoksen hillinnän ja siihen sopeutumisen,
- luonnon monimuotoisuuden turvaamisen ja vahvistamisen,
- kiertotalouden ja kestävän kulutuksen edistämisen sekä
- kestävyyskasvatuksen ja osaamisen kehittämisen.

Tavoitteet on koottu samaan ohjelmaan, koska ne kytkeytyvät tiiviisti toisiinsa. Ilmastotoimet, luonnon monimuotoisuuden vahvistaminen, kiertotalous sekä kestävyyskasvatus tukevat toisiaan: kaupunkivihreä ja toimivat ekosysteemit sitovat hiiltä ja vähentävät tulva- ja hellehaittoja, kiertotalous vähentää luonnonvarojen kulutusta ja päästöjä, ja osaamisen kehittäminen tekee muutoksesta pysyvää.

Niukkenevat resurssit ja taloudellinen tilanne korostavat vaikuttavien toimintatapojen merkitystä. Siksi ohjelman tavoitteet painottuvat kaupunkiorganisaation arkeen ja toimintakulttuuriin. Kaupungilla on vahvat ohjauskeinot muun muassa kasvatuksen ja koulutuksen, maankäytön, liikennesuunnittelun, konserniohjauksen ja yleisen kaupunkitilan kautta. Lisäksi kaupunki vastaa luonnonsuojelun koordinoinnista ja ympäristövalvonnasta sekä vaikuttaa viestinnän ja osallisuustyön avulla. Omalla toiminnallaan ja pilotoinneilla kaupunki toimii edelläkävijänä ja mahdollistaa uusien ratkaisujen ja innovaatioiden kehittämisen.

3. Ohjelmalla tavoiteltava muutos

Strategiakauden aikana kaupungin toiminnassa edistetään muutosta erityisesti kaupunkistrategian kahdessa keskeisessä ympäristötavoitteessa: luontokadon pysäyttämisessä ja kasvihuonekaasupäästöjen määrätietoisessa vähentämisessä.

Muutos vaatii päättäjiltä, johdolta, kaupunkilaisilta, kaupunkikonsernin työntekijöiltä ja yrityksiltä osaamista ja tahtoa huomioida ympäristö- ja luontovaikutukset systemaattisesti kaikessa toiminnassa. Asioiden valmistelu, toteuttaminen ja päätöksenteko perustuvat aiempaa johdonmukaisemmin yhteisiin tavoitteisiin, mittareihin ja vaikutustietoon.

Käytännössä tämä tarkoittaa esimerkiksi vähähiilisempää ja resurssitehokkaampaa rakentamista, luontopohjaisten ratkaisujen vakiinnuttamista, tilojen käytön tehostamista, hankintojen kestävyysohjaavuuden lisäämistä, kestävien kulkumuotojen edellytysten parantamista ja liikenteen sähköistymisen edistämistä. Kaiken keskiössä on kaupunkikonsernin, kuntalaisten, oppijoiden, yritysten ja yhteisöjen ympäristötoimijuuden vahvistaminen ja yhteisen tahtotilan ja sitoutumisen luominen. Näin strateginen muutos konkretisoituu kuntalaisille tuotettavissa palveluissa, kaupunkitilassa, palveluverkossa ja kaupunkikonsernin käytännöissä.

4. Strateginen yhteys ja suhteet muihin ohjelmiin, linjauksiin ja verkostoihin

4.1 Kytkeä kaupunkistrategiaan

Ympäristöohjelmalla toteutetaan Vantaan kaupunkistrategian 2026–2029 tavoitteita. Ohjelma johtaa kaupunkitasoiseen, poikkihallinnolliseen muutokseen, jota ei voida saavuttaa yksittäisten toimialojen keinoin. Ohjelma toteuttaa seuraavia strategiassa määritellyjä tavoitteita:

Tasapainoisen kasvun Vantaa

Strategian päämittari: Luonnon ja rakennetun ympäristön ekologinen tila luontoarvohehtaareina

- Vähennämme kasvihuonekaasupäästöjä.
- Olemme luontoposiitiivinen vuoteen 2030 mennessä.

Näiden päätavoitteiden lisäksi ympäristöohjelmalla on kytköksiä seuraaviin strategisiin tavoitteisiin:

Hyvän elämän Vantaa

- Parannamme vantaalaisten turvallisuutta.
- Parannamme kaupunkikeskusten elinvoimaa.
- Parannamme Vantaan viihtyisyyttä.

Vetovoimainen Vantaa

- Vahvistamme Vantaan kiinnostavuutta elämyksellisenä käyntikohteena.
- Lisäämme kaupunkivihreää ja lähiluonnon saavutettavuutta.

4.2 Suhteet muihin ohjelmiin, linjauksiin ja verkostoihin

Ympäristöohjelmalla on kahtalainen rooli, yhtäältä vastuu huolehtia luonnosta ja ympäristöstä itseisarvona ja toisaalta varmistaa, että kaupungin kasvu ja kehittyminen tapahtuu kuntalain mukaisesti ympäristöllisesti kestävästi. Vantaan kaupungin ilmasto- ja luontotyötä on aiempina strategiakausina ohjattu Resurssiviisauden tiekartalla. Ympäristöohjelma jatkaa tätä pitkäjänteistä työtä ja kehittää tiekartan linjauksia eteenpäin.

Ympäristöohjelmassa edistetään ratkaisuja tavoitteisiin, joita toteutetaan myös muissa strategisissa ohjelmissa, kuten viihtyisyys, turvallisuus ja

elinvoiman vahvistaminen. Kestävien kulkumuotojen edistäminen kytkeytyy tiiviisti asemanseutujen ja työpaikka-alueiden kehittämiseen sekä turvallisuuteen ja viihtyisyyteen ilmanlaadun parantamisen ja melun vähentämisen kautta. Vihreän siirtymän investoinnit, vihreä rahoitus ja luonnonarvomarkkinoiden kehittäminen tukevat elinvoima- ja työllisyysohjelman sekä talousohjelman tavoitteita. Energiatehokkuuden parantaminen sekä kaupungin tilojen tehokkaampi käyttö tuottavat säästöjä tilakustannuksiin. Luonnon monihyötyisyys, lähiluonnon lisääminen ja saavutettavuus puolestaan edistävät samanaikaisesti viihtyisän ja turvallisen kaupunkiympäristön muodostumista sekä asukkaiden hyvinvointia. Yhteydet lähiluontoon ja monipuoliset luonnon virkistyskäytön mahdollisuudet ovatkin Vantaalle tärkeitä veto- ja pitovoimatekijöitä.

Luonto- ja ilmastotyötä ohjaavat, täydentävät ja tukevat myös useat eri toimialojen linjaukset ja tavoitteet. Ohjelmassa huomioidaan muun muassa liikenteeseen, kiertotalouteen ja hankintoihin liittyviä linjauksia, joilla on keskeinen merkitys päästöjen vähentämisessä ja luonnon kestävyysvahvistamisessa. Myös Vantaan yleiskaava ohjaa kestäväan kaupunkirakenteeseen tukemalla vähäpäästöistä liikkumista, hillitsemällä yhdyskuntarakenteen hajautumista ja turvaamalla viherrakenteen jatkuvuutta. Muutosohjelman rinnalla tehdään myös lakisääteisenä työnä ympäristövalvontaa, jolla on suuri merkitys turvallisen ja elinvoimaisen kaupungin rakentamisessa. Työtä ohjaavat lisäksi useat kansalliset ja kansainväliset sitoumukset ja verkostot.

Työtä edistetään myös tiiviissä alueellisessa yhteistyössä pääkaupunkiseudun kuntien, kuntayhtymien, hyvinvointialueen ja Uudenmaan liiton kanssa. Maankäytön, asumisen ja liikenteen kestäviä ratkaisuja edistetään myös MAL-sopimuksella, jolla ohjataan seudullisia toimia tukemaan ilmasto- ja luontotavoitteiden saavuttamista.

Kaupungin sisäisiä linjauksia ja suunnitelmia

- Hankintojen strategiset tavoitteet ja linjaukset (hyväksytään hankintalain valmistuttua)
- Palveluverkkosuunnitelmat
- Vantaan liikennepoliittinen ohjelma
- Kävelyn edistämishjelma
- Pyöräliikenteen kehittämissohjelma
- Vantaan hulevesiohjelma
- Vihreä ja virtaava Vantaa (VIVA) eli viherrakenteen kehityskuva
- Meluntorjuntasuunnitelma
- Seudullinen ilmanlaadun varautumissuunnitelma ja seuranta (HSY)

Kansallisia ja kansainvälisiä sitoumuksia ja verkostoja

- Julkisen alan energiatehokkuussopimus (JETS) vuosille 2026–2035
- Kuntien ja valtion väliset green deal –sopimukset:
 - o Haitallisten aineiden vähentäminen varhaiskasvatuksen hankinnoissa
 - o Päästöttömät työmaat
 - o Purkaminen
 - o Kiertotalous (Resurssiviisas rakennettu ympäristö ja Uudistava ruokajärjestelmä).
- Kohti hiilineutraalia kuntaa (Hinku) –ilmastoverkosto (Syke)
- Luontoviisaat kunnat –verkosto (Syke)
- Suomen 10 suurimman kaupungin kaupunginjohtajien ja pormestareiden luontojulkilausuma 2025
- Ekotukitoiminnan valtakunnallinen verkosto
- Reilun kaupan kaupunki
- Green City Accord (Euroopan komissio)
- Kestävän kehityksen Agenda 2030 toimintaohjelma (YK)
- Euroopan kaupunkien energia- ja ilmastosopimus (Covenant of Mayors for Climate and Energy, Euroopan komissio)
- ICLEI, globaali kestävyysverkosto

Ympäristöohjelman toimeenpanoa tuetaan hakemalla aktiivisesti ulkopuolista rahoitusta eri lähteistä yhteistyössä verkostojen ja

kumppanien kanssa. Ohjelmalle laaditaan ulkoisen rahoituksen suunnitelma, jolla rahoitus kohdennetaan kustannustehokkaasti strategisesti merkittävimpiin tavoitteisiin. Ympäristötyötä on Vantaalla toteutettu jo aiemmin laajasti hankerahoituksella, ja rahoituksen hakemiseen ja hallinnointiin on vakiintuneet käytännöt ja kokemusta.

4.3 Ohjelman valmistelu

Ympäristötyö Vantaalla perustuu olemassa oleviin vakiintuneisiin yhteistyökäytäntöihin. Ohjelmaa on valmisteltu poikkihallinnollisessa ympäristöryhmässä sekä edellisen strategiakauden ympäristöjohtoryhmässä. Keväällä 2026 ohjelmille perustettiin poikkihallinnolliset ohjausryhmät, jotka ovat ohjanneet valmistelutyötä kevään ajan. Ohjelmia on lisäksi valmisteltu ja työstetty tiiviissä yhteistyössä keskenään toisiaan tukevaan kokonaisuuteen pyrkien.

4.4 Vaikuttavuus

Ympäristöohjelman vaikuttavuutta arvioidaan ensisijaisesti sen perusteella, miten se edistää Vantaan kaupunkistrategian päämääriä kuten kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä, ilmastokestävyyden vahvistamista ja luonnon monimuotoisuuden turvaamista. Ohjelman tavoitteet on johdettu näistä strategiatason tavoitteista ja niitä tarkennetaan toimenpiteiksi poikkihallinnollisessa yhteistyössä toimialojen kanssa. Toimenpiteille tulee omat mittarinsa ja niiden edistymistä seurataan strategiakauden ajan ja muutetaan tarvittaessa suuntaa mittaritiedon niin kertoessa.

5 Tavoitteet

5.1 Strategian tavoite kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiselle

Vantaan strategian mukaisesti kaupunki tavoittelee **vähintään 80 % alueperustaisten kasvihuonekaasujen päästövähennystä vuoteen 1990**

verrattuna viimeistään vuonna 2030, lukuun ottamatta kaukolämmön päästöjä. Kaukolämmön päästöjen osalta tavoitteena on hiilineutraalius viimeistään vuonna 2035. Vuosittaiset päästöt, joita ei pystytä ehkäisemään, sidotaan luonnollisilla hiilinieluilla, varastoimalla hiiltä rakennettuun ympäristöön ja tarvittaessa kompensoidaan. Kaukolämmön osalta tavoite pitää sisällään päästöjen vähentämisen ja jäljelle jäävien päästöjen talteenoton.

Kulutuksen päästöjen osalta tavoitellaan 15 % vähennystä

valtuustokauden aikana. Kulutuksen päästöjen laskentaa on kehitetty vasta muutaman vuoden ajan, joten laskentatulokset voivat tarkentua, kun tietoa tulee lisää. Jo nyt laskenta kertoo kuitenkin kulutuksen päästöjen mittakaavan. Asettamalla myös kulutuksen päästöille vähennystavoitteen, kiinnitämme huomioita vaikutuksiimme kaupungin rajojen ulkopuolella. Tavoitteen toteuttamiseksi on tärkeää määrittää kaupunkikonsernin omat toimet tuotesidonnaisten päästöjen vähentämiseksi sekä kannustaa vantaalaisia asukkaita kestäviin kulutusvalintoihin ja yrityksiä huomioimaan koko arvoketjunsä päästöt.

5.2 Muutoksen osa-alueet

Ympäristöohjelman muutosvisio

Kuva 1: Kuvassa on tiivistettynä Ympäristöohjelman neljä muutoksen osa-aluetta, jonka alle seuraavissa kappaleissa on määritelty tarkempia tavoitteita. Muutoksen tukena olevia menestystekijöitä on kuvattu kappaleessa 7.

5.2.1 Vähähiilinen kiertotalouskaupunki

Ensimmäinen osa-alue keskittyy vähähiiliseen kaupunkikehitykseen ja kiertotalouden edistämiseen. Teemassa edistetään vähäpäästöistä energiantuotantoa ja -käyttöä, kestäväää liikumista, laadukasta rakennettua ympäristöä sekä luonnon hiilitaseen vahvistamista ja hiilivarastojen ylläpitämistä. Kestäväää liikumista tarkastellaan tässä hiilidioksidipäästöjen näkökulmasta, mutta se edistää myös ilmanlaatua, viihtyisyyttä ja terveyttä vähentämällä lähipäästöjä, melua ja katupölyä. Kestävä liikuminen lisää asukkaiden arkiliikuntaa, millä on terveysvaikutuksia. Lisäksi kestävät kulkumuodot vievät vähemmän kaupunkitilaa ja turvaavat tasapuoliset liikkumismahdollisuudet kaikille.

Tavoitteet:

- Tavoitteena on päästötön energiajärjestelmä. Leikkaamme lämmityksen ja sähkönkulutuksen päästöjä parantamalla

energiatehokkuutta ja lisäämällä uusiutuvan energian tuotantoa sekä kehittämällä energiajärjestelmän joustavuutta.

- Edistämme Vantaan Energian omistajana kaukolämmön päästöjen vähentämistä ja hiilidioksidin talteenottoa hiilineutraalin tuotannon saavuttamiseksi 2035 mennessä.
- Edistämme öljylämmityksestä luopumista vuoteen 2030 mennessä.
- Parannamme energiatehokkuutta kaupungin kiinteistökannassa. Energiansäästöinvestoinneille määritellään selkeät tunnusluvut.
- Lisäämme uusiutuvan energian tuotantoa ja ylijäämäenergian hyödyntämistä sekä edistämme energiajärjestelmän joustavuutta ja resilienssiä.
- Teemme yhteistyötä alueen toimijoiden kanssa ja osallistumme uusien ratkaisujen kehittämiseen kestävän energiamurroksen toteuttamiseksi. Ehkäisemme energiamurroksen haitallisia vaikutuksia luontoon ja kaupunkikuvaan.
- Mittarit: Lämmityksen ja sähkönkulutuksen päästöt sektoreittain verrattuna vuoteen 1990 (%); Energiankulutus asukasta kohti (kWh/as/v); Uusiutuvan ja ylijäämäenergian osuus kaukolämmön tuotannossa (%); Verkkoon liitetty aurinkosähkön tuotanto (MWh); Sähkön ja lämmön ominaiskulutus kaupungin kiinteistöissä (kWh/m³)
- Edistämme vähähiilisyyttä ja kiertotaloutta kaupungin toiminnoissa ja palveluissa. Vaalimme rakennettua ympäristöä ja tehostamme tilojen käyttöä. Pienennämme rakentamisen hiilijalanjälkeä.
 - Ohjaamme yksityisiä rakennushankkeita ja toteutamme omat toimitilahankkeemme lakisääteisiä rakennusten hiilijalanjäljen raja-arvoja vähähiilisemmäksi. Lisäämme vähähiilisiä ratkaisuja infrarakentamisessa ja työmailla. Ohjaamme hankkeita

pienentämään ilmastovaikutuksia ja lisäämään kiertotalouden ratkaisuja.

- Tehostamme maamassojen hyödyntämistä kuljetusmatkojen ja rakentamisen hiilijalanjäljen pienentämiseksi.
- Lisäämme tyhjillään olevien tilojen ja rakennusten käyttöä. Sujuvoitamme tilojen tilapäistä ja määräaikaista käyttöä. Pidennämme toimitilojen elinkaarta peruskorjauksin ja käyttötarkoituksen muutoksin.
- Parannamme kaupungin kiertotaloustoimintaa kehittämällä mm. jätehuoltoa ja kalusteiden kunnostuksen sekä uudelleenkäytön mahdollisuuksia ja edistämme jakamistaloutta kiertotalouden juurruttamiseksi.
- Mittarit: Uusien asuinkerrostalojen sekä päiväkotij- ja opetusrakennusten elinkaaren hiilijalanjäljet ($k-a$, $kg\ CO_2e/m^2/v$); Uudelleenkäytettyjen osuus infra- ja maarakennushankkeissa käytetyistä maa- ja kiviainesten kokonaismäärästä (%); Tilojen vuokrausaste (%)
- Teemme kestävästä liikkumisesta houkuttelevan vaihtoehdon infrastruktuuria ja monipuolisia kulkuyhteyksiä kehittämällä. Kytkeytyneellä kaupunkirakenteella varmistamme palveluiden saavutettavuuden.
 - Tuemme maankäytön suunnittelulla sekä Vantaan ratikan ja ratikkakaupungin toteuttamisella kestävän liikkumisen houkuttelevuutta ja kilpailukykyisyyttä henkilöautoon verrattuna.
 - Tuemme liikenteen hinnoittelulla kestävien kulkumuotojen kasvua sekä seudullista liikkumisen hinnoitteluratkaisujen kehittämistä, joiden tuotot ohjataan kestävän liikkumisen kehittämiseen.
 - Päästönäkökulma on vahvasti mukana maankäytön ja palveluverkon suunnittelussa: arjen lähipalvelut ovat

saavutettavissa kävellen ja pyöräillen ja harvemmin tarvittavat palvelut joukkoliikenteellä.

- Vantaan kävely- ja pyöräliikenteen tavoiteverkko, joukkoliikenteen reitit ja moottoriajoneuvoliikenteen verkko yhdistetään yhdeksi liikenteen tavoiteverkoksi, jonka avulla tunnistetaan eri kulkumuodoille tarkoituksenmukaiset ratkaisut erilaisissa kaupunkiympäristöissä sekä priorisoidaan ja kohdennetaan parannustoimenpiteet.
- Mittarit: Kestävien liikkumistapojen osuus (kulkumuotojakauma, %), Pyöräliikenteen tavoiteverkon laatutason mukainen laajuus (kilometriä), Joukkoliikenteen matkustajamäärä, Liikennekäytössä olevien henkilöautoja / 1000 asukasta
- Edistämme vähäpäästöisiä käyttövoimia ja parannamme ilmanlaatua.
 - Vähennämme oman toimintamme liikenteen päästöjä kalusto- ja kuljetuspalveluhankinnoilla ja edistämällä vähäpäästöisten ajoneuvojen käyttöä.
 - Vähennämme aktiivisesti asukkaiden katupölylle altistumista. Toimimme esimerkkinä käyttämällä kitkarenkaita kaupungin henkilö- ja pakettiautoissa sekä kannustamme myös asukkaita kitkarenkaiden käyttöön esimerkiksi panostamalla tiedottamiseen aiheesta.
 - Liikenteen sähköistymistä vauhditetaan ja latausinfrastruktuuria kehitetään. Kaupunki edistää latauspisteiden rakentamista katualueille sekä kiinteistöille.
 - Pyrimme vähentämään ajoneuvojen päästöjä laskemalla ajonopeuksia keskeisillä liikenneväylillä.
- Mittarit: Ilmanlaatu huono tai erittäin huono (h/v), PM10 (katupöly) EU:n vuorokausiraja-arvon ylitykset (kpl/v), Sähköautojen osuus autokannasta (%)
- Vaalimme ja kasvatamme alueen hiilinieluja ja -varastoja.

- Minimoimme maankäytön muutoksista aiheutuvan hiilivaraston ja -nielun menetyksen. Toteutamme hiilinieluja vahvistavia ja hiilivarastoa lisääviä ratkaisuja muun muassa katu- ja puistorakentamisen hankkeissa. Sisällytämme hiilitaseen osaksi päästötavoitteen seurantaa.
- Mittarit: Hiilitase suhteessa kasvihuonekaasupäästöihin (%); Hiilivarastot (t CO₂)

5.2.2 Luontoposiitiivinen kaupunki

Luontoposiitiivisuus tarkoittaa, että kaupungin toiminta tuottaa luonnolle enemmän hyötyä kuin haittaa. Vantaalla luontoposiitiivisuus rakentuu kolmesta keskeisestä kokonaisuudesta: luonnon heikentymättömyydestä, monimuotoisuutta lisäävistä luontotoeista sekä luontosydämenjäljestä, eli luonnon vahvemmassa roolista yhteiskunnassa ja ihmisten ajattelutavoissa.

Kaupunki kaavoittaa, keskeisimmät kulttuurimaisemat säilyttäen, uusia pientaloalueita pelloille ja muille ihmisen jo muokkaamille alueille. Näin suojellaan lähimetsiä ja muita arvokkaita luontokohteita.

Asemakaavatyötä ohjataan yksittäisiä kaavamuutoksia laajempina kokonaisuuksina siten, että varmistetaan luonnon monimuotoisuuden paraneminen, ekologisten yhteyksien säilyminen ja kuntalaisille tärkeän lähiluonnon saavutettavuus. Ajantasaisimmat sekä lajikirjon kannalta riittävän laajat luontoselvitykset varmistetaan.

Luonnon heikentymättömyys tarkoittaa sitä, että maankäytössä luonnolle aiheutuvat haitat pyritään ensisijaisesti välttämään ja minimoimaan. Jos luontoarvoja heikennetään, ne hyvitetään eli kompensoidaan täysimääräisesti, parantamalla vastaavien luontotyyppien tilaa muualla.

Strategiakauden alussa luonnon heikentymättömyyden malli kohdistuu kaavoitukseen ja luonnon luontotyypeihin, ja sitä laajennetaan

vaiheittain koskemaan myös rakennettua ympäristöä ja muuta kaupungin toimintaa.

Monimuotoisuutta lisäävät luontoteot parantavat luonnon tilaa vahvistamalla ekologisia verkostoja. Ekologiset verkostot muodostuvat metsäisten alueiden, vesistöjen ja avointen alueiden (esimerkiksi niityt) muodostamista verkostostoista, jotka luovat perustan luonnon kytkeytyneisyydelle. Virtavedet, purot ja norot, ovat tärkeä osa Vantaan luonnon monimuotoisuutta.

Luontotyyppien osalta tavoitteet kohdistuvat sekä luonnonympäristöön että rakennettuun ympäristöön. Lajistotyössä huomio kohdistuu erityisesti uhanalaisiin lajeihin, Vantaan avainlajeihin sekä haitallisiin vieraslajeihin.

Luontosydämenjäljen kasvattaminen tarkoittaa toimintatapojen ja ajattelun muutosta, jossa luonnon arvostusta vahvistetaan viestinnän, osallistamisen, päätöksenteon ja yhteistyön kautta. Luontoaltistuksen lisääminen tukee tutkitusti mielenterveyttä, lievittää stressiä ja parantaa hyvinvointia.¹

Muutokseen ja ponnistukseen positiivisuuden puolelle tarvitaan mukaan kaupunkiorganisaation lisäksi asukkaat, yritykset ja yhteisöt, joiden yhteinen rooli on ratkaiseva luontopositiivisuuden saavuttamisessa. Luontopositiivisuustavoite on saavutettu, kun luonnon ja rakennetun ympäristön ekologinen tila paranee siten, että muutos luonnon tilassa kokonaisuutena on nettopositiivinen (mittaaminen luonnonarvohehtaareilla kuvattu kohdassa 6.5).

¹ (Lähde: [Luonto on lööke moneen vaivaan – Terveyttä luonnosta -ohjelma lisää luontoaltistusta arkeen - THL](#))

Tavoitteet:

- Vahvistamme ekologisia verkostoja (metsä-, sini-, ja avointen alueiden verkostot). Parannamme vesistöjen tilaa.
- Vaalimme, suojelemme, hoidamme ja ennallistamme luonnonympäristöä ja lajistoa määrätietoisesti.
- Tunnistamme lähimetsien arvon ja hyödyn niin virkistyskäytön kuin luonnon kannalta.
- Maankäytön suunnittelussa toimimme luonnon heikentymättömyyden mallin mukaisesti. Velvoitamme luontohaitan hyvittämiseen, (jos haittaa syntyy).
- Vahvistamme luonnon monimuotoisuutta ja monihyötyisyyttä rakennetussa ympäristössä ja tunnistamme luonnon monipuoliset hyödyt.
 - Varmistamme virkistysalueiden saavutettavuuden ja riittävyys SAAVU-ohjeella. Hyödynnämme alueellisen viherkertoimen laskentaa luonnon monimuotoisuutta tukevien, ilmastokestävien ja hyvinvointia tuottavien kaupunkiympäristöjen suunnittelussa. Vahvistamme viherrakenteen monihyötyisyyttä kaduilla, puistoissa ja tonteilla.
- Ennaltaehkäisemme ja rajoitamme vieraslajien leviämistä ja torjumme niitä pitkäjänteisesti
- Mittarit: Luonnonsuojelualueiden lisääminen (kpl), Luonnon heikentymättömyyden toteutuminen ja rakennetun ympäristön ekologisen tilan muutos
luonnonarvohehtaareina, Suojeltujen ja arvokkaiden luontokohteiden osuus kunnan maa-alasta %, Kaupunkipuuston ja viheralueiden kattavuus %, Läpäisemättömien pintojen osuus %, SAAVU-laskennat, tonttikohtainen ja alueellinen viherkerroin, veden laadun tilan paraneminen

5.2.3 Ilmastokestävä kaupunki

Ilmastomuutokseen sopeutuminen on yksi kiireellisimmistä ja läpileikkaavimmista monimutkaisista kaupunkihaasteista. Äärisäät, kuten kuumuus, rankkasateet ja tulvariskit vaikuttavat yhä konkreettisemmin kaupunkien infrastruktuuriin, talouteen, asukkaiden hyvinvointiin ja palvelujen toimivuuteen. Kasvavassa ja tiiviissä kaupungissa on erityisen tärkeää huomioida lämpösaarekeilmiö, sillä se voimistaa hellejaksojen vaikutuksia. Kaupungeissa tehtävät sopeutumistoimenpiteet vaikuttavat suoraan siihen, ketkä kärsivät ilmastoriskeistä eniten ja miten hyvin kaupunki pystyy turvaamaan palvelunsa kaikille asukkaille myös häiriötilanteissa. Sopeutumistyö on arjen turvallisuutta, terveyttä, kuntalaisten resilienssin vahvistamista, taloudellista kestävyyttä ja sosiaalista oikeudenmukaisuutta. Niinpä varaudumme kaupungin suunnittelussa, rakentamisessa ja ylläpidossa muuttuvaan ilmastoon, sään ääri-ilmiöihin ja hillitsemme niiden vaikutuksia sekä autamme kuntaisia sopeutumaan muutoksiin.

Tavoitteet

- Sopeudumme ilmaston muuttumiseen säilyttämällä ja lisäämällä kaupunkivihreän määrää ja vahvistamalla hulevesien hallintaa luontopohjaisilla ja monimuotoisilla ratkaisuilla.
 - Hulevesimaksua kehitetään ympäristön kannalta kannattavaan toimintaan ohjaavaksi.
- Vahvistamme infrastruktuurin ja rakennusten säänkestävyyttä sekä edistämme turvallisia ja viihtyisiä olosuhteita kaupunkitilassa ja asumisessa. Tämä sisältää myös erilaiset luontopohjaiset ratkaisut, joita tarkennetaan ohjelman toimeenpanovaiheessa.

- Päivitämme suunnittelun, rakentamisen ja kunnossapidon ohjeita huomioimaan ilmastonmuutoksen vaikutukset ennusteskenaarioiden mukaisesti.
- Kehitämme jatkuvasti kaavamääräyksiä osana Ilmastoviisas Asemakaava -selvitystä.
- Huomioimme ilmaston muuttumisen ja riskien ennakkoinnin kaupungin toimintatavoissa, ohjelmissa ja yhteistyössä yli sektori- ja kuntarajojen.
 - Lisäämme osaamistamme sään ääri-ilmiöiden vaikutuksista ja riskeistä sekä kaupungin vaikutuskeinoista eri toimialoilla.
 Toteutamme tarkasteluja eri sektoreille (rakennuskanta, liikenne, terveys, vesihuolto, energia, elinkeinot).
- Mittarit: Viherrakenteen vahvistaminen (Viva, Saavu, vihertehokkuus)

5.2.4 Ympäristömyönteinen kaupunki

Ympäristöosaaminen ja positiivinen luontosuhde luovat perustan ympäristömyönteiselle toiminnalle. Kaupunki tukee asukkaiden, oppijoiden, yhteisöjen ja yritysten ympäristötoimijuutta tuomalla kestävän elämäntavan taitoja osaksi arjen palveluja, kuten varhaiskasvatusta, kouluja, kirjastoja, nuorisotiloja sekä muita kokoontumistiloja. Vantaalla ympäristökasvatus ja kestävän tulevaisuuden osaaminen rakentuvat varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle ja vahvistavat ympäristötoimijuutta ja positiivista luontosuhdetta. Ympäristötoimijuudella tarkoitetaan ympäristöteemoihin kohdistuvaa vaikuttamista, osallistumista ja toimintaa.

Hankinnat kattavat merkittävän osan kaupungin budjetista ja ohjaavat laajasti kaupunkitilan, palvelujen ja toiminnan toteutumista. Kaupungin kestävyystyössä hankinnoilla on keskeinen rooli, sillä kulutuksen vähentäminen ja kestävät valinnat ovat ympäristökriisien ytimessä. Hankintojen kestävyyttä vahvistetaan systemaattisesti koko organisaatiossa hankinnoille laadituilla strategisilla tavoitteilla ja

linjauksilla, jotka kattavat laajasti ekologisen kestävyys- ja ympäristöasiain eri osa-alueita. Vaikuttavimmille hankinnoille asetetaan tavoitteet ja seuranta. Näin hankinnat tukevat kaikkia ympäristöohjelman päätavoitteita: vähähiilisyyttä ja kiertotaloutta, luontopositiivisuutta, ilmasto- ja ympäristökestävyys- ja ympäristömyönteisyyttä.

Kaupunkikonserni toimii esimerkkinä kestävässä toiminnassa. Ekotukitoiminnan ja ympäristöjohtamisen avulla ympäristöohjelman tavoitteet jalkautuvat arkeen, ja henkilöstö löytää keinoja edistää ympäristövastuullisuutta omassa työssään. Tavoitteena on vahvistaa koko konsernin ympäristöosaamista ja sitoutumista huolehtimalla koulutuksesta ja perehdytyksestä sekä liittämällä ympäristöasiat osaksi työn rutiineja, toimintatapoja ja päätöksentekoa.

Tavoitteet:

- Lisäämme kestävänsä tulevaisuuden osaamista ja ympäristökasvatusta.
- Mittari: Kestävänsä tulevaisuuden osaamisen työkalut (ympäristökasvatuksen työkortit, kestävänsä tulevaisuuden osaamistavoitteet, toteutussuunnitelmien & opetussuunnitelmien ympäristövastuukuvaukset) on luotu ja käytössä kaikilla koulutusasteilla.
- Synnyttämme ja vahvistamme luontosuhdetta kasvatuksen, opetuksen, nuorisotyön ja muun vuorovaikutuksen keinoin. Lisäämme tietoisuutta luonnon terveysvaikutuksista ja edistämme niiden hyödyntämistä.
- Mittari: järjestetyt luontoretket (Vantaan luontokoulu, luonto-oppaat, purotalkkarit, avoimet retket) ; [Terveystä luonnosta](#) -ohjelman toteutus
- Luomme vantaalaisten asukkaiden, oppijoiden, yhteisöjen ja yritysten ympäristötoimijuudelle mahdollisuuksia ja innostamme vantaalaisia kestävänsä elämäntapaan.
- Edistämme oppijoiden ja kuntalaisten resilienssiä ilmastonmuutoksen vaikutuksia kohtaan.

- Lisäämme viestintää ympäristöohjelman tavoitteista, erityisesti luontoposiitivisuudesta ja luonnon heikentymättömyyden mallin toimeenpanosta.
- Vahvistamme hankintojen kestävyyttä systemaattisesti
 - Hankintojen strategiset tavoitteet ja linjaukset huomioidaan kaikissa hankinnoissa. Merkittävimmille hankintakategorioille tehdään hankintojen strategisten tavoitteiden ja linjausten mukaiset kestävyystavoitteet ja hankintavaatimukset.

Mittarit: Hankintojen johtamisen kategoriamalli rakennettu (kyllä/ei),
kategoriasuunnitelmat tehty (kyllä/ei/osittain tehty)

- Pienennämme ateriapalveluiden hiilijalanjälkeä ja luontovaikutuksia.
- Mittari: Ateriapalvelujen hiilijalanjälki asiakasta kohden pienenee 5 % -yksikköä vuodessa, Luontovaikutuksille luodaan seurantamalli
- Edistämme kaupunkikonsernin ympäristövastuullisuutta ja -osaamista. Selvitämme kaupunkiorganisaation hiilijalanjäljen ja tunnistamme sen pohjalta toimenpiteitä hiilijalanjäljen pienentämiseksi.

6 Tilannekuva ja tietopohja

6.1 Luontokato ja ilmastonmuutos ruokkivat toisiaan

Luontokato ja ilmastonmuutos ovat toisiinsa kietoutuneita, vakavia systeemisiä riskejä, jotka heikentävät yhteiskuntien toimintaa. Luonto- ja ilmastotavoitteiden saavuttaminen edellyttää yhteensovitettua

politiikkaa, jossa maankäyttöä, luonnon tilaa ja päästövähennyksiä tarkastellaan yhtenä kokonaisuutena.²

6.2 Ilmastomuutoksen nykytila

Maapallon ilmastojärjestelmä on epätasapainossa: viimeisin vuosikymmen on ollut mittaushistorian lämpimin, ja keskilämpötila on noussut noin 1,4 astetta esiteollisesta ajasta. Arktinen alue lämpenee yli kaksi kertaa nopeammin kuin maapallo keskimäärin, ja 1,5 asteen kriittisenä pidetty raja saatetaan saavuttaa jo tämän vuosikymmenen loppuun mennessä.³

Ilmastomuutos näkyy pääkaupunkiseudulla jo nyt: lämpötilat ovat nousseet erityisesti talvella, talvisateet lisääntyneet ja lumi- ja jääpeite vähentyneet. Helleaallot, rankkasateet ja kuivuusjaksot yleistyvät, ja alueen ennustetaan lämpenevän 2040–2069 mennessä noin 2,5–3 astetta, mikä lisää tarvetta varautua sekä kuumuuteen ja kuivuuteen että sateisuuden kasvuun.⁴

6.2.1 Kansalliset ja kansainväliset ilmastotavoitteet asettavat raamit kaupunkien ilmastotyölle

² Lähteet: <https://www.weforum.org/publications/global-risks-report-2025/>,
<https://www.sitra.fi/julkaisut/megatrendit-2026/>, <https://luontopaneeli.fi/>,
<https://ilmastopaneeli.fi/>

³ Lähteet: <https://wmo.int/publication-series/state-of-global-climate/state-of-global-climate-2025>, <https://climate.copernicus.eu/global-climate-highlights-2025>

⁴ Lähde: <https://julkaisu.hsy.fi/ilmastonmuutos-paakaupunkiseudulla.html>

EU on sitoutunut vähentämään nettokasvihuonekaasupäästöjään vähintään 55 %:lla vuoteen 2030 ja 90 %:lla vuoteen 2040 mennessä vuoden 1990 tasosta sekä saavuttamaan ilmastoneutraalius vuoteen 2050 mennessä Pariisin ilmastopöytäkirjan mukaisesti⁵. Lisäksi EU asettanut taakanjako- ja maankäyttösektorille jäsenmaakohtaiset velvoitteet.

Suomen ilmastolain (423/2022) mukaan Suomen on oltava hiilineutraali viimeistään vuonna 2035, ja kasvihuonekaasupäästöjä tulee vähentää vähintään 60 % vuoteen 2030, 80 % vuoteen 2040 ja 90 % (pyrkien 95 %:iin) vuoteen 2050 mennessä verrattuna vuoden 1990 tasoon.

Vaikka EU:n velvoitteet kohdistuvat valtioon eikä ilmastolaki aseta kunnille suoria päästötavoitteita, kuntien rooli on ratkaiseva kansallisten tavoitteiden saavuttamisessa, erityisesti taakanjakosektorin päästöjen vähentämisessä ja hiilinielujen vahvistamisessa.

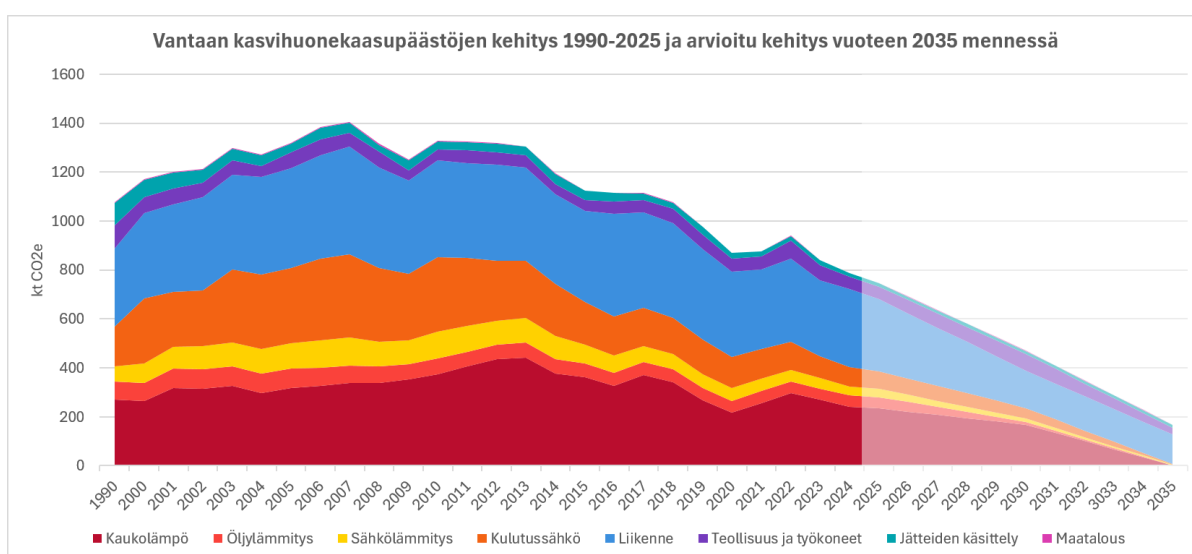
Kansallinen ja kansainvälinen ilmastopolitiikka vaikuttavat paikallistason toimintakenttään ja ilmastotavoitteiden saavuttamisen edellytyksiin. Toisaalta suuret kaupungit voivat myös vaikuttaa ilmastotyön suuntaan paikallistasoa laajemmin esimerkiksi kansallista tavoitteenasettelua kirittäen ja vähähiilisten ratkaisujen kysyntää kasvattaen.

6.2.2 Vantaan kasvihuonekaasupäästöjen kehitys

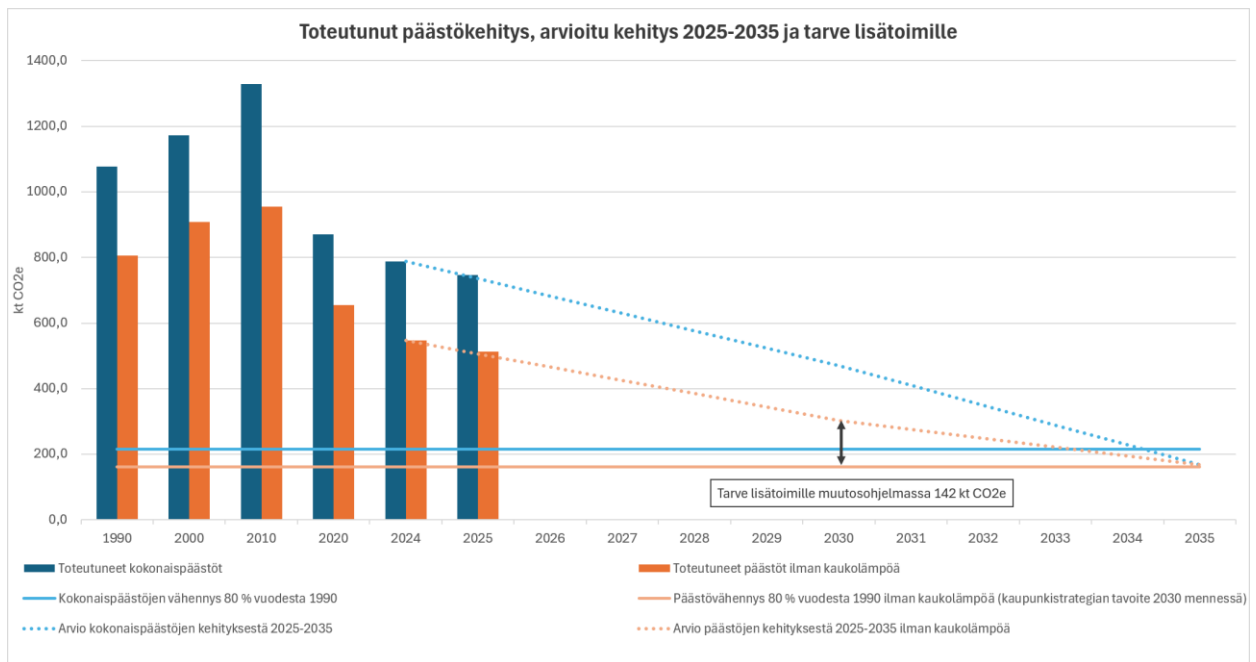
⁵ Lähde: [Ilmasto – Ympäristöministeriö](#)

Vantaa on vuoteen 2025 mennessä vähentänyt vuosittaisia alueperustaisia päästöjään 31 % vuoteen 1990 verrattuna ja 36 %, kun tarkastellaan muita kuin kaukolämmön päästöjä.

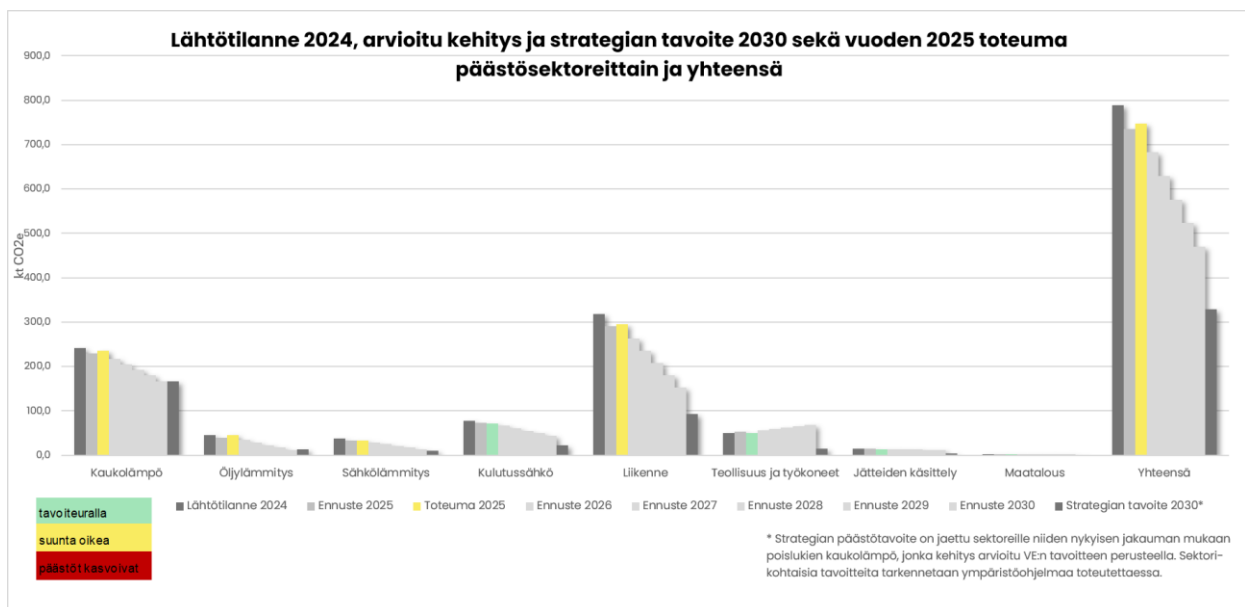
Päästövähennystyössä on otettava merkittäviä harppauksia tämän valtuustokauden aikana, jotta vuodelle 2030 asetettu tavoite voidaan saavuttaa. Tuoreimman skenaariotarkastelun perusteella 80 prosentin päästövähennys verrattuna vuoteen 1990 saavutettaisiin vuoden 2035 paikkeilla. Ennakoitu kehitys suhteessa kaupunkistrategian tavoitteeseen on esitetty kuvassa 2.

Kuva 2. Vantaan alueen vuosittaisten kasvihuonekaasupäästöjen toteuma 1990–2025 ja arvioitu kehitys 2026–2035. Arvio perustuu Sitowisen laatimaan skenaariotarkasteluun.

Kuva 3. Vantaan alueen kasvihuonekaasupäästöjen toteuma 1990–2020, 2024–2025 ja arvioitu kehitys 2026–2035 yhteensä (sininen) ja ilman kaukolämpöä (oranssi). Oranssit viivat sisältävät muut kuin kaukolämmön päästöt eli ne sektorit, joiden päästöjä tulisi yhteensä pienentää vähintään 80 % vuodesta 1990 vuoteen 2030 mennessä. Musta nuoli osoittaa tämänhetkisen kehityksen ja tavoitellun muutoksen välisen eron. Muutosohjelman toteuttamiseksi tarvitaan noin 142 kt hiilidioksidiekvivalentin edestä lisätoimenpiteitä.

Kuva 4. Vantaan alueen kasvihuonekaasupäästöjen lähtötilanne vuonna 2024 ja kaupunkistrategian mukainen tavoite vuodelle 2030 on kuvattu tummanharmaalla. Vaaleanharmaat pylväät kuvaavat skenaarion mukaista arvioitua kehitystä 2030 mennessä. Vuoden 2025 toteuma on kuvattu liikennevalovärein sen mukaan, onko kehitys ollut tavoitteiden mukaista. Pylväät ennuste 2030 (vaaleanharmaa) ja strategian tavoite 2030 (tummanharmaa) havainnollistavat eroa tavoitteen ja nykytoimilla arvioidun kehityksen välillä.

Yhteensä lisäpäästövähennyksiä tarvitaan noin 142 kt CO₂e, mikä tarkoittaa, että päästövähennysten määrä vuoteen 2030 mennessä tulee lähes kaksinkertaistaa suhteessa ennakoituun kehitykseen. Tarvittavien uusien päästövähennystoimien määrää suhteessa ennakoituun kehitykseen havainnollistetaan kuvissa 3 ja 4.

Tieliikenne on Vantaan alueella merkittävin kasvihuonekaasujen päästölähde. Liikenteen päästöt ovat pienentyneet huomattavasti hitaammin kuin muut Vantaan alueen päästöt, ja liikenteessä on isoin kuilu toteutuneen kehityksen ja vuoteen 2030 mennessä tarvittavien päästövähennysten välillä. Muutosohjelman tärkein tavoite suorien ilmastopäästöjen osalta on siten uusien toimenpiteiden määrittäminen ja toteuttaminen liikenteen päästöjen vähentämiseksi.

Henkilöautoliikenne muodostaa noin 58 % liikenteen päästöistä ja kuorma- ja pakettiautot yhteensä noin 38 %⁶. Siten lisätoimenpiteitä tulee kohdistaa sekä henkilöautoliikenteeseen että logistiikkaan. Päästöihin vaikuttavat ajoneuvojen ominaispäästöt ja ajosuoritteet. Vaikka valtion toimet vaikuttavat liikenteen päästökehitykseen merkittävästi, on paikallisia toimia löydettävissä monipuolisesti kestävien kulkumuotojen edistämisestä ja lyhyitä välimatkoja tukevasta kaupunki- ja palvelurakenteesta aina liikenteen hinnoitteluun ja käyttövoimamuutoksen vauhdittamiseen.

Toinen muutostarve on maankäyttösektorin hiilitaseen sisällyttäminen seurantaan ja toimenpiteiden määrittäminen ja toteuttaminen Vantaan

⁶ Lähde: <https://www.hsy.fi/ilmanlaatu-ja-ilmasto/kasvihuonepaaastot/>

alueen hiilinielun kasvattamiseksi sekä tarvittaessa muiden hiilensidonnan keinojen hyödyntäminen.

Lisäksi on tärkeää varmistaa kestävä ja oikeudenmukainen energiasiirtymä. Energiamurros vaikuttaa kaupunkiin, asukkaisiin ja yrityksiin, ja kaupunki voi osaltaan tukea alueen valmiuksia muuttuvassa energiasektorin toimintaympäristössä. Päästövähennysten ja uusiutuvan energian saatavuuden rinnalla on tärkeää edistää järjestelmien joustavuutta ja resilienssiä sekä tehdä yhteistyötä osaamisen ja uusien ratkaisujen kehittämiseksi.

6.3 Luontokadon nykytila

Luontokato on yksi vakavimmista globaaleista ympäristöhaasteista. IPBESin (Intergovernmental Science–Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services) mukaan luonnon monimuotoisuus heikkenee kaikilla alueilla maailmassa, ja ihmistoiminta on kiihdyttänyt lajien sukupuuttoa ennennäkemättömälle tasolle. Arvioiden mukaan maailmassa on menossa kuudes sukupuuttoaalto, ja Suomessakin uhanalaisuusselvitysten mukaan joka yhdeksäs laji ja puolet luontotyypeistä ovat uhanalaisia.

Luontokadon keskeisimpiä ajureita ovat maankäytön muutokset, luonnonvarojen ylikäyttö, ilmastonmuutos, saastuminen ja haitalliset vieraslajit, jotka yhdessä heikentävät ekosysteemien toimivuutta. Luonnon monimuotoisuuden väheneminen uhkaa ekosysteemipalveluja, kuten ruuantuotantoa, puhdasta vettä, tulvasuojelua ja ihmisten terveyttä ja hyvinvointia, ja sillä on laajoja vaikutuksia myös talouteen ja yhteiskuntien vakauteen maailmanlaajuisesti.

6.3.1 Luontokato näkyy jo Vantaalla

Luontokatoa Vantaalla aiheuttavat erityisesti kaupungin voimakas kasvu, ilmastonmuutos sekä lisääntyvät ympäristöhäiriöt. Näiden seuraukset näkyvät jo monin tavoin Vantaan luonnossa.

Yksi keskeisimmistä ilmiöistä on elinympäristöjen pirstoutuminen ja ekologisten verkostojen ja yhteyksien toiminnan heikkeneminen. Vantaalla laaja liikenneverkosto ja kasvavan kaupungin rakentamispaine korostuvat, minkä vuoksi ekologisten yhteyksien turvaaminen ja parantaminen on erityisen tärkeää luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseksi.

Myös vesistöjen tila on kuormittunut. Tiivis rakentaminen sekä ympäristöön pääsevät epäpuhtaudet vaikuttavat vesistöjen tilaan ja lisäävät saastumisen riskiä, mikä heijastuu sekä vesiekosysteemeihin että niiden lajistoon.

Ilmastonmuutoksen vaikutukset kuten lämpötilojen nousu, sademäärien vaihtelut, myrskyt ja lumettomuus muuttavat elinympäristöjä, mikä vaikuttaa lajistoon. Vantaalla metsissä voi jo huomata esimerkiksi metsätuholaisten määrän kasvua ja lisääntyneitä myrskytuhoja.

Haitallisten vieraslajien määrä on kasvanut, samalla kun osa alkuperäisistä kasvi- ja lintulajeista on taantunut. Vantaalla lisääntyneitä vieraslajeja ovat muun muassa jättiputket, jättipalsami, komealupiini ja espanjansiruetana. Toisaalta esimerkiksi luhtaorvokki, lehtokielo, punasotka, kuovi ja hömötiainen ovat hiipuneet. Vantaan kaupunki toimii aktiivisesti luonnonvaraisten eläinten ja lemmikkieläinten hyvinvoinnin turvaamiseksi, ja kehittää toimintatapoja elinolojen parantamiseksi.

Asukkaille tärkeä lähiluonto kuluu helposti suuren virkistyskäyttöpaineen seurauksena. Vantaalla luonnon kuluminen näkyy erityisesti pienemmillä viheralueilla asutuksen läheisyydessä, joilla käyttö on intensiivistä. Myös laajoilla viheralueilla kaupungin reuna-alueilla, kuten Petikossa ja Sipoonkorvessa, virkistyskäytön vaikutukset ovat paikoin havaittavissa.

6.3.2 Kansalliset ja kansainväliset sitoumukset

Luontokadon pysäyttäminen on noussut keskeiseksi tavoitteeksi kansainvälisessä, eurooppalaisessa ja kansallisessa politiikassa. Keskeinen viitekehys on YK:n biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen Kunming–Montrealin luonnon monimuotoisuuskehys

(2022), joka asettaa pitkän aikavälin tavoitteet vuoteen 2050, ja 23 konkreettista tavoitetta vuoteen 2030. Kaupunkien kannalta keskeisiä ovat suojelualueiden laajentaminen 30 prosenttiin, heikentyneiden elinympäristöjen ennallistaminen, lajikadon pysäyttäminen sekä haitallisten vieraslajien torjunta.

Euroopan unionin biodiversiteettistrategian tavoitteena on, että vuoteen 2030 mennessä vähintään 30 % EU:n maa- ja merialueista on suojeltuja, joista kolmasosa tiukasti suojeltuja, ja että suojelualueita hoidetaan ja hallinnoidaan tehokkaasti luonnon tilan parantamiseksi.

Suomessa kansainvälisiä sitoumuksia toimeenpannaan valmisteilla olevan **kansallisen luonnon monimuotoisuusstrategian ja toimintaohjelman** kautta, joka ulottuu vuoteen 2035. Tavoitteena on pysäyttää luontokato vuoteen 2030 mennessä ja kääntää luonnon monimuotoisuuden kehitys elpymisuralle. Lisäksi tavoitteena on, että Suomi on viimeistään vuonna 2035 luontopositiivinen, eli luonnon monimuotoisuuden tila on vähintään vuoden 2020 tasolla ja inhimillinen toiminta alkaa vahvistaa luontoa. Strategia pohjaa YK:n biodiversiteettikehykseen ja EU:n biodiversiteettistrategiaan.

6.4 Ihmiset muutoksen tekijöinä

Pääkaupunkiseudun ympäristöasennekysely osoittaa, että vantaalaisten ympäristöasenteet ovat vahvasti myönteisiä ja aiempaa tietoisempia. Selvä enemmistö Vantaan vastaajista asettaa ympäristönsuojelun etusijalle, vaikka se hidastaisi talouskasvua, ja suuri osa pitää ympäristönsuojelua ja talouskasvua myös samanaikaisesti mahdollisina. Tämä luo Vantaalle vahvan sosiaalisen hyväksyttävyyden pohjan kunnianhimoiselle ilmasto- ja ympäristötyölle.

Samaan aikaan kysely nostaa esiin nuorten korostuneen huolestuneisuuden ja ilmastoahdistuksen. Nuorisobarometrin mukaan 41 % nuorista kokee ilmastonmuutoksen aiheuttamaa turvattomuutta, ja syyllisyyttä ympäristötekojen tekemättömyydestä kokee 51 % naisista mutta vain 18 % miehistä. Nuorten ympäristötoiminta painottuu yksilöllisiin

valintoihin, ja usko yhteisiin globaaleihin ratkaisuihin on osin heikentynyt. Vantaalla tämä tarkoittaa erityisesti ympäristötyön liittämistä kasvatuksen ja osallisuuden näkökulmiin sekä konkreettisten ratkaisujen ja edistysaskelten viestimistä.⁷

Vantaan kaupungin henkilöstön ympäristöasennekyselyn 2025 tulokset osoittavat, että Vantaa on onnistunut jalkauttamaan ympäristö- ja ilmastotyötään hyvin. Henkilöstö tunnistaa työyksiköidensä ympäristötavoitteet ja kokee saavansa hyvät mahdollisuudet osallistua ohjelmien valmisteluun. Erityisesti ekotukitoiminnalla koetaan olevan Vantaalla konkreettisia vaikutuksia: se tarjoaa henkilöstölle keinoja vaikuttaa työpaikan ympäristötyöhön ja vahvistaa ymmärrystä ympäristövastuullisuuden edistämisestä arjen työssä.⁸

6.5 Keskeiset tietolähteet

Alueperustaiset ja kulutuksen päästöt: Vantaan hiilineutraalisuustavoite koskee alueperustaisia päästöjä eli kasvihuonekaasupäästöjä, jotka aiheutuvat Vantaan alueella. Alueperustaiset päästöt kattavat rakennusten lämmityksestä, sähkönkulutuksesta, liikenteestä (henkilöautot, paketti- ja kuorma-autot, linja-autot, paikallisjunat, raitiovaunut ja huvi- ja ammattiveneet), jätteiden ja jäteveden käsittelystä, maataloudesta sekä teollisuuden ja työkonien prosessipäästöistä ja polttoaineista aiheutuneet päästöt. HSY:n

⁷ Lähde: [Pääkaupunkiseudun asukkaiden ympäristöasenteita selvitetty | Helsingin Seudun Suunnat](https://tietoanuorista.fi/julkaisut/nuorisobarometri-2025/), <https://tietoanuorista.fi/julkaisut/nuorisobarometri-2025/>

⁸ Lähde: [Henkilöstön ympäristöasenteet ja -toiminta kaupunkiorganisaatioissa II](#)

pääkaupunkiseudun kunnille tekemä vuosittainen laskenta perustuu kansainväliseen kaupunkitason laskentastandardiin.⁹

Kulutuksen kasvihuonekaasupäästöjen laskentaan sisältyvät kaikki kunnan ja kuntalaisten kulutuksesta aiheutuvat päästöt huolimatta siitä, missä kulutetut hyödykkeet on tuotettu. Vantaan käyttämässä kulutuksen kasvihuonekaasupäästöjen laskentamallissa, Kulmassa, kulutuksesta aiheutuvat päästöt on jaettu viidelle sektorille: energiankulutus, rakentaminen, liikkuminen, ruoka sekä tavarat ja palvelut. Alueperustaiset ja kulutuksen päästölaskennat ovat osittain päällekkäisiä ja tarjoavat yhdessä laajemman tietopohjan kunnan ja kuntalaisten toiminnasta aiheutuvista kasvihuonekaasupäästöistä.¹⁰

Vantaalla on jo usean vuoden ajan seurattu aiemman strategisen ympäristöohjelman Resurssiviisauden tiekartan toimenpiteiden toteutumista **Ympäristövahti**-seurantatyökalulla. Ympäristövahti on kehitetty kaupungin omana sisäisenä työnä Power Platform -työkaluilla. Strategisia tavoitteita edistävät toimenpiteet on vastuutettu toimialoille. Toimenpiteiden edistymisestä raportoidaan vuosittain, ja raportoinnin pohjalta kootaan Ympäristövastuuraportti, joka tuodaan tiedoksi päätöksentekoon. Ympäristövahtia tullaan käyttämään myös Ympäristöohjelman toimenpiteiden raportoinnissa ja sitä kehitetään eteenpäin strategiakauden aikana.

Suomen kuusi suurinta kaupunkia ovat tehneet yhteistä ekologisen kestävyysindikaattoreiden¹¹ seurantaa yli 20 vuoden ajan. Indikaattorit

⁹ Lähde: HSY

¹⁰ Lähde: Sitowise

¹¹ Lähde: [Kuutoskaupunkien ekologisen kestävyysindikaattorit 2024](#)

kuvaavat kaupunkien maankäytön ekologista kestävyyttä, yhdyskunnan kulutusta ja päästöjä, liikkumisen kestävyyttä, ympäristötietouden lisäämistä sekä ympäristötaloutta ja kestäviä hankintoja. Vantaalla indikaattoritietoja päivitetään kerran vuodessa. Tavoitteena on parantaa indikaattoritiedon hyödynnettävyyttä ja ohjaavuutta siten, että se vaikuttaa konkreettisesti toimenpiteiden suuntaamiseen ja priorisointiin.

Luonnonarvohehtaari on Suomessa asiantuntijayhteistyössä kehitetty mittayksikkö, jolla kuvataan alueen luonnon monimuotoisuuden ekologista laatua huomioiden sekä luontotyyppin pinta-ala että sen ekologinen tila. Mittaria voidaan hyödyntää myös muussa luontovaikutusten arvioinnissa, kuten maankäytön suunnittelussa, ennallistamistoimien vaikuttavuuden seurannassa ja erilaisten ratkaisuvaihtoehtojen vertailussa. Luonnonarvohehtaari ilmaisee alueen luonnonarvon suhteessa vastaavan kokoiseen luonnontilaiseen tai sitä vastaavaan alueeseen ja mahdollistaa luonnon tilassa tapahtuvien muutosten tarkastelun yhdellä vertailukelpoisella mittarilla. Luonnonarvohehtaarien avulla voidaan arvioida aiheutettuja luontohaittoja suhteessa luonnonhoito- ja ennallistamistoimiin sekä seurata, toteutuvatko luonnon heikentymättömyyden ja luontoposiitivisuuden tavoitteet.

Luonnonarvohehtaareihin perustuva seuranta edellyttää systemaattista luontotiedon hallintaa. Vantaalle rakennetaan uusi tietokantamalli, jonka avulla ekologisen tilan ja luonnonarvohehtaarien kokonaistilannetta voidaan seurata kaupunkitasoisesti ja arvioida, eteneekö kaupunki kohti asetettuja luontoposiitivisuustavoitteita. Lisäksi luonnonarvohehtaareihin perustuvaa luontovaikutusten tilinpitoa kehitetään Suomen kymmenen suurimman kaupungin yhteistyönä. Yhteistyön tavoitteena on luoda yhtenäinen ja vertailukelpoinen tapa seurata kaupunkien paikallisia luontovaikutuksia.

Vantaa on ensimmäisenä kaupunkina Suomessa ottanut käyttöön luonnon heikentymättömyyden mallin ja ekologisen kompensaaation kaikissa uusissa asemakaavahankkeissa. Kaupungissa on kerätty ja

kerätään systemaattisesti luonnonarvohehtäritietoa osana luontoselvityksiä nykytilan kartoittamiseksi ja suunnittelun tueksi.

7 Muutoksen toteuttaminen ja menestystekijät

7.1 Muutoksen periaatteet

Ympäristöohjelman onnistuminen edellyttää muutosta koko kaupungin toimintakulttuurissa. Ilmasto- ja luontotyö on nostettava yhteiseksi kaupungin toimintatavaksi, jossa kaikki toimialat ja toiminnot kantavat vastuuta kestävyy-, ilmasto- ja luontotavoitteiden edistämisestä.

Ympäristönäkökulmien on ohjattava päätöksentekoa, suunnittelua ja arjen toimintaa koko organisaatiossa. Kaupungin omistajaohjauspolitiikassa varmistetaan, että tytäryhtiöiden tavoitteet ovat linjassa kaupungin ympäristö- ja ilmastotavoitteiden kanssa.

Muutos edellyttää johdon vahvaa sitoutumista, toimivien poikkihallinnollisten rakenteiden edelleen kehittämistä, aiempaa tehokkaampaa tiedolla johtamista sekä kykyä toimia yhteistyössä asukkaiden, yhteisöjen ja yritysten kanssa. Näin Vantaa voi vahvistaa rooliaan ilmasto- ja luontotyön edelläkävijänä sekä toimia kehitysalustana vaikuttaville, skaalautuville ja koko kaupunkia hyödyttävälle ratkaisuille.

7.2 Menestystekijät

Ohjelman keskeisiä menestystekijöitä on jaoteltu strategisten menestystekijöiden mukaan.

7.2.1 Vaikutamme inhimillisesti

Vaikuttava ympäristötyö edellyttää turvallisen ja viihtyisän kaupunkitilan luomista, jossa kestävät ratkaisut tukevat kaikkien asukkaiden hyvinvointia ja mahdollisuuksia osallistua. Osallisuutta vahvistetaan monipuolisilla ja ”pehmeillä” osallistumisen muodoilla, kuten luontoretkillä ja talkoilla. Yritysten mukaan ottaminen tukee ratkaisujen vaikuttavuutta, innovatiivisuutta ja skaalautuvuutta.

Kaupunki kohtaa päivittäin suuren määrän lapsia, nuoria ja perheitä erityisesti kasvatuksen ja oppimisen toimialalla, mutta myös muissa

kaupungin palveluissa. Ympäristöohjelman tavoitteena on lisätä lasten ja nuorten mahdollisuuksia vaikuttaa heille merkityksellisillä ja ikätasoisilla tavoilla. Laaja kohtaamisten määrä tarjoaa kaupungille ainutlaatuisen mahdollisuuden vahvistaa kestävästä ajattelusta ja toimintaa osana arkea ja oppimista.

7.2.2 Uudistamme ja ratkaisemme

Kaupungilla on oltava kyky uudistua ja ratkaista monimutkaisia ilmasto- ja luontohaasteita. Tämä edellyttää henkilöstön osaamisen systemaattista kehittämistä ja yhteistyötä eri toimialojen, konserniyhtiöiden ja suurten kuntayhtymien, asukkaiden, yritysten ja kumppaneiden kanssa. Ohjelmassa edistetään rohkeasti ja ennakkoluulottomasti uusien ratkaisujen käyttöönottoa, kuten ekologista kompensatiota ja luonnonarvomarkkinoiden hyödyntämistä ja testataan ja skaalataan uusia toimintamalleja. Hyödynnämme kaupunkiympäristöä, palveluja, investointeja, hankintoja ja dataa uusien kestävyttä edistävien ratkaisujen testaamiseen sekä skaalaamiseen.

7.2.3 Erottaudumme ainutlaatuisuudella

Kaupunki kehittää ja pilotoi edelläkävijänä uusia ohjauskeinoja ja toimintamalleja, kuten kestävästä tulevaisuudesta osaamistavoitteita ja luonnon heikentymättömyyden mallia. Kaupunki toimii veturina luonnonarvomarkkinoiden kehittämiseksi yhteistyössä muiden kaupunkien ja sidosryhmien kanssa.

7.2.4 Toimimme systemaattisesti

Ympäristöohjelma nojaa toimiviin olemassa oleviin poikkihallinnollisiin rakenteisiin ja verkostoihin, joita vahvistetaan strategiakauden aikana sidosryhmien kanssa.

Tiedolla johtaminen on keskeinen perusta tavoitteiden asettamiselle, toimenpiteiden seurannalle ja priorisoinnille. Systemaattisella suunnittelulla ja seurannalla pyritään vaikuttavuuden varmistamiseen.

Ympäristöohjelman keskeinen menestystekijä on systeeminen monihyötyisyyden tunnistaminen ja tarkastelu useista näkökulmista. Esimerkkinä luonnon monimuotoisuus, kestävä liikkuminen, kestävä ruokakulttuuri ja kestävä kuluttaminen nähdään kokonaisuuksina, jotka eivät edistä ainoastaan ilmasto- ja luontotavoitteita, vaan samanaikaisesti vahvistavat asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä, lisäävät kaupunkiviihtyisyyttä ja tukevat kaupungin elinvoimaa. Kun ratkaisuja arvioidaan laajasti niiden yhteisvaikutusten kautta, voidaan tunnistaa vaikuttavimmat toimet ja ohjata kehitystä kokonaiskestävällä tavalla.

14

Korson Vantaa-infon tiloista luopuminen /PT

VD/4057/00.01.02.06/2026

PT/ST-V/UV/SP

Vantaan kaupungin hallintosäännön 8 luvun 1 § mukaan kaupunginhallitus päättää asioista, joita ei ole säädetty tai määrätty muulle kaupungin toimielimelle, viranhaltijalle tai luottamushenkilölle.

Korson Vantaa-infon kiinteistä tiloista luopumista esitetään kaupungin keskitetyn asiakaspalvelun uudelleenjärjestelyn vuoksi. Asiakaspalvelun palveluvalikoima säilyy sisällöllisesti ennallaan, mutta palvelujen toteuttamistapoja kehitetään. Vantaa-infon Korson toimipiste sijaitsee Lumon kirjaston yhteydessä osoitteessa Urpiaisentie 14.

Asiaa koskeva päätöshistoria:

- Kaupunginhallitus 8.6.2026 § 10: Pätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.
- Kaupunginhallitus 22.6.2026 § 12: Kaupunginhallitus päätti palauttaa asian uudelleen valmisteluun.

Asian valmisteluun palauttamisen takia palvelujen uudelleen järjestämisestä on laadittu tarkempi suunnitelma.

Esityksen perustelut:

Uudelleenjärjestely johtuu palvelutarpeen muutoksesta. Kiinteiden asiakaspalvelupisteiden ja niissä tarjottavien kassapalveluiden tarve vähenee, kun kaupungin ja muiden julkisten toimijoiden palvelut digitalisoituvat. Samalla neuvonnan ja digituen tarve kasvaa erityisesti niiden asiakkaiden keskuudessa, joille sähköinen asiointi ei ole sujuvaa. Asiakkaat tarvitsevat ennen kaikkea matalan kynnyksen apua, oikea-aikaista neuvontaa sekä tukea itsenäiseen asiointiin. Suuri osa Vantaa-infon asioinnista on jo siirtynyt tai siirtymässä etäkanaviin.

Korson Vantaa-infossa on asiointunut viime vuosien aikana noin 4 200–4 500 asiakasta vuodessa. Samaan aikaan muissa Vantaa-infon asiointipisteissä asiakkaita on ollut moninkertaisesti enemmän. Sekä Myyrmäen että Tikkurilan Vantaa-infoissa asiakkaita on ollut vuodessa yli 50 000. Korson Vantaa-infon osuus koko Vantaa-infon asiointivolyymista on noin 3–4 %. Silti palvelupisteen ylläpito edellyttää vastaavaa kiinteää infrastruktuuria ja henkilökunnan läsnäoloa. Korson Vantaa-infon vuokra-, siivous- sekä rahankuljetuskulut ovat 31 000 euroa vuodessa, ja kahden pisteessä työskentelevän henkilön palkkakulut ovat noin 80 000 euroa vuodessa. Vantaa-infon palveluiden saatavuus turvataan jatkossa tuottamalla niitä joustavammin eri puolilla kaupunkia lähellä muita kaupungin palveluita ns. liikkuvana palveluna. Korson Vantaa-infon palvelut tuotetaan jatkossa tätä kautta ja Vantaa-infon antamaa neuvontaa on jatkossakin saatavilla myös Korson alueella.

Kun palvelut siirretään tuotettavaksi kaupungin muiden palveluiden yhteydessä, voidaan neuvonta ja digituki kytkeä suoraan palvelupolkuihin tai sinne, missä asiakkaat tavoitetaan. Lisäksi sama henkilöstö voidaan joustavammin kohdentaa sinne, missä tarve on suurin ja missä asiakkaat liikkuvat. Muutos parantaa erityisesti niiden asiakkaiden palvelua, joille digiasiointi on haastavaa tai jotka tarvitsevat tukea asioinnin etenemiseen. Kun neuvonta ja digituki annetaan palvelun vieressä, asiointi on sujuvampaa ja katkeamattomampaa kuin erilliseen palvelupisteeseen ohjautuessa. Palveluiden saavutettavuus

turvataan jatkossakin: palvelu ei keskity yhteen paikkaan, vaan sitä tuotetaan joustavammin eri puolilla kaupunkia, lähellä muita kaupungin palveluja. Tämä lisää yhdenvertaisuutta ja vastaa paremmin kaupunkilaisten todellisiin asiointitarpeisiin.

Tulevaisuuden asiakaspalvelun tuottaminen tulee kytkeä osaksi kaupungin palveluverkkosuunnitelmaa. Lisäksi esimerkiksi puhelinta ja chat-palvelua asiakaspalvelukanavina voidaan hyödyntää kaupunkitasoisesti nykyistä enemmän.

Kaupungin keskitettyä asiakaspalvelua ja neuvontaa on saatavilla Vantaa-infosta myös puhelimitse, sähköpostitse ja chatin kautta. Vantaa-infon palveluiden uudelleenjärjestelyssä huomioidaan myös se, että kaikki palvelut eivät ole siirrettävissä digitaalisiin kanaviin. Pysyvä asiakaspalvelupiste säilyy jatkossakin osana palveluverkkoa.

Kaupunginhallitus 24.8.2026 § 12

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään lakkauttaa Vantaa-infon Korson palvelupiste 1.9.2026 alkaen.

Päätös:

Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Kaupunginhallitus 7.9.2026

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään lakkauttaa Vantaa-infon Korson palvelupiste 1.9.2026 alkaen.

Liitteet:

- Korson Vantaa-infon palvelumallin uudistaminen

Täytäntöönpano: Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualue / Kuntalaispalvelut

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

Kuntalaispalveluiden päällikkö Ulla Virtanen
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Korson Vantaa-infon palvelumallin uudistaminen 1.1.2027 alkaen

Kiinteästä asiointipisteestä jalkautuvaan
neuvontaan ja digitukeen

Korson Vantaa-infon palvelumallin uudistaminen

Esitämme, että Korson Vantaa-infon kiinteää asiointipistettä ei avata uudelleen vuoden 2027 alusta lähtien. Muutoksen tavoitteena on kehittää kaupungin asiakaspalvelua vastaamaan paremmin muuttuvia palvelutarpeita, mahdollistaa uusien palvelumuotojen kokeilun ja arvioinnin sekä tuottaa palveluita entistä tehokkaammin.

Korson asiointipisteen sulkeminen on osa kuntalaispalveluille asetettuja säästötavoitteita (-500 000)

Pisteen kiinni olon aikana 2 vakanssia on jätetty täyttämättä

- 65 000 (-2 htv) nykyisillä resursseilla ei palvelupisteen avaaminen ole mahdollista.

Vantaa-infon päiväkohtaiset asiakasmäärät (ka) vuosi 2025 (mukana 10 kk, 1-5 ja 8-12, Korso on kesällä suljettu)

Piste	Henkilöstö- määrä	Kaikki asiakkaat	Itsenäiset asiakkaat, muissa palveluissa, mukana tai ei kirjattu	Aulassa/ info-tiskillä palvellut asiakkaat (arvio*)	Vuoro- numero- asiakkaat	Henkilökoht aista asiakaspalv elua yhteensä (arvio*)	Asiakkaita/ asiakas- palvelu
Tikkurila	4	231	62	27	142	169	42
Myyrmäki	3	210	96	12	102	114	38
Korso	2	22	0	0	22	22	11
Puhelin	3	102	0	0	0	102	34

*Arvio perustuu osin asiakaspalvelun kirjauksiin

Vertailu pisteiden välillä .

Piste	Asiakkaita kuukaudessa	Yhden työntekijän päivässä palvelema asiakasmäärä
Tikkurila	4300 / 2100 (vuoronumero)	2100/4/kk - 26/pv/hlö (38/pv/hlö ovilaskurin ka:sta laskien)
Myyrmäki	4300 / 2900 (vuoronumero)	2900/3/kk - 48/pv/hlö vuoronro (66/pv/hlö ovilaskurista laskien)
Korso	472 (vuoronumero) KA 2025, 10 kk: 458	236/2/kk - 11,8/pv/hlö

Asiointipiste / liikkuva palvelu

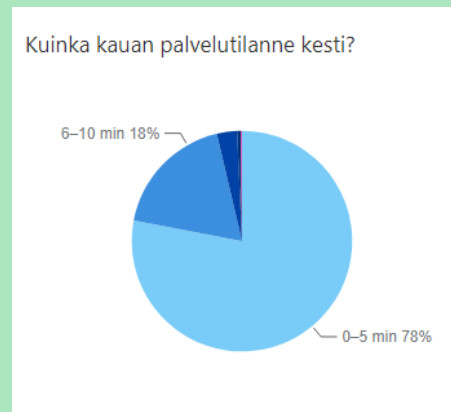
Asiakkaat, erityisesti seniorit, toivovat digituen osalta rauhallista neuvontaa, rauhallisessa tilassa. Tätä Korson asiointi- ja kassapalvelujen tarjoamiseen suunniteltu asiakastila ei mahdollista.

Digitukitilanteet vievät keskimäärin kolme kertaa enemmän aikaa kuin muu asiakaspalvelu.

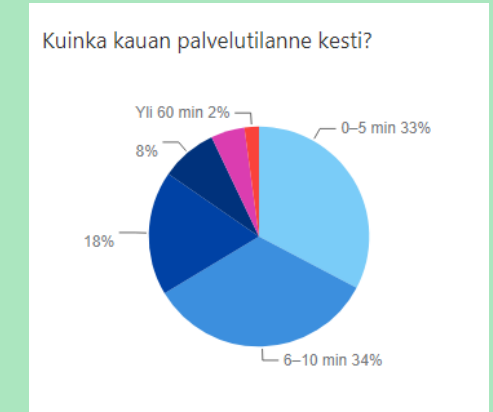
Tilojen tulee mahdollistaa asiakkaiden kohtaaminen. Digitukea annetaan rinnalla kulkien ja itsenäiseen asioimiseen kannustaen.

Liikkuva palvelu vie neuvonnan ja digituen lähemmäksi asiakkaita ja mahdollistaa rauhallisemman neuvonnan.

Palveluun ei sisällynyt digitukea

Palveluun sisältyi digitukea

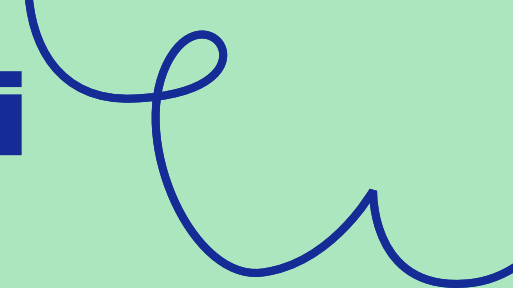

Vantaa

Palveluverkkosuunnitelma

- Aluekeskusten Tikkurilan ja Myyrmäen palvelupisteet säilyvät ja kaupungin tiloja eri puolilla Vantaata hyödynnetään. Kiinteä asiakaspalvelupiste hyvien kulkuyhteyksien varrella mahdollistaa muun muassa kassa-asioinnin. Asiakkaita kohdataan Korson kiinteän pisteen sijaan muiden palveluiden sekä järjestöjen ja yhteistyöverkostojen tiloissa. Jo tunnistettuja hyötyjä saadaan, kun digituki on kiinteä osa peruspalvelua, kuten on havaittu tapahtuneen viimeisen vuoden aikana työllisyyspalveluissa.
- Kaupungin keskitettyä asiakaspalvelua ja digitukea tuotetaan edelleen monikanavaisesti (puhelin, chat, sähköposti, kasvokkainen asiointi). Neuvonnan ja digituen tarve korostuvat, jolloin palveluita voidaan tuottaa ja asiakkaita kohdata muissa kuin omissa kiinteissä tiloissamme.
- Asiakaspalvelua ja digitukea toteutetaan enenevässä määrin tuomalla palveluita lähemmäs asukkaita. Tavoitteena on tarjota matalan kynnyksen neuvontaa ja tukea itsenäiseen asiointiin oikea-aikaisesti siten, että ne täydentävät muuta palvelutarjontaa ja tukevat sujuvia palvelupolkuja.

Liikkuvan Vantaa-infon pilotti syksy 2026

Maanantai

Työllisyyspalveluiden digitukea ja neuvontaa
Myyrmäen Vantaa-infossa

Digitukea ja neuvontaa Koivukylän asukastilassa

Korson Vantaa-infon digituki, neuvonta ja
kassapalvelut

Tiistai

Korson Vantaa-infon digituki, neuvonta ja
kassapalvelut

Digitukea ja neuvontaa Hakunilan MLL:n tiloissa

Keskiviikko

Työnhakuklubi ja digituki Työllisyys- ja
kotoutumispalveluissa

Torstai

Digitukea Ohjaamossa

Digitukea Koivukylän asukastilassa

Perjantai

Ryhmämuotoiset digiopastukset työllisyys- ja
kotoutumispalveluiden asiakkaille

Lisäksi järjestövierailuja seniori- ja
maahanmuuttajajärjestöissä

Vantaa

Viestintäsuo nnitelma muutoksesta

Vantaa

Aikataulu ja viestintä

- Tiedottaminen verkkosivuilla ja kaupungin somekanavissa
- Viestintä verkostojen kautta jalkautuvasta neuvonnasta
- Pisteissä olevat tiedotteet
- Asukaslehti
- Keräämme asiakaspalautetta ja käytämme palautetta kehittämässä

Vantaa- infon eri pisteiden esittely

Vantaa

Vantaa-infon asiakkaat

- Vantaa-infolla ei ole digituen lisäksi omia palveluista eikä siksi omaa asiakasrekisteriä. Emme voi hyödyntää yhteistyökumppaneidemme asiakastietoja omiin tarkoituksiimme. Matalan kynnyksen palveluiden neuvonta tai digituki eivät edellytä henkilöllisyyden selvittämistä. Tämän takia henkilörekisteritietoa asiakkaista ei ole saatavilla. Asiakasmääristä tietoa kertyy ovilaskureiden, kassaohjelman, vuoronumerojärjestelmän ja puhelutilastojen avulla.
- Suuntaa-antavia arvioita asiakasryhmistä voidaan tehdä asiakkaille tehtyjen kyselyjen, haastattelujen sekä kaupungin palveluissa asiointia koskeneen kyselyn (2025) perusteella. Tiedot koskevat lähinnä asiointipisteissä (Tikkurila, Myyrmäki, Korso) asioivia.
 - Työikäiset ovat suurin asiakasryhmä, mutta merkittävä osa asiakkaista on yli 65-vuotiaita. Arviolta kolmasosa asiakkaista on eläkkeellä. Asiakkaista työttömiä on noin joka kymmenes. Vähintään noin joka neljäs asiakas on vieraskielinen.
 - Asiointipisteissä kävijät tulevat korostetusti pisteen lähialueilta. Asiakashaastattelujen perusteella suuri enemmistö asiakkaista on asioinut pisteissä aiemminkin. Sen sijaan puhelimessa asioi enemmän uusia asiakkaita ja puhelimessa asioivat tulevat tasaisemmin eri puolilta Vantaata.
- Henkilökunnan tekemän asiaseurannan perusteella tiedetään asioinnin aiheista esimerkiksi:
 - Asiointipisteissä HSL-kassa-asiointi kattaa kaikista asioinneista vähintään puolet. Kaupungin palveluiden neuvontaa on asioinnista noin kymmenesosa. Saman verran neuvotaan valtion ja hyvinvointialueen palveluissa.
 - Etäkanavissa (puhelin, chat, sähköposti) suurin osa (n. 70-85 %) asioinneista liittyy kaupungin palveluiden neuvontaan.
 - Digitukea annetaan sekä asiointipisteissä että etäkanavissa.

Puhelin ja chat

- Vantaa-info vastaanottaa keskimäärin noin 2 000 puhelua kuukaudessa. Chat-yhteydenottojen määrä on noin 30 kuukaudessa ja sähköpostitse tapahtuvia asiointeja on noin 200.
 - Puhelinlinjojen palveluajat ovat ma-ke, pe klo 8-15.30 ja to klo 12-16.30 (torstaisin takaisinsoittomahdollisuus klo 8-12). Chat on auki ma-ke, pe klo 9-15 ja to klo 12-15.
- Vantaa-infon puhelin on matalan kynnyksen yhteydenottokanava kaupungin asioissa. Vantaa-info vastaa lisäksi keskitetysti tiettyjen kaupungin palveluiden puhelinasiakaspalvelusta (pysäköinninvalvonta, kaupunkiympäristön asiakaspalvelu, liikuntapalvelut, Business Vantaa).
 - N. 70 % puheluista on kaupungin palveluiden yleisneuvontaa. Useimmin puhelut liittyvät pysäköinninvalvontaan, rakennusvalvontaan tai kunnossapitoon.
 - Hyvinvointialueen palveluiden neuvontaa on n. 10 % puheluista. Neuvontaa annetaan myös valtion palveluista.
 - Noin joka neljänteen puheluun sisältyy digitukea.
- N. 10 % puheluista ohjataan eteenpäin. Suurin osa puhelimitse tulevista yhteydenotoista voidaan hoitaa Vantaa-infossa ilman tarvetta ohjata asiakasta eteenpäin muiden palvelualueiden tai -yksiköiden asiantuntijoille.

Vantaa-info Tikkurila

- Ma-ke 8.45-16.30, to 12-17, pe 7.45-15.30
- Asiakkaita vuodessa noin 56 700 (ovilaskuri 2025).
 - Näistä vuoronumerolla kassapisteessä asioivia n. 34 200
 - Kuukausittainen asiakasmäärä vaihtelee: 3 900-6 000 asiakasta/kk v. 2025
- Kustannukset
 - Vuokra 172 000/v
 - Siivous 25 000, vartiointi 112 000 (Tikkurila ja Myyrmäki yhteensä)
- Asioinnin aiheita:
 - HSL-kassa-asiointi 54 % ja HSL-neuvonta 11 %
 - Kaupungin palveluiden neuvonta 8 %
 - Hyvinvointialueen palveluiden neuvonta ja kassa-asiointi 5 %
 - Valtion palveluiden neuvonta 4 %
 - Vapaa-ajan tuotteet (esim. kalastusluvat) 5 %
- Pisteessä on asiakkaiden käytössä asiakastietokoneita, tulostin ja skanneri itsenäistä viranomaisasiointia varten.

Vantaa-info Myyrmäki

- Ma-ke 8.45-16.30, to 12-17, pe 7.45-15.30
- Asiakkaita vuodessa noin 51 900 (ovilaskuri, 2025).
 - Näistä vuoronumerolla kassapisteessä asioivia n. 24 600.
 - Kuukausittainen asiakasmäärä vaihtelee: 3 500-5 100 asiakasta/kk v. 2025
- Kustannukset
 - Vuokra 57 554/V
 - Siivous 25 000, vartiointi 112 000 (Tikkurila ja Myyrmäki yhteensä)
- Asiainnin aiheita:
 - HSL-kassa-asiointi 52 % ja HSL-neuvonta 18 %
 - Kaupungin palveluiden neuvonta 8 %
 - Hyvinvointialueen palveluiden neuvonta ja kassa-asiointi 3 %
 - Valtion palveluiden neuvonta 4 %
 - Vapaa-ajan tuotteet (esim. kalastusluvat) 4 %
- Pisteessä on asiakkaiden käytössä asiakastietokoneita, tulostin ja skanneri itsenäistä viranomaisasiointia varten.
- Monikielinen neuvonta päivystää pisteessä joka arkipäivä.

Vantaa-info Korso

- Suljettuna vuoden 2026, aiemmin ma-ke 8.45-16.30, to 12-17, pe 7.45-15.30
- Asiakkaita 4 580 vuonna 2025
- Kuukausittainen asiakasmäärä vaihtelee: 420-560 asiakasta/kk v. 2025.
 - Korson asiointipiste ollut kesäisin suljettuna n. 2 kk ja vuoden vaihteessa 2 viikkoa.
- Kustannukset
 - Sisäiset vuokrat 27 000 €/v
 - Henkilöstö kustannukset 80 000 €/v
- Asioinnin aiheita:
 - HSL-kassa-asiointi 54 % ja HSL-neuvonta 11 %
 - Kaupungin palveluiden neuvonta 9 %
 - Hyvinvointialueen palveluiden neuvonta ja kassa-asiointi 3 %
 - Valtion palveluiden neuvonta 6 %
 - Vapaa-ajan tuotteet (esim. kalastusluvat, sporttikortti v. 2025 asti) 10 %

Jalkautuvat palvelut

Vantaa-infon palvelut työllisyys- ja kotoutumispalveluiden asiakkaille

- Vernissakatu 1, työllisyyspalveluiden neuvonta: neuvontaa ma-ke 9-15, to 12-15, pe 10-15
- Ohjaamo: neuvontaa 2 päivänä viikossa
- Neuvontaa työnhakuun liittyvissä digiasioissa (esim. Työmarkkinatorin käyttö) sekä digitaalisten perustaitojen oppimisessa. Asiakkaita neuvotaan myös kaupungin palveluihin ja muihin julkisiin palveluihin liittyvissä asioissa.
 - Neuvontatilanteet ovat pidempiä kuin Vantaa-infon palvelupisteissä. Arviolta noin puolet asiakkaista on vieraskielisiä.
- Keskiviikkoisin työnhakuklubilla auttamassa asiakkaita työnhaussa ja CV:n rakentamisessa
- Perjantaisin perusdigitaitojen opettamista pienryhmissä

Vantaa-infon jalkautuva neuvonta Koivukylän asukastilassa

- 2 päivänä viikossa
- Pääasiassa digitukea

Muu yhteistyö

- Pyrimme löytämään paikat, joissa asiakkaamme (seniorit ja maahanmuuttajataustaiset) asioivat muutenkin, ja menemään sinne
- Korson kirjasto, tiistaiaamupäivisin digituki ja kaupungin yleisneuvonta (ei kassapalveluita) syyskuun alusta 2026 lähtien
- Hakunilan MLL:n tiloissa digitukea tiistai-iltapäivisin syyskuusta 2026 lähtien
- Kivistön kirjasto / Jumbon kirjastoyhteistyö tvs. selvityksessä
- Lisäksi järjestövierailut seniori- ja maahanmuuttajajärjestöihin

Liikkuvan palvelun toimintamallin kehittäminen

Palveluita viedään paikkoihin, joissa neuvonnan ja digituen kannalta keskeisiä asiakasryhmiä tavoitetaan paremmin ja lähempänä heidän arkiympäristöään.

Palvelumallin vaikutuksia seurataan asiakasmäärien ja asiakaspalautteen sekä palveluiden saavutettavuuden ja vaikuttavuuden näkökulmasta. Samalla varmistetaan palveluiden riittävä saatavuus myös Korson alueella.

Mikäli liikkuvan palvelun ja verkostomaisen toimintamallin kokemukset osoittautuvat myönteisiksi, voidaan niiden pohjalta kehittää kaupungin asiakaspalveluverkon tulevaisuuden ratkaisuja joustavammin ja tiiviimmässä yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

15 **Päätös oikaisuvaatimukseen kotoutumisen asiantuntijan rekrytoinnista
(vakanssinumero 900484) / PT**

VD/3293/01.01.01.01/2026

PT/STV/SL/EH/S-AP

Oikaisuvaatimuksen tekijä on tehnyt oikaisuvaatimuksen kansainvälisten asiakkaiden palvelupäällikön päätöksestä 3.6.2026 § 23, jolla kansainvälisten asiakkaiden palvelupäällikkö päätti kotoutumisen asiantuntijan vakituiseen virkaan ottamisesta 1.7.2026 lukien.

Kuntalain 134 §:n 1 momentin mukaan kunnanhallituksen, lautakunnan ja valiokunnan, niiden jaoston sekä niiden alaisen viranomaisen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen oikaisua.

Kuntalain 137 §:n 1 momentin mukaan oikaisuvaatimuksen ja kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Kuntalain 138 §:n mukaan oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Kuntalain 139 §:n mukaan päätöksen tiedoksiannontaan asianosaiselle sovelletaan, mitä hallintolain 59 §:ssä säädetään tavallisesta tiedoksiannosta ja sähköisestä asiointista viranomaistoiminnassa annetun lain 19 §:ssä säädetään tavallisesta sähköisestä tiedoksiannosta.

Oikaisuvaatimus on tehty perustuen asianosaisuuteen ja se on saapunut 17.6.2026 Vantaan kaupungin kirjaamoon. Päätös on annettu tiedoksi sähköisesti 4.6.2026. Oikaisuvaatimus on osoitettu oikealle viranomaiselle ja se on saapunut säädetyssä määräajassa.

Oikaisuvaatimus

Oikaisuvaatimuksen tekijä vaatii, että päätös kumotaan ja asia palautetaan uudelleen valmisteltavaksi, koska oikaisuvaatimuksessa esitetyn mukaan päätöksestä ei ilmene riittävällä tavalla hakijoiden objektiivinen ansiovertailu eikä se, millä konkreettisilla perusteilla valittu hakija on arvioitu ansioituneemmaksi kuin muut kelpoiset hakijat. Oikaisuvaatimuksen tekijä nostaa lisäksi esiin oikaisuvaatimuksessaan haastattelijoiden vaihtumisen hakijoiden välillä, ja siitä mahdollisesti aiheutuvat haasteet yhdenvertaisuudessa ja objektiivisuudessa.

Valintamenettely

Vakituinen kotoutumisen asiantuntijan virka on ollut haettavana 15.4.-29.4.2026 täytettäväksi 1.7.2026 alkaen tai sopimuksen mukaan. Määräaikaan mennessä virkaa haki yhteensä kaksikymmentäneljä (24) henkilöä, joista virassa vaaditun kelpoisuusvaatimuksen täytti kaksikymmentäkaksi (22) hakijaa. Haastatteluun kutsuttiin kolme (3) kelpoisuusvaatimuksen täyttäneitä hakijaa, joiden hakemusten perusteella katsottiin parhaiten täyttävän tehtävän edellyttämät, hakuilmoituksessa todetut vaatimukset. Haastattelun suorittivat palveluesihenkilö ja rekrytointikonsultti. Yhdessä haastattelussa mukana oli myös asiakkuuspäällikkö. Päätöksessä on virheellisesti ilmoitettu, että asiakkuuspäällikkö olisi osallistunut kaikkiin haastatteluihin. Päätöksessä on myös väärin rekrytointikonsultin nimi. Sama rekrytointikonsultti on haastatellut kaikki hakijat.

Viran nimitysperusteet ja kelpoisuusvaatimukset

Kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain 6 §:n 1 momentissa todetaan, että virkasuhteeseen ottamisen yleisistä perusteista säädetään perustuslaissa. Lisäksi virkasuhteeseen otettavalla on oltava erikseen säädetty tai kunnan päättämä erityinen kelpoisuus.

Perustuslain 125 §:n 2 momentin mukaan yleiset nimitysperusteet julkisiin virkoihin ovat taito, kyky ja koeteltu kansalaiskunto. Taidolla tarkoitetaan lähinnä koulutuksen tai työkokemuksen avulla hankittuja tietoja ja taitoja. Kyvyllä viitataan yleisesti tuloksellisen työskentelyn edellyttämiin henkilön ominaisuuksiin, kuten luontaiseen lahjakkuuteen, järjestelykykyyn, aloitteellisuuteen ja muihin vastaaviin tehtävien hoitamisen kannalta tarpeellisiin kykyihin. Koetellulla kansalaiskunnolla tarkoitetaan yleisessä kansalaistoiminnassa saatuja viran hoidon kannalta merkityksellisiä ansioita sekä nuhteetonta käytöstä. Yleisiä nimitysperusteita on tulkittava yhteydessä asianomaisen viran yleisiin ja erityisiin kelpoisuusehtoihin, joihin liittyen on otettava huomioon myös viran nimi ja tehtäväpiiri sekä virkaan kuuluvat konkreettiset työtehtävät.

Viran hakuilmoituksessa kelpoisuusvaatimuksena todettiin olevan soveltuva korkeakoulututkinto.

Hakuilmoituksessa todettiin, että kelpoisuusvaatimuksen lisäksi tehtävässä edellytetään kokemusta maahanmuuttajien kanssa työskentelystä ja kotoutumisen edistämisestä, vähintään kolmen vuoden kokemusta jalkautuvasta työstä, kokemusta Hyvät väestösuhteet (HVS) -prosessin koordinoinnista, kokemusta alue- ja segregaatiotyöstä, kokemusta viranomaistyöstä, kokemusta tapahtumien organisoinnista ja toteuttamisesta yhteistyössä eri toimijoiden kanssa, kokemusta yhteistyöstä eri toimialojen kanssa, kokemusta moniammatillisesta yhteistyöstä, vahvaa näyttöä verkostotyöstä, vahvaa kehittämisosaamista sekä erinomaista englannin kielen taitoa ja tyydyttävää ruotsin kielen taitoa. Virkaan ei voida valita sellaista henkilöä, joka ei täytä kaikkia vaatimuksia, joita virkaan valittavalta edellytetään, jos joku muu hakija täyttää kaikki vaatimukset.

Hakuilmoituksessa ilmoitettiin lisäksi, että eduksi luetaan erinomaiset tiedonhankintataidot, hyvät ICT-taidot sekä kehitysorientoituneen ja itsenäisen työotteen. Eduksi luettavat seikat voidaan ottaa huomioon valinnassa, mutta valittavan henkilön ei tarvitse täyttää kaikkia näitä vaatimuksia.

Ansiovertailu ja soveltuvuus

Yksityiskohtainen ansiovertailu voidaan useiden hakijoiden joukosta rajata sellaisiin hakijoihin, joita pidetään varteenotettavimpina. Ennen valintapäätöstä on suoritettu tarkempi ansiovertailu niiden hakijoiden kesken, jotka ovat olleet haastattelussa. Ansiovertailussa on otettu huomioon haastatteluissa olleiden hakijoiden koulutus, aikaisempi työkokemus ja heidän sellaiset ominaisuudet, tiedot ja taidot, jotka ovat eduksi tehtävien hoitamisessa. Ansioita arvioitaessa on otettu huomioon viran tai tehtävän kelpoisuusvaatimukset ja muut etukäteen vahvistetut valintaperusteet sekä konkreettiset tehtävät.

Koulutus

Virkaan valitulla henkilöllä on sosionomin ylempi ammattikorkeakoulututkinto, pääaineena sosiaali- ja terveysalan johtaminen ja kehittäminen sekä sosionomin ammattikorkeakoulututkinto. Virkaan valittu on suorittanut ylemmästä ammattikorkeakoulututkinnon vuonna 2026.

Oikaisuvaatimuksen tekijällä on humanististen tieteiden kandidaatin tutkinto kääntämisen ja tulkinnan koulutusohjelmasta yliopistosta, pääkielenään venäjän kieli ja sivukielenä englanti. Oikaisuvaatimuksen tekijä on valmistunut 1987. Lisäksi hänellä on ammatti- ja erityisammattitutkintoja.

Sekä virkaan valitulla että oikaisuvaatimuksen tekijällä on kelpoisuusvaatimuksena oleva soveltuvakor-

koakoulututkinto. Oikaisuvaatimuksen tekijän ja virkaan valitun koulutusta ei ole arvioitu koulutuksen laadun osalta muutoin kuin kelpoisuusvaatimuksen täyttymisen osalta.

Aikaisempi työkokemus

Virkaan valittu on hoitanut kotoutumisen asiantuntijan virkaa 01/2025 alkaen. Kyseisessä palvelussuhteessa hän on toiminut moniammatillisessa yhteistyössä maahanmuuttajien, alueellisten toimijoiden ja viranomaisten kanssa kotoutumisen edistämiseksi. Hän on tehnyt jalkautuvaa työtä, koordinoanut Hyvät väestösuhteet (HVS) -prosessia, tehnyt toimialat ylittävää yhteistyötä sekä verkostotyötä. Aiemmin virkaan valittu on toiminut kumppanuusasiantuntijana Vantaan kaupungin palveluksessa, kulttuuritulkkina urheiluseurassa, yksilö- ja ryhmävalmentajana sekä toiminut projektiasiantuntijana/projektikoordinaattorina järjestössä.

Oikaisuvaatimuksen tekijä on toiminut yrityskoordinaattorina kaupungin palveluksessa vajaat kaksi vuotta. Hakemuksessaan hän kertoo työtehtävinänsä olleen auttaa englanninkielentaitoisia maahanmuuttajia löytämään töitä sekä tukea yrityksiä palkkaamaan englanninkielinen työntekijä kaupungin hankkeeseen liittyen. Lisäksi oikaisuvaatimuksen tekijä on toiminut asiantuntijana sekä omavalmentajana kaupungin ja työ- ja elinkeinotoimiston työllistymispalveluissa. Hakemuksessaan hän kertoo toimineensa asiakkaiden työllistymisen edistämiseksi hyödyntäen ratkaisuisia sekä julkisia että yksityisiä työvoimapalveluita ja verkostoja. Lisäksi hän on aiemmin toiminut mm. myynti- ja markkinointitehtävissä sekä assistentin tehtävissä.

Sekä virkaan valitulla ja oikaisuvaatimuksen tekijällä on kokemusta monikielisessä työympäristössä toimimisesta. Niin virkaan valitulla kuin oikaisuvaatimuksen tekijällä on kokemusta maahanmuuttajien ja heidän kotoutumisensa parissa työskentelystä. Oikaisuvaatimuksen tekijä on toiminut maahanmuuttajien työllistymisen parissa. Virkaan valittu taas on toiminut vuodesta 2023 lähtien moniammatillisessa yhteistyössä maahanmuuttajien, alueellisten toimijoiden ja viranomaisten kanssa kotoutumisen edistämiseksi. Virkaan valitun työhistoria on osoittanut vahvaa kokemusta maahanmuuttajien kotoutumisen tukemiseen ja antanut hänelle syvällistä asiantuntemusta tehtävään. Virkaan valitulla on katsottava olevan pidempi ja sisällöllisesti laajempi työkokemus maahanmuuttajien kotoutumisesta, mikä on haettavan tehtävän kannalta relevanttia työkokemusta. Aiemman työkokemuksen perusteella virkaan valittu on ollut selvästi ansioituneempi tehtävään.

Haastattelu

Haastattelutilanne oli samanlainen kaikille haastatelluille. Haastattelun kysymysrunko oli sama sekä virkaan valitulle, että oikaisuvaatimuksen tekijälle. Haastattelun vastauksia arvioitiin hakuilmoituksessa mainittujen edellytyksiin perustuen ja ne pisteytettiin ansiovertailuun.

Virkaan valittu vastasi haastattelun kysymyksiin täsmällisesti ja jäsennellysti ja pystyi nostamaan vastauksiinsa konkreettisia esimerkkejä esitettyjen kysymysten aihepiireistä. Virkaan valittu osoitti haastatteluvastausten perusteella omaavansa riittävää osaamista ja kokemusta maahanmuuttajien kanssa työskentelystä ja kotoutumisen edistämisestä, moniammatillisesta yhteistyöstä sekä muista kelpoisuusvaatimuksen lisäksi tehtävässä edellytetyistä hakuilmoituksen mainituista vaatimuksista.

Oikaisuvaatimuksen tekijä osoitti haastattelussa vahvuuksia erityisesti viranomaisyhteistyön, kehittämisosaamisen sekä vahvan englannin kielen taidon osalta. Häneltä löytyy jonkin verran kokemusta maahanmuuttajien kanssa työskentelystä ja kotoutumisen edistämisestä. Oikaisuvaatimuksen tekijä on hakuilmoituksessaan ilmoittanut tyydyttävän ruotsin kielen osaamisen, mutta hän ei vastannut haastattelussa ruotsinkieliseen kysymykseen, vaan ilmoitti haastattelussa, ettei osaa ruotsia. Hänen vastauksensa

kuvastivat haastattelussa läpikäytyjen asioiden tunnistamista, mutta hänen suppeahkot ja osittain ympäripyöreät vastaukset sekä hänen antamansa esimerkit eivät antaneet kuvaa asioiden käytännön osaamisesta aikaisemman työkokemuksen pohjalta.

Haastattelussa esiin tulleiden seikkojen ja hakijoiden esiin tuomien vahvuuksien perusteella työnantaja on katsonut virkaan valitun soveltuvan paremmin kyseiseen tehtävään.

Oikaisuvaatimuksen tekijän ei katsottu täyttävän neljää kohtaa hakuilmoituksessa ilmoitetuista valintakriteereistä. Hänellä ei ollut vähintään kolmen vuoden kokemusta jalkautuvasta työstä, kokemusta Hyvät väestösuhteet -prosessin koordinoinnista, kokemusta alue- ja segregaatiotyöstä eikä tyydyttävää ruotsin kielen taitoa. Virkaan valittu sai haastattelusta 60/60 pistettä ja oikaisuvaatimuksen tekijä 29/60 pistettä.

Yhteenveto ja johtopäätökset

Viran täyttömenettelyssä hakijoiden koulutus ja työkokemus sekä muut ansiot ja ominaisuudet on arvioitu asianmukaisesti. Haastattelun ja kokonaisvaltaisen harkinnan perusteella virkaa hakeneista virkaan valittu henkilö täytti parhaiten viran hoitamisen edellytykset ja oli soveltuvin virkaan.

Oikaisuvaatimuksen tekijä ei ole tuonut oikaisuvaatimuksessaan esiin sellaisia seikkoja, joiden perusteella hänen voitaisiin katsoa olleen kokonaisarvion perusteella soveltuvampi hakija kyseiseen virkaan kuin siihen valittu. Oikaisuvaatimuksen tekijää ei ole kohdeltu epäasiallisesti eikä häntä ole asetettu epäedullisempaan asemaan muihin hakijoihin nähden.

Oikaisuvaatimus, virkaan valitun ja oikaisuvaatimuksen tekijän hakemukset sekä muut asiaan liittyvät asiakirjat ovat luottamushenkilöiden nähtävillä Extranetissä.

Kaupunginhallitus 7.9.2026

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään hylätä oikaisuvaatimus.

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Lisätiedot: Suvi Lindén, puh. 040 3562613
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

16 **Ennakkolausunto etuosto-oikeuden käyttämättä jättämisestä kiinteistökaupassa:
Kiinteistö 92-420-4-106 (Solatie 16a) / TeA**

VD/5989/10.00.01.01.00/2026

TeA/AK/TH/AVP/JHo

Vantaan kaupungilta on pyydetty 25.8.2026 saapuneella kirjeellä ennakkolausuntoa etuosto-oikeuden käyttämisestä seuraavassa kiinteistön kaupassa:

Myyjät: Yksityisiä henkilöitä

Ostajat: Yksityisiä henkilöitä

Kaupan kohde:

Kaupan kohteena on Sotungin (98) kaupunginosassa sijaitseva noin 8 300 m²:n suuruinen kiinteistö 92-420-4-106 osoitteessa Solatie 16a, 01260 Vantaa.

Kauppahinta:

540 000 euroa (65 euroa / m²).

Kaupan kohteena oleva kiinteistö on osoitettu voimassa olevassa yleiskaavassa pientalovaltaiseksi asuin-alueeksi (AP, arvokas kulttuuriympäristö) ja lähivirkistysalueeksi (VL, ekologinen runkoyhteys). Kiinteistöllä sijaitsee noin 197 k-m²:n suuruinen omakotitalo vuodelta 2008. Kaupan kohde rajoittuu pohjoisessa ja etelässä kaupungin omistamiin kiinteistöihin.

Hakija on pyytänyt, että Vantaan kaupunki antaisi etuostolain 8 §:ssä tarkoitetun ennakkotiedon siitä, että Vantaan kaupunki ei tule käyttämään etuostolain mukaista etuosto-oikeuttaan edellä selostettuun kauppaan. Etuostolain mukaan kiinteistönomistajan kirjallisesta pyynnöstä kunta voi etukäteen ilmoittaa, ettei se tule käyttämään etuosto-oikeuttaan, jos kiinteistö kahden vuoden kuluessa kunnan päätöksestä myydään ilmoitetuilla ehdoilla.

Kiinteistöt ja tilat palvelualueen mukaan kaupungilla ei ole tarvetta hankkia kaupan kohteena olevaa rakennettua kiinteistöä. Kiinteistöjohtaja esittää vastattavaksi hakijalle, että Vantaan kaupunki ei käytä etuosto-oikeuttaan kyseessä olevassa kiinteistökaupassa, mikäli kaupan kohde kahden (2) vuoden kuluessa luovutetaan ilmoitetulla tavalla.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 8 luvun 1 §:n 25 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää etuostolain mukaisen etukäteisilmoituksen antamisesta.

25.8.2026 päivätty ennakkolausuntopyyntö ja kiinteistön kauppakirjaluonnos on kaupunginhallituksen jäsenten nähtävillä extranetissä.

Kaupunginhallitus 7.9.2026

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) etuostolain 8 §:n mukaisena ennakolausuntona ilmoittaa hakijalle, että Vantaan kaupunki ei käytä etuosto-oikeuttaan edellä esitetyssä kiinteistökaupassa, mikäli kaupan kohde kahden vuoden kuluessa kaupunginhallituksen päätöksestä luovutetaan ilmoitetulla tavalla, ja
- b) että hakijalta peritään tästä lausunnosta kaupunginhallituksen 16.11.2020 § 23 päätöksen mukaisesti 300 euron korvaus.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liite:

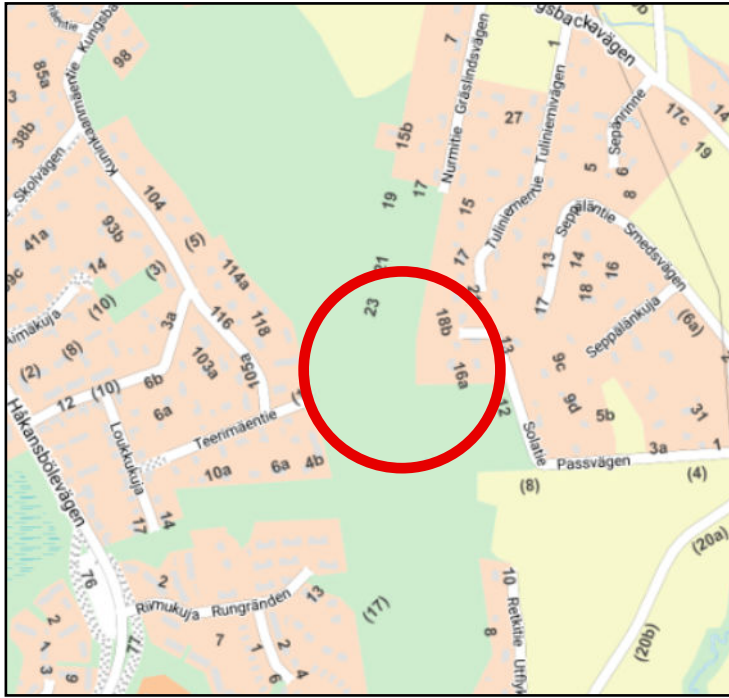
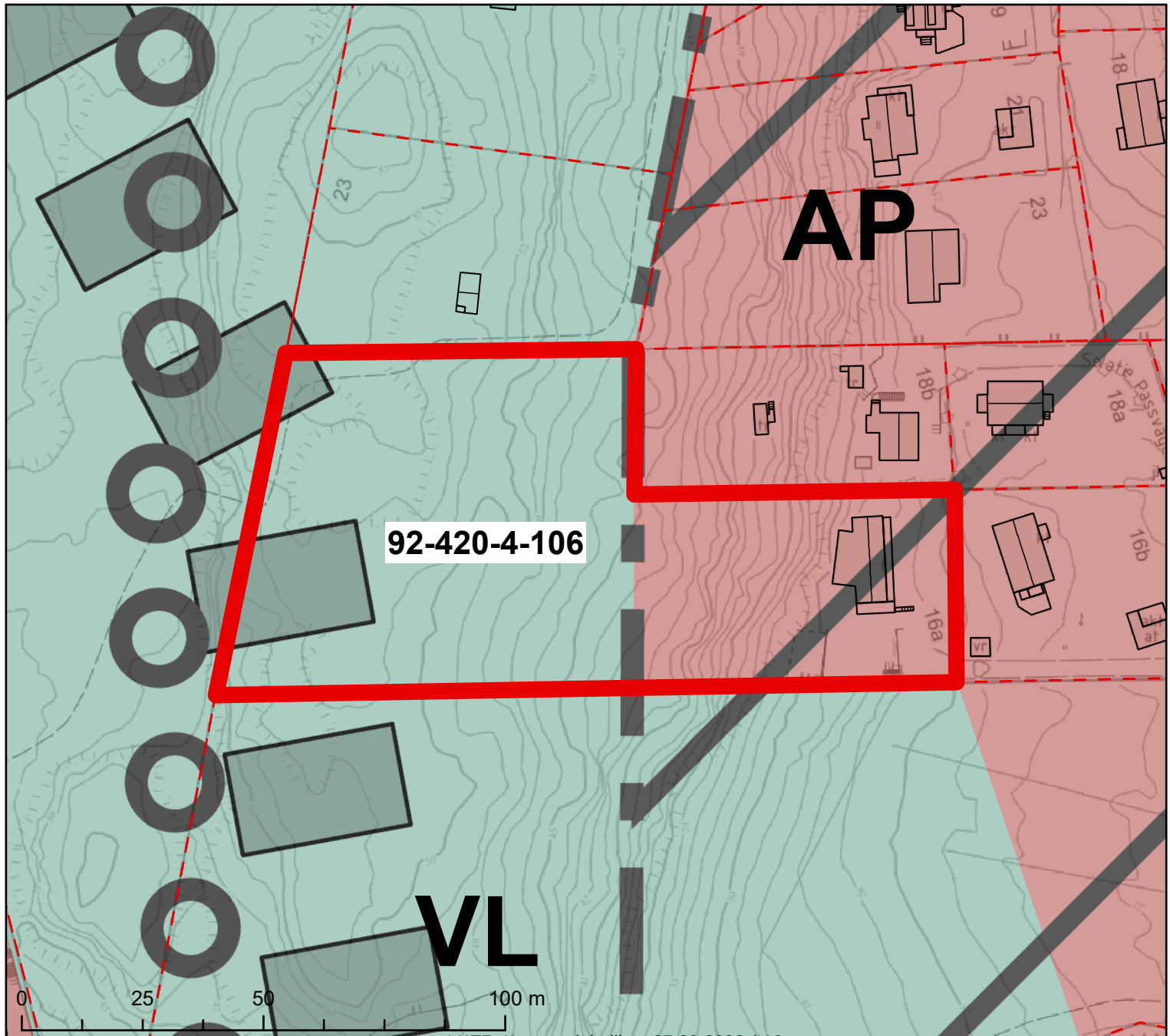
- Kartta kaupan kohteesta

Täytäntöönpano: kiinteistöt ja tilat

Muutoksenhakuohje: 3.3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

maankäyttötekniikko Jorma Hopponen, puh. 050 312 3995
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

LIITEKARTTA**ENNAKKOLAUSUNTO****ETUOSTO-OIKEUDEN KÄYTTÄMÄTTÄ
JÄTTÄMISESTÄ****Kaupunginosa 98 SOTUNKI****Kylä 420 Sotunki****Kiinteistö 92-420-4-106****Pinta-ala noin 8 300 m²**

17

Vuoden 2026 Vantaan kulttuuripalkinnon myöntäminen /RÅ

VD/5506/02.03.01.03/2026

RÅ/RK/TH/JK

Vantaan kaupungin hallintosäännön 9 luvun 8 §:n mukaan kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunta päättää tehtäväalueellaan avustusten ja apurahojen myöntämisperiaatteista. Avustusten myöntämisessä noudatetaan avustusten ja apurahojen yleisiä myöntämisperiaatteita sekä avustuslajikohtaisia tarkempia avustusehtoja.

Uusien kulttuurin avustusehtojen mukaisesti Vantaan kulttuuripalkinto myönnetään vuosittain hakemuksetta joko kannustuksena ansioituneelle taiteilijalle tai tunnustuksena merkittävästä kulttuuriteosta. Ansioituneelle taiteilijalle palkinto voidaan myöntää, jos tämä asuu vakituisesti Vantaalla ja on osoittanut uransa aikana taiteellisen lahjakkuutensa. Kulttuuripalkinto voidaan myöntää myös kaupungissa toimivalle yhteisölle tai henkilölle merkittävästä kulttuuriteosta Vantaan taide- ja kulttuurikentän elävöittämiseksi. Palkinnon arvo on 10 000 euroa.

Palkinto myönnetään vaikuttavista ansioista ja kaupunki pidättää oikeuden jättää palkinto myös myöntämättä. Palkintoa ei myönnetä aiemmin Vantaan kulttuuripalkinnon saaneille tai Vantaan kaupungin työntekijöille.

Vantaan kulttuuripalkintoa ei voi hakea, vaan päätöksen palkintojen myöntämisestä tekee Vantaan kaupunginhallitus kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunnan esityksestä. Ehdokkaat lautakunnalle valmistellaan virkamiestyönä. Vantaan kulttuuri- ja kirjastopalveluiden laaja johtoryhmä ja avustusasiantuntijat pitävät yllä ehdokaslistaa henkilöistä ja tahoista, joiden ponnistukset oman taiteenalan tai vantaalaisen kulttuurielämän eteen ansaitsisivat palkinnon. Ehdokkaiden kotikunnan on oltava Vantaa.

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunnan esitys kaupunginhallitukselle palkinnon saajaksi on tehtävä elokuun kokouksessa. Kulttuuripalkinto jaetaan Vantaan Kulttuurigaalassa 18.11.2026. Lautakunnan esitys jaettavista kulttuuripalkinnoista esitellään kaupunginhallitukselle kokouksessa.

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunta 17.8.2026 § 6

Va. kulttuurijohtajan esitys:

Päätetään

- a) esittää kaupunginhallitukselle, että se toimittaa vuoden 2026 Vantaan kulttuuripalkinnon jaon uusien avustusehtojen ja lautakunnan esityksen mukaisesti
- b) todeta, että palkinto jaetaan 18.11.2026 pidettävässä Vantaan Kulttuurigaalassa Kulttuuritalo Martinuksessa.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginhallitus 7.9.2026

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) toimittaa vuoden 2026 Vantaan kulttuuripalkinnon jako uusien avustusehtojen ja kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunnan esityksen mukaisesti ja
- b) todeta, että palkinto jaetaan 18.11.2026 pidettävässä Vantaan kulttuurigaalassa Kulttuuri-talo Martinuksessa.

Liite:

- Palkinnon saajat 1976–2025
- Kulttuurin avustusehdot 1.7.2026 alkaen

Täytäntöönpano: Kulttuuri- ja kirjastopalveluiden palvelualue

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätietoja:

Suunnittelija Teemu Hokkanen,
040 680 5809,
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Vantaan kulttuuripalkinto (Vantaa-palkinto) on myönnetty vuodesta 1976 alkaen seuraavasti:

(Vuosina 2018-2025 myönnettiin kaksi 10 000 euron suuruista kulttuuripalkintoa: palkinto merkittävästä kulttuuriteosta ja palkinto ansioituneelle taiteilijalle. Vuodesta 2026 eteenpäin palataan yhden palkinnon malliin.)

1976 kuvanveistäjä Heikki Häiväoja
1977 säveltäjä Aulis Sallinen
1978 graafikko Pentti Kaskipuro
1979 Vanhan musiikin yhtye Sonores Antiqui
1980 koreografi Marjo Kuusela
1981 taidemaalari Tapani Jokela
1982 oopperalaulaja Jorma Hynninen
1983 Tanssiteatteri Raatikko
1984 kirjailija Alpo Ruuth
1985 elokuvaohjaaja Matti Kassila
1986 oopperalaulaja Jaakko Ryhänen
1987 jazzmuusikko Juhani Aaltonen
1988 näyttelijä Lasse Pöysti
1989 taidemaalari, graafikko Antti Ojala
1990 säveltäjä Herman Rechberger
1991 Teatteri KEHÄ III (nyk. Teatteri Vantaa)
1992 laulajatar Annikki Tähti
1993 arkkitehti Alpo Halme
1994 muusikot Maarit ja Sami Hurmerinta
1995 taidemaalari, kuvanveistäjä Risto Vilhunen
1996 valo- ja äänisuunnittelija Ilkka Volanen
1997 Vantaan tanssiopisto
1998 Vantaan orkesteri
1999 urkutaiteilija Håkan Wikman
2000 elokuvakäsikirjoittaja, ohjaaja Kaija Juurikkala
2001 kirjailija, FT Taru Väyrynen
2002 valokuva- ja mediataiteilija Harri Larjosto
2003 musiikin tohtori, musiikkikasvattaja Päivi Kukkamäki
2004 laulaja, opettaja Kosti Kotiranta
2005 Vantaan Lapsiballetti ry, Tamara Popova ja Marin Veltchev
2006 tuottaja-elokuvaohjaaja Jean Bitar
2007 Tikkurilan Teatteri ry
2008 kirjailija Virpi Hämeen-Anttila ja professori Jaakko Hämeen-Anttila
2009 musiikkipedagogi Inkeri Simola-Isaksson
2010 Vantaan Taiteilijaseura ry
2011 viihdetäiteilija Virve Rosti
2012 kirjailija Tuula Korolainen
2013 oopperalaulaja Esa Ruuttunen
2014 Vantaan sanataidekoulu
2015 muusikko Esa Pulliainen
2016 jazzpianisti ja -säveltäjä Lenni-Kalle Taipale
2017 laulaja Meiju Suvas

2018 kulttuuriteko: Velmu ry
2018 nuoren taiteilijan palkinto: pianisti Bingheng Yang ja balettianssija Pinja Huhtimo

2019 kulttuuriteko: monikulttuurisen Tempo-orkesterin perustaja Jarmo Ahvenainen
2019 nuoren taiteilijan palkinto: kuvataiteilijat Jesse Pasanen ja Emilia Kyösti

2020 kulttuuriteko: Vantaan Näyttämö

2020 ansioitunut taiteilija: muusikko Emma Salokoski

2021 kulttuuriteko: Myyrmäki-liike

2021 ansioitunut taiteilija: kirjailija Siri Kolu

2022 kulttuuriteko: Laila Pullisen veistospuiston ja kotimuseon Jean Ramsay ja Petra Piitulainen-Ramsay

2022 ansioitunut taiteilija: monialataiteilija Riikka Mustakallio

2023 kulttuuriteko: Team Käärijä

2023 ansioitunut taiteilija: kirjailija Pauliina Susi

2024 kulttuuriteko: Shadow Room ry.

2024 ansioitunut taiteilija: kuvataiteilija Soili Talja

2025 kulttuuriteko: Lasse Norres

2025 ansioitunut taiteilija: näyttelijä, teatterinjohtaja Anne Nielsen

VANTAAN KAUPUNGIN KULTTUURIAVUSTUSTEN EHDOT

Voimassa 1.7.2026 alkaen. Hyväksytty Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunnassa
12.5.2026
VD/3038/02.03.01.03/2026

1. Yleistä kulttuuritoimintaan tarkoitetuista avustuksista

1.2 Avustusmuodot

2. Toiminta-avustus

2.1 Hakeminen

2.2 Maksaminen

2.3 Käyttöselvitys

2.4 Avustuslajit

- Esittävän taiteen tuki
- Ammattimaisesti toimivien taide- ja kulttuuritahojen toiminta-avustus
- Taidekasvatus- ja kulttuuriharrastusyhdistysten toiminta-avustus

3. Taide- ja kulttuuritapahtumien avustus

3.1 Hakeminen

3.2 Maksaminen ja käyttöselvitys

4. Suur tapahtuma- ja festivaaliavustus

4.1 Hakeminen

4.2 Maksaminen

4.3 Käyttöselvitys

5. Taiteilija-apuraha

5.1 Hakeminen ja maksaminen

5.2 Käyttöselvitys

6. Kulttuuripalkinto ja Nuoren taiteilijan stipendi

1. Yleistä kulttuuritoimintaan tarkoitetuista avustuksista

Nämä myöntämisperiaatteet täydentävät kaupunginhallituksen 23.2.2026 hyväksymiä Vantaan kaupungin avustusten ja apurahojen yleisiä avustusehtoja.

Kulttuuritoiminnalla tarkoitetaan ammattitaiteen harjoittamista, taiteen ja kulttuurin harrastamista, taide- ja kulttuuritapahtumien järjestämistä, taidepalvelujen tarjontaa ja käyttöä, kotiseututyötä sekä paikallisen kulttuuriperinteen vaalimista ja edistämistä. Vantaan kaupunginvaltuusto myöntää kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunnalle vuosittain määrärahan käytettäväksi vantaalaisen kulttuuritoiminnan tukemiseen. Avustusten valmistelussa huomioidaan hakijan toiminnan yhteensopivuus kaupungin arvojen ja strategisten tavoitteiden kanssa. Avustuksen saajan edellytetään tiedotusmateriaalissaan tuovan esiin yhteistyö Vantaan kaupungin kanssa.

Avustuksia myönnetään vain hakemuksesta, pois lukien Vantaan kulttuuripalkinto ja Nuoren taiteilijan stipendi. Avustuksista ja stipendistä päättää kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunta kulttuurijohtajan esityksestä. Palkinnosta päättää kaupunginhallitus kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunnan esityksestä.

1.2 Avustusmuodot

Kulttuuriavustusten pääasialliset avustusmuodot ovat toiminta-avustus ja tapahtuma-avustus eli taide- ja kulttuuritapahtumien avustus. Toiminta-avustusta myönnetään yhdistyksen, yhteisöjen ja säätiöiden sääntöjen mukaiseen ympärivuotiseen perustoimintaan. Tapahtuma-avustukset ovat yhteisöille ja työryhmille kohdennettuja avustuksia kertaluontoisten taide- ja kulttuuritapahtumien järjestämiseen Vantaalla.

Näiden lisäksi myönnetään vakituisesti Vantaalla asuville ammattitaiteilijoille suunnattuja taiteilija-apurahoja ja yrityksille ja yhteisöille suunnattuja suurten tapahtumien ja festivaalien avustuksia. Avustuslajit esitellään tarkemmin edempänä avustusehdoissa.

2 Toiminta-avustus

Toiminta-avustusta myönnetään yhdistyksen sääntöjen mukaiseen, ympärivuotiseen perustoimintaan tai harkinnanvaraisesti yhdistyksen perustoiminnan tiettyyn osaan. Toiminta-avustus myönnetään kerran vuodessa, ja se on käytettävä yhden vuoden sisällä myöntämispäivästä. Erillisen hakemuksen perusteella voidaan päättää talousarviovuodelle myönnetyn avustuksen käyttämisestä myös seuraavana kalenterivuonna tai erityisistä syistä myös useampana vuotena.

2.1 Hakeminen

Toiminta-avustusta haetaan ensisijaisesti sähköisessä asiointipalvelussa. Toiminta-avustusta haetaan kerran vuodessa, erikseen ilmoitettavana ajankohtana. Hakuajat ovat esillä kaupungin avustuksia esittelevillä verkkosivuilla. Myöhästyneet hakemukset hylätään.

Toiminta-avustuksen hakemuksen liitteenä on toimitettava toimintasuunnitelma ja talousarvio avustuskaudelle sekä yhdistyksen säännöt (uudet hakijat sekä muuttuneet tiedot) ja tieto tilinomistajasta (uudet hakijat sekä muuttuneet tiedot).

Toiminta-avustusten käytössä hyväksyttäviä menoja ovat taide- ja kulttuuritoiminnasta aiheutuvat kustannuserät (henkilöstökulut, kiinteistö- ja vuokratulot, tiedotus- ja markkinointikulut, muut kulttuuri- ja taidetoiminnan järjestämiseen liittyvät kulut). Toiminta-avustuksen myöntämisessä ei oteta menoina huomioon varainhankinnan tuloja ja menoja, velkojen korkoja tai lyhennyksiä, poistoja, perustoimintaan liittyviä kokouspalkkioita, huomionosoituksia ja tarjoilukuluja, jäsenmaksuja alue, piiri- tms. järjestölle.

2.2 Maksaminen

Toiminta-avustus maksetaan, kun lautakunnan tekemä avustuksen myöntämispäätös on saanut lainvoiman ja kun edellisen vuoden käyttöselvitys toiminta-avustuksesta on toimitettu annettuun määräaikaan mennessä ja hyväksytty lautakunnassa. Toiminta-avustuksesta voidaan myös maksaa ennakkomaksu, joka on enintään 50 % edellisenä vuonna saadusta avustuksesta. Ennakkomaksu voidaan maksaa sitoumusta vastaan sen jälkeen, kun lautakunta on päättänyt myöntää toiminta-avustuksen. Ennakkomaksua tulee hakea erikseen,

pois lukien esittävän taiteen tuki sekä ammattimaisesti toimivien kulttuuritahojen toiminta-avustus, jonka ennakkomaksu maksetaan sitoumusta vastaan ilman erillistä hakemusta.

2.3 Käyttöselvitys

Toiminta-avustuksen käyttöselvitys tehdään ensisijaisesti sähköisessä asiointipalvelussa, ja se on jätettävä avustuspäätöksessä ilmoitettuun määräaikaan mennessä. Avustuksen käytöstä on annettava selvitys siinäkin tapauksessa, että uutta avustusta ei haeta.

Toiminta-avustusten käyttöselvityksessä yhteisön toiminnan tuotot ja kulut on eriteltävä. Kun myönnetty avustus on 5000 euroa tai enemmän, käyttöselvityksen yhteydessä on lisäksi toimitettava vuosikokouksen hyväksymä toimintakertomus, vuosikokouksen hyväksymä tilinpäätös ja tilin- tai toiminnantarkastajan lausunto edelliseltä tilikaudelta. Alle 5000 euron avustusten käyttöselvityksen osalta liiteasiakirjat on toimitettava erikseen pyydettyäessä.

2.4 Avustuslajit

Esittävän taiteen tuki

Esittävän taiteen tuki kohdennetaan Vantaalla ammattimaisesti toimivien ja valtionosuutta saavien esittävän taiteen toimintayksiköiden (esim. teatterit ja orkesterit) toimintaan.

Ammattimaisesti toimivat taide- ja kulttuuritahot

Avustus on tarkoitettu vantaalaisille julkista tukea saaville kulttuuritoimijoille sekä muille kaupungin julkisuuskuvan kannalta merkittävälle kulttuuriyhteisöille ja -säätiöille.

Taidekasvatus- ja kulttuuriharrastusyhdistysten toiminta-avustus

Avustus on tarkoitettu Vantaalla vakituisesti toimivien taide- ja kulttuuriyhdistysten sekä taidekasvatusta antavien yhdistysten toimintaan.

3. Taide- ja kulttuuritapahtumien avustus

Vantaan kaupungin yleisissä avustusehdoissa mainitaan avustusmuotona kohdeavustukset, ja kulttuuriavustusten kohdalla tähän viitataan taide- ja kulttuuritapahtumien avustuksina.

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunta myöntää avustuksia yhteisöille ja työryhmille kertaluontoisten taide- ja kulttuuritapahtumien järjestämiseen Vantaalla. Avustuksia myönnetään hakemuksesta vantaalaisille yhdistyksille ja muille yhteisöille tai toispaikkakuntalaisille yhdistyksille ja muille yhteisöille, mikäli avustettava toiminta kohdistuu vantaalaisiin. Avustusta myönnetään Vantaalla toteutettavaan kaikille avoimiin tapahtumiin ja tilaisuuksiin.

Taide- ja kulttuuritapahtumien avustuksen käytössä hyväksyttäviä menoja ovat henkilöstökulut, kiinteistö- ja vuokratulot, tiedotus- ja markkinointikulut ja muut avustettavaan kohteeseen liittyvät järjestely- ja hallintokulut. Tarjoilukulut eivät ole avustuksen käytössä hyväksyttäviä kuluja lukuun ottamatta esiintymissopimuksissa mainittuja backstage-kuluja. Avustuksia ei myönnetä hakijoiden sisäisiin vuosijuhliin, tapahtumiin tai koulutuksiin.

3.1 Hakeminen

Taide- ja kulttuuritapahtumien avustusta haetaan ensisijaisesti sähköisessä asiointipalvelussa. Hakemukset tulee jättää viimeistään 21 vuorokautta ennen avustettavan toiminnan aloittamista ja 21 vuorokautta ennen sitä kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunnan kokousta, jossa hakemus halutaan käsiteltäväksi. Kaupunkikulttuuri ja hyvinvoinnin lautakunta käsittelee avustushakemukset tammikuun, huhtikuun ja syyskuun kokouksissa.

3.2 Maksaminen ja käytöselvitys

Taide- ja kulttuuritapahtumien avustushakemukset maksetaan tapahtuman jälkeen annettua käytöselvitystä vastaan. Käytöselvityksestä tulee ilmetä tulot ja menot ja se tulee antaa siihen tarkoitettu lomakkeella sähköisessä asiointipalvelussa. Käytöselvitys tulee jättää kahden kuukauden kuluessa hankkeen tai tapahtuman päättymisestä.

Mikäli päätös avustuksen myöntämisestä on tehty tapahtuman jälkeen, käytöselvityksen määräaika lasketaan päätöksen tiedoksisaannista. Mikäli käytöselvitystä ei tehdä määräaikaan mennessä, avustusta ei makseta. Avustuksesta on pyydettyä annettava tositekohtainen selvitys. Tositteiksi kelpaavat oikeaksi todistetut kuittikopiot.

Myönnetystä avustuksesta voidaan maksaa ennakoon enintään 75 % kirjallisella sitoumuksella. Sitoumuslomakkeen saa pyydettyä avustuskäsittelijältä.

4. Suur tapahtuma- ja festivaaliavustus

Suur tapahtuma- ja festivaaliavustusta myönnetään Vantaalla järjestettävälle, kansallisesti tai kansainvälisesti merkittävälle kulttuuritapahtumalle tai festivaalille. Avustus on tarkoitettu käytettäväksi tapahtuman järjestämisestä sekä sen markkinoinnista aiheutuneisiin kuluihin. Suur tapahtuma- ja festivaaliavustusta voivat hakea kaikki rekisteröidyt yhdistykset, yhteisöt ja yritykset.

Avustus myönnetään harkinnanvaraisesti ja avustuskäsittelyssä arvioidaan:

- tapahtuman kansallinen ja kansainvälinen näkyvyys
- tapahtuman laajuus, vaikuttavuus sekä merkitys Vantaan kaupungin imagolle ja elinvoimaisuudelle
- tapahtuman saavutettavuus, kestävyys, monimuotoisuus ja soveltuvuus kaupungin arvoihin
- osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistäminen
- hakijan taloudellinen tilanne, tapahtumasta saatavat tulot ja muu ulkopuolinen rahoitus

4.1 Hakeminen

Suur tapahtuma- ja festivaaliavustusta haetaan jatkuvalla haulla. Avustusta tulee hakea viimeistään 4 kk ennen tapahtumaa. Tukea haettaessa on hakemuksia käsittelevälle viranomaiselle toimitettava hakemuksen liitteenä tapahtuman toimintasuunnitelma ja talousarvio sekä kuvaus tapahtuman vetovoimaisuudesta. Lisäksi hakemuksesta tulee käydä ilmi hakijan nimi, y-tunnus tai yhdistyksen numero, yrityksen tai yhdistyksen osoite ja tilinumero IBAN-muodossa, yhteyshenkilön nimi, sähköpostiosoite ja puhelinnumero, sekä tapahtuman päivämäärä(t).

4.2 Maksaminen

Suur tapahtuma- ja festivaaliavustus voidaan maksaa aikaisintaan myöntämispäätöksen saatua lainvoiman.

4.3 Käyttöselvitys

Suur tapahtuma- ja festivaaliavustuksesta annetaan käyttöselvitys 4 kuukauden kuluessa tapahtuman päättymisestä. Mikäli käyttöselvitystä ei tehdä määräajassa tai sitä ei hyväksytä,

avustus peritään takaisin ja myönnettyjen tilojen maksuton käyttö ja maksuhuojennukset raukeavat. Tässä tapauksessa tilojen käyttö laskutetaan jälkikäteen.

5. Taiteilija-apurahat

Taiteilija-apurahoja myönnetään hakemuksesta ammattitaiteilijoille. Hakijan tulee olla Vantaalla asuva tai hakijan kotikunnan tulee olla Vantaa. Poikkeustapauksissa apuraha voidaan myöntää myös lahjakkaille eri taiteenalojen opiskelijoille. Apurahaa ei myönnetä soitin- tai laitehankintoihin.

5.1 Hakeminen ja maksaminen

Taiteilija-apurahojen haetaan kerran vuodessa, erikseen ilmoitettavana ajankohtana. Hakuajat ovat esillä kaupungin avustuksia esittelevillä verkkosivuilla. Myöhästyneet hakemukset hylätään. Taiteilija-apuraha maksetaan, kun lautakunnan tekemä avustuksen myöntämispäätös on saanut lainvoiman.

5.2 Käyttöselvitys

Apurahan käytöstä on toimitettava vapaamuotoinen selvitys päätöksessä annettuun määräaikaan mennessä. Mikäli käyttöselvitystä ei tehdä määräajassa tai sitä ei hyväksytä, apuraha peritään takaisin.

6. Vantaan kulttuuripalkinto ja Nuoren taiteilijan stipendi

Vantaan kulttuuripalkinto myönnetään vuosittain hakemuksetta; joko

- a) kannustuksena ansioituneelle taiteilijalle tai
- b) tunnustuksena merkittävästä kulttuuriteosta.

Ansioituneen taiteilijan palkinto myönnetään Vantaalla vakituisesti asuvalle, taiteellisen lahjakkuutensa osoittaneelle taiteilijalle. Kulttuuripalkinto merkittävästä kulttuuriteosta kaupunkilaisten taidekentän elävöittämiseksi myönnetään kaupungissa toimivalle yhteisölle tai

henkilölle. Päätöksen Vantaan kulttuuripalkinnon myöntämisestä tekee kaupunginhallitus kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunnan esityksestä.

Nuoren taitelijan stipendi myönnetään hakemuksetta korkeintaan kahdelle 17–35-vuotiaalle vantaalaiselle taiteilijalle tai taidealan opiskelijalle. Stipendin käyttötarkoitusta ei määritellä. Päätöksen nuoren taiteilijan stipendin myöntämisestä tekee kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunta kulttuurijohtajan esityksestä.

18

Vastaus Eve Rämön ja Otso Kivimäen sekä 37 muun valtuutetun aloitteeseen voimajohtohankkeiden päätöksenteon, vaikuttamisen ja omistajaohjauksen selkiyttämiseksi /PT (kvalt)

VD/1462/00.02.00.03/2026

TeA/SP/JN/A-MK/JK

Eve Rämö ja Otso Kivimäki sekä 37 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Vantaan Energian Sähköverkot Oy on käynnistänyt suunnitellun uuden kaksipiirisen 110kV suurijännitteisen voimalinjan rakentamisen Vantaan alueella, josta kritiikkiä saanut osa kulkisi Aviapoliksesta Seutulan ja Lapinkylän kautta Keimolaan.

Voimajohdon osalta keskusteluun on sekä asukkaiden että järjestöjen toimesta esitetty lukuisia huolenaihteita. Lisäksi voimalinjan päätöksenteon ja vaikuttamisen prosessit ovat jääneet osin epäselviksi myös luottamushenkilöille.

Yksi huolta herättävä seikka on voimajohdon vaikutukset luontoon, maisemaan ja olemassa olevaan asutukseen. Nyt suunnitellun sähkölinjan alla Lapinkylän metsässä on mm. kaapelilinjalla luonnostilaisena suojeltava noro sekä Vantaan kaupungin liito- oravan suojeluohjelman mukainen liito-oravien kulkuyhteys.

Seutulassa sähköverkko kulkee maakuntakaavassa vaalittavassa kulttuurihistoriallisessa maisemassa ja on uhka erityisesti isoille muuttolinnuille, jotka käyttävät Seutulan peltoja levähtämispaikkanaan. Myös Ely keskus on lausunnossaan ottanut kantaa siihen, että uuden ilmajohdon rakentaminen heikentäisi merkittävästi tärkeän lintualueen arvoa eikä sitä tulisi rakentaa kyseiseen kohtaan ilmajohtona.

Keskustelussa voimalinjasta on vedottu sen olevan merkittynä yleiskaavaan. Samaan aikaan kaupunki myös toteaa, ettei voimalinja vaadi yleiskaavamerkintää (lähde: vastaus kuntalaisaloitteeseen 28.1.2026). Voimajohtojen toteuttaminen ei edellytä niiden osoittamista kaavassa sähköasemia lukuun ottamatta. Vantaa voi siis halutessaan tarkastella reittilinjoja uudelleen, tarpeen niin vaatiessa. Tämä mahdollistaa ympäristön, asukkaiden ja maankäytön kokonaisedun kannalta paremmat ratkaisut tilanteissa, joissa alkuperäinen linjaus osoittautuu ongelmalliseksi.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että

- Kaupunki antaa selvityksen mitkä ovat mahdollisuudet edellyttää sähköverkkoyhtiöitä toteuttamaan 110 kV:n sähkölinjat maakaapelointina silloin, kun se on kokonaisuutena arvioiden perusteltua ja hyödyllistä ympäristön, eläinlajien sekä alueen asukkaiden kannalta.
- Selvityksessä tulee tarkastella myös keinoja, joilla kaupunki voi vaikuttaa sähkölinjojen toteutustapaan lainsäädäntö ja kuntien toimivalta huomioon ottaen. Erityistä huomiota tulee kiinnittää maisemavaikutuksiin, luonnon monimuotoisuuteen, asuinympäristön viihtyisyyteen sekä pitkäaikaisiin ympäristövaikutuksiin.
- Pyydämme kaupunkia luomaan kuvauksen voimalinjojen päätöksenteon prosesseista ja Vantaan vaikuttamiskeinoista asian eri vaiheissa ja asukkaiden kuulemisesta sekä osallistamisesta voimajohtohankkeiden osalta.
- Selvityksen pohjalta kaupungin tulee arvioida, millaisia linjauksia ja toimintamalleja Vantaa jatkossa noudattaa sähkölinjahankkeiden ohjauksessa ja kaavoituksessa.
- Me allekirjoittaneet valtuutetut haluamme vastauksen siihen, tarvitseeko voimalinjahankkeiden noudattaa miltä osin yleiskaavan määrittelemää linjaa, ja miltä osin linjasta voidaan poiketa ja

millä perusteilla. Mitkä ovat tilanteet ja prosessit, joilla kaupunki tarkastelee vaihtoehtoisia linjauksia?

- Millä tavoin Vantaa voi käyttää omistajaohjausta Vantaan Energian voimalinjahankkeiden suunnittelun ja toteutuksen osalta.”

Kaupunginvaltuusto 23.2.2026 § 29

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite:

- allekirjoitettu Eve Rämön ja Otso Kivimäen sekä 37 muun valtuutetun aloite voimajohtohankkeiden päätöksenteon, vaikuttamisen ja omistajaohjauksen selkiyttämiseksi

Kaupunkiympäristön toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Kaupunkiympäristön toimiala on koonnut vastauksen valtuustoaloitteeseen yhteistyössä konsernijohtoon ja elinvoiman toimialan sekä Vantaan Energia Oy:n ja Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n kanssa. Vastauksen liitteenä on yksityiskohtaisempi kuvaus voimajohtoon suunnittelun alueidenkäyttölain ja sähkömarkkinalain mukaisista prosesseista ja toteutustavan valinnasta. Vantaan Energia on antanut tietoja sähköverkkojen suunnittelusta Vantaan alueella, Aviapolis-Keimola 110 kV voimajohtohankkeesta sekä voimajohtojen toteutustavoista (vastauksessa osiot Johdanto ja tausta, Voimajohtohankkeen vaiheet sekä liitteen Voimajohtohankkeen vaiheet, Voimajohtojen toteutustavat). Konsernipalvelut on kuvannut omistajaohjauksen käytön mahdollisuudet ja periaatteet.

Johdanto ja tausta

Sähköverkkojen ja uusien siirtoyhteyksien suunnittelu perustuu pitkän aikavälin kokonaisuusarvioon, jossa huomioidaan kaupungin kasvu, sähköistymisen eteneminen sekä sähkön tuotannon ja kulutuksen muutokset. Sähköverkkoa kehitetään vaiheittain siten, että se pystyy vastaamaan kasvavaan sähkönkulutukseen kaikissa tilanteissa ja turvaamaan sähkönsaannin yrityksille, kotitalouksille ja muille toimijoille myös tulevaisuudessa.

Sähköverkkojen kehittämistä ohjaavat sekä lainsäädäntö että viranomaisvaatimukset. Verkkoyhtiöillä on lakisääteinen velvollisuus kehittää sähköverkkoa alueellaan ja varmistaa sähkönsiirron toimitusvarmuus. Samalla verkkoa on rakennettava kustannustehokkaasti, jotta asiakkaiden siirtohinnat pysyvät kohtuullisina. Energiavirasto valvoo, että verkonhaltijat täyttävät nämä velvoitteet.

Toimintaympäristö muuttuu nopeasti. Sähkön käyttö kasvaa vauhdilla, kun teollisuus, liikenne ja lämmitys sähköistyvät ja fossiilisia polttoaineita korvataan sähköön perustuvilla ratkaisuilla. Samalla sähköverkkoon liitetään entistä enemmän uusia suuritehoisia asiakkaita sekä hajautettua sähköntuotantoa ja sähkövarastoja. Tämä lisää siirtokapasiteetin tarvetta ja vaatii sähköverkon merkittävää vahvistamista. Uusien voimajohtojen rakentaminen on myös sähköverkkoyhtiön näkökulmasta välttämätöntä, jotta ikääntyvää verkkoa voidaan saneerata ja koko sähköjärjestelmän toimintavarmuus säilyttää.

Aviapolis-Keimola -voimajohtohanke on osa tätä kokonaisuutta. Kyseessä on 110 kV:n voimajohto, jolla on keskeinen rooli Vantaan sähkönsiirtoverkon kehittämisessä ja joka mahdollistaa sähkön toimitusvarmuuden ja kapasiteetin kasvun koko alueella. Hanke ei ole yksittäinen ratkaisu, vaan osa laajempaa verkon kehittämistä, jossa rakennetaan uusia siirtoyhteyksiä ja vahvistetaan olemassa olevaa verkkoa. Aviapolis-Keimola -voimajohto toimii myös yhteytenä kantaverkkoon: Fingrid suunnittelee Vantaan pohjoispuolelle uutta sähköasemaa, josta tuleva sähkönsyöttö liitetään Vantaan jakeluverkkoon. Tämän yhteyden kautta voidaan siirtää suuria määriä sähköä Vantaan alueelle ja turvata sähkönsaanti pitkälle tulevaisuuteen.

Kokonaisuutena sähköverkkojen kehittäminen, mukaan lukien Aviapolis-Keimola -voimajohto, on keskeinen edellytys Vantaan kasville, elinvoimalle ja ilmastotavoitteiden saavuttamiselle.

Kaavoituksen vaikutusmahdollisuudet voimajohtolinjauksiin

Kaavoituksesta säädetään alueidenkäyttölaissa (132/1999). Osoitettaessa voimajohtoja kaavoissa on otettava huomioon alueidenkäyttölaissa säädetyt kaavojen sisältövaatimukset.

Vantaalla voimajohtoja on osoitettu yleiskaavassa, joka on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 25.1.2021. Yleiskaavaa laadittaessa tulee huomioida valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, joihin sisältyy myös valtakunnallisen energiahuollon kysymyksiä. Myös maakuntakaavoissa osoitettu energiahuollon verkosto tulee huomioida. Yleiskaavoissa osoitetaan tarvittavat johtokäytävät yleispiirteisellä tasolla. Mahdollisissa asemakaavoissa määritetään tarkemmin johdon sijainti ja sen asettamat reunaehdot maankäytölle. Kaavojen vaikutukset arvioidaan. Voimajohtojen toteutus ei edellytä niiden osoittamista kaavoissa, vaan niiden rakentaminen perustuu lunastusmenettelyyn. Tiedossa olevat yhteystarpeet kuitenkin osoitetaan kaavoissa, jotta ne voidaan huomioida muun maankäytön suunnittelussa. Mikäli yhteys on osoitettu kaavassa, ja se on toteuttamiskelpoinen, on sijainti lähtökohtana toteutuksen suunnittelulle.

Kun kaavoja laaditaan, käydään vuoropuhelua sähköverkkoyhtiöiden kanssa ja huomioidaan sähköverkkojen kehittämistarpeet pitkällä aikavälillä sekä sovitaan niitä ympäristöön ja lähialueen suunniteltuun maankäyttöön. Vuoropuhelun avulla pyritään löytämään ratkaisuja, jotka ovat sähköverkkojen kehittämisen kannalta toimivia sekä yhteensovittavissa alueen maankäytön kannalta. Kaupungilla on mahdollisuus vaikuttaa ratkaisuihin kaavaa laatiessa.

Voimajohtohankkeen vaiheet

Voimajohtohankkeen toteutuksen lähestyessä esisuunnitteluvaiheessa järjestetään viranomaisneuvottelu, jossa kaupunki voi tuoda esiin suunnittelussa huomioitavia näkökulmia. Kaupungin kaavoituksen ja ympäristönsuojelun edustajat kutsutaan neuvotteluun. Viranomaisneuvottelussa käydään läpi kaavatilanne, alueen nykytila ja selvitystarpeet. Tässä vaiheessa kaupunki voi tuoda esiin suunnittelussa huomioitavat reunaehdot myös reitin osalta. Esisuunnitteluvaiheessa johdon rakentaja myös pyytää kaupungilta lausunnon voimajohtohankkeesta ja sen sijainnista lunastuslupahakemusta varten. Johdon rakentaja hakee johtoreitille hankeluvan Energiavirastolta ja tutkimusluvan Maanmittauslaitokselta.

Yleissuunnitteluvaiheessa johdon rakentaja ottaa yhteyttä maanomistajiin ja käy sopimusneuvottelut maanomistajien kanssa ja tarkentaa esisuunnitteluvaiheen reittiä tutkimusluvan nojalla.

Lunastuslupahakemus jätetään työ- ja elinkeinoministeriölle ja sen myöntää Valtioneuvosto, jos kaikkien maanomistajien kanssa ei ole päästy ennakkosopimukseen. Jos ennakkosopimukset on tehty kaikkien maanomistajien kanssa, lunastuslupahakemus jätetään Maanmittauslaitokselle.

Kaavoituksen ja voimajohtosuunnittelun prosessit sekä niihin liittyvät kaupungin, maanomistajien ja muiden asukkaiden osallistumismahdollisuudet on kuvattu yksityiskohtaisemmin liitteessä.

Omistajaohjaus

Vantaan Energian omistajana Vantaan kaupungin tehtävänä on varmistaa, että sen omistama yhtiö toimii vastuullisesti ja huolellisesti. Omistajaohjauksen lähtökohtana toimivat valtuuston 12.10.2024 § 12 hyväksymät omistajapoliittiset linjaukset.

Omistajapoliittisten linjausten mukaan Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n tavoitteena on varmistaa luotettava sähkönjakelu ja se, että sähkön siirron hinnoittelu säilyy kohtuullisena ja tulevat investointitarpeet mahdollistavana. Lisäksi tavoitteeksi on asetettu varmistaa riittävä siirtokapasiteetti.

Markkinaehtoisien yhtiön vastuullisena omistajana kaupungin tehtävänä ei ole sanella tai puuttua suoraan yhtiön operatiiviseen toimintaan, kuten sähköverkkojen linjausten suunnitteluun. Omistajaohjaus käy yhtiön ja sen johdon sekä vähemmistöosakkaana olevan Helsingin kaupungin kanssa jatkuvaa keskustelua yhtiön tilanteesta ja omistajan toiminnalle asettamista tavoitteista.

Vantaan Energian osakassopimuksen mukaan yhtiön ja sen osakkaiden välisten keskinäisten liikesuhteiden tulee noudattaa samoja periaatteita, mitä noudatetaan toisistaan riippumattomien yritysten välillä. Omistajaohjauksessa kaupunki on pyytänyt Vantaan Energia -konsernia kehittämään asukasvuorovaikutusta ja jatkossa kartoittamaan jo ennakollisesti ne tulevat investoinnit, joissa vuorovaikutukseen tulisi erityisesti panostaa.

Toteuttaminen maakaapelointina

Lähtökohtaisesti uudet voimajohdot, erityisesti suuren teholuokan johdot, toteutetaan ilmajohtoina. Poikkeustapauksissa on maakaapelointi mahdollinen sellaisissa kohteissa, joissa sillä voidaan saavuttaa riittävä siirtokapasiteetti ja kokonaisuus on teknis-taloudellisesti kannattava.

Maakaapelointi ei Vantaan Energia Sähköverkkojen mukaan ole Aviapolis-Keimola 110 kV hankkeessa teknisesti eikä taloudellisesti tarkoituksenmukainen ratkaisu. Suunnitteilla oleva voimajohto on 110 kV:n johto, jonka tehtävä on siirtää Vantaalle suuria määriä sähköä ja varmistaa alueen sähkösaanti pitkälle tulevaisuuteen. Vastaavan siirtokapasiteetin toteuttaminen maakaapelina edellyttäisi useita rinnakkaisia kaapeleita, laajoja maanrakennustöitä sekä suuria maanpäällisiä liityntärakenteita joillekin osuiksille. Tämä lisäisi hankkeen teknistä monimutkaisuutta, ympäristövaikutuksia ja rakentamisen aikaisia haittoja.

Aviapolis-Keimola 110 kV hankkeessa maakaapelointi olisi moninkertaisesti kalliimpi kuin ilmajohto, ja käytettävissä olevien selvitysten perusteella kustannusero on erittäin merkittävä. Sekä lainsäädäntö että kaupungin omistajaohjaus velvoittavat sähköverkkoyhtiöitä kehittämään verkkoa mahdollisimman kustannustehokkaasti, jotta asiakkaiden siirtohinnot pysyvät kohtuullisina. 110 kV:n siirtoyhteydet rakennetaan yleensä Suomessa ilmajohtona.

Maakaapeloinnin vaikutuksista tarkemmin on oheisessa liitteessä.

Kaupungin toimintamallit ja linjaukset

Selvityksen pohjalta on pyydetty arvioimaan, millaisia linjauksia ja toimintamalleja Vantaa jatkossa noudattaisi voimajohtohankkeiden ohjauksessa ja kaavoituksessa.

Kaupunkiympäristön toimiala tuo esiin seuraavat:

- Jatkossa tulee varmistaa sijoittamis- ja rakentamislupakäsittelyssä sekä asemakaavoituksessa, että huomioidaan tarvittavat suojaetäisyydet suunnitelluista voimajohdoista ja sähköasemista.
- Yleiskaavassa tulee huomioida riittävät sähköverkkojen kehittämistarpeet ja tehdä tarvittavat tilavaraukset.
- Yhteydet olisivat asukkaiden näkökulmasta hyvä olla kaavoissa (yleiskaavassa), jotta voidaan varmistaa riittävän kattavat osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelyt sekä muutoksenhakumahdollisuus.
- Mahdollisimman varhaisessa vaiheessa tehdään yhteistyötä sähköverkkoyhtiöiden kanssa, jotta uudet yhteystarpeet ja tulevat hankkeet ovat tiedossa ja saadaan yhteensovitettua käynnissä olevien kaavahankkeiden kanssa.
- Vantaan kaupunki voi viranomaisneuvottelussa ohjeistaa sekä lausuntonsa yhteydessä edellyttää johtohankkeen rakentajaa järjestämään mahdollisimman varhaisessa vaiheessa tiedotusta ja vuorovaikutusmahdollisuuksia myös muille kuin hankkeen yhteydessä virallisesti kuultaville maanomistajille.
- Omistajaohjauksen kautta kaupunki neuvottelee yhtiön kanssa toimintatavoista.

Kaupunginhallitus 7.9.2026

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Eve Rämölle, Otso Kivimäelle ja 37 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Liitteet:

- Kuvaus voimajohdon suunnittelusta alueidenkäyttölain ja sähkömarkkinalain mukaisissa prosesseissa sekä toteutustavan valinnasta
- allekirjoitettu Eve Rämön ja Otso Kivimäen sekä 37 muun valtuutetun aloite voimajohtohankkeiden päätöksenteon, vaikuttamisen ja omistajaohjauksen selkiyttämiseksi

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Yleiskaavapäällikkö Juha Nurmi, puh. +358 40 336 0159

Yleiskaavasuunnittelija Anna-Mari Kangas, puh. +358 50 302 9224

(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Valtuustoaloite voimajohtohankkeiden päätöksenteon, vaikuttamisen ja omistajaohjauksen selkiyttämiseksi	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
Valtuustoaloite voimajohtohankkeiden päätöksenteon, vaikuttamisen ja omistajaohjauksen selkiyttämiseksi Vantaan Energian Sähköverkot Oy on käynnistänyt suunnitellun uuden kaksipiirisen 110kV suurijännitteisen voimalinjan rakentamisen Vantaan alueella, josta kritiikkiä saanut osa kulkisi Aviapoliksesta Seutulan ja Lapinkylän kautta Keimolaan. Voimajohdon osalta keskusteluun on sekä asukkaiden että järjestöjen toimesta esitetty lukuisia huolenaiheita. Lisäksi voimalinjan päätöksenteon ja vaikuttamisen prosessit ovat jääneet osin epäselviksi myös luottamushenkilöille. Yksi huolta herättävä seikka on voimajohdon vaikutukset luontoon, maisemaan ja olemassa olevaan asutukseen. Nyt suunnitellun sähkölinjan alla Lapinkylän metsässä on mm. kaapelilinjalla luonnostilaisena suojeltava noro sekä Vantaan kaupungin liito-oravan suojeluohjelman mukainen liito-oravien kulkuyhteys. Seutulassa sähköverkko kulkee maakuntakaavassa vaalittavassa kulttuurihistoriallisessa maisemassa ja on uhka erityisesti isoille muuttolinnuille, jotka käyttävät Seutulan peltoja levähtämispaikkanaan. Myös Ely keskus on lausunnossaan ottanut kantaa siihen, että uuden ilmajohdon rakentaminen heikentäisi merkittävästi tärkeän lintualueen arvoa eikä sitä tulisi rakentaa kyseiseen kohtaan ilmajohtona. Keskustelussa voimalinjasta on vedottu sen olevan merkittynä yleiskaavaan. Samaan aikaan kaupunki myös toteaa, ettei voimalinja vaadi yleiskaavamerkintää (lähde: vastaus kuntalaisaloitteeseen 28.1.2026). Voimajohtojen toteuttaminen ei edellytä niiden osoittamista kaavassa sähköasemia lukuun ottamatta. Vantaa voi siis halutessaan tarkastella reittilinjoja uudelleen, tarpeen niin vaatiessa. Tämä mahdollistaa ympäristön, asukkaiden ja maankäytön kokonaisedun kannalta paremmat ratkaisut tilanteissa, joissa alkuperäinen linjaus osoittautuu ongelmalliseksi. Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että - Kaupunki antaa selvityksen mitkä ovat mahdollisuudet edellyttää sähköverkkoyhtiöitä toteuttamaan 110 kV:n sähkölinjat maakaapelointina silloin, kun se on kokonaisuutena arvioiden	<u>Aloitteen tekijät</u> Eve Rämö Otso Kivimäki <u>Aloitteen</u> <u>Allekirjoitukset</u> 1.Mika Kasonen 2.Patrik Karlsson 3. Patrik Borg 4. Sirpa Siru Kauppinen 5. Vaula Norrena 6. Topi Liutu 7. Marjo Vacker 8. Nina Nummela 9. Elina Nykyri 10. Gashaw Bibani 11. Tiina Tuomela 12. Marja Ahava 13. Jenni Alasuutari 14 Paula Lehmuskallio 15. Victor Snellman 16. Tia Seppänen 17. Heidi Blomberg 18. Tuomas Vanhanen 19. Kai-Ari Lundell 20. Tuire Kaimio 21. Tomi Puikkonen 22. Anitta Orpana 23. Eva Tawasoli 24. Antero Eerola 25. Reija Friman 26. Chau Nguyen 27. Funda Demiri 28. Loviisa Kaartokallio 29. Suvi Karhu 30. Jorma Hentilä 31. Jussi Vähäkangas 32. Jenni Karemo 33. Juha Suoniemi 34. Maarit Raja-Aho

perusteltua ja hyödyllistä ympäristön, eläinlajien sekä alueen asukkaiden kannalta. -Selvityksessä tulee tarkastella myös keinoja, joilla kaupunki voi vaikuttaa sähkölinjojen toteutustapaan lainsäädäntö ja kuntien toimivalta huomioon ottaen. Erityistä huomiota tulee kiinnittää maisemavaikutuksiin, luonnon monimuotoisuuteen, asuinympäristön viihtyisyyteen sekä pitkäaikaisiin ympäristövaikutuksiin. - Pyydämme kaupunkia luomaan kuvauksen voimalinjojen päätöksenteon prosesseista ja Vantaan vaikuttamiskeinoista asian eri vaiheissa ja asukkaiden kuulemisesta sekä osallistamisesta voimajohtohankkeiden osalta. -Selvityksen pohjalta kaupungin tulee arvioida, millaisia linjauksia ja toimintamalleja Vantaa jatkossa noudattaa sähkölinjahankkeiden ohjauksessa ja kaavoituksessa. -Me allekirjoittaneet valtuutetut haluamme vastauksen siihen, tarvitseeko voimalinjahankkeiden noudattaa miltä osin yleiskaavan määrittelemää linjaa, ja miltä osin linjasta voidaan poiketa ja millä perusteilla. Mitkä ovat tilanteet ja prosessit joilla kaupunki tarkastelee vaihtoehtoisia linjauksia? -Millä tavoin Vantaa voi käyttää omistajaohjausta Vantaan Energian voimalinjahankkeiden suunnittelun ja toteutuksen osalta. Allekirjoitukset Eve Rämö Otso Kivimäki	35. Juha Järä 36. Anu Hall 37. Mika Niikko

VOIMAJOHDON SUUNNITTELU ALUEIDENKÄYTTÖLAIN JA SÄHKÖMARKKINALAIN MUKAISISSA PROSESSEISSA SEKÄ TOTEUTUSTAVAN VALINTA

Kaavoitus ja sähköverkon kehittäminen

Kaavoituksesta säädetään alueidenkäyttölaissa (132/1999). Osoitettaessa voimajohtoja kaavoissa on otettava huomioon alueidenkäyttölaissa säädetyt kaavojen sisältövaatimukset.

Alueidenkäyttölain 24 §:n mukaan maakunnan suunnittelussa ja muussa alueiden käytön suunnittelussa on huolehdittava valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden huomioon ottamisesta siten, että edistetään niiden toteuttamista. Uusiutumiskykyistä energiahuoltoon koskevat alueidenkäyttötavoitteet edellyttävät muun muassa valtakunnallisen energiahuollon kannalta merkittävien voimajohtojen ja niiden toteuttamismahdollisuuksien turvaamista sekä ensisijaisesti olemassa olevien johtokäytävien hyödyntämistä voimajohtolinjauksissa.

Lisäksi alueidenkäyttötavoitteissa on tavoitteita, jotka koskevat toimivia yhdyskuntia ja kestävää liikkumista, tehokasta liikennejärjestelmää, terveellistä ja turvallista elinympäristöä sekä elinvoimaista luonto- ja kulttuuriympäristöä ja luonnonvaroja. Alueidenkäyttölain 24 §:n 2 momentin mukaan maakunnan suunnittelussa ja muussa alueiden käytön suunnittelussa on huolehdittava valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden huomioon ottamisesta siten, että edistetään niiden toteuttamista.

Kaavojen sisältövaatimusten huomioon ottaminen saattaa edellyttää kaavaratkaisun haitallisten vaikutusten ehkäisemistä tai lieventämistä esimerkiksi kaavamääräyksin. Kaavamääräykset voivat koskea esimerkiksi voimajohtojen toteutustapaa. Yleiskaavaa laadittaessa ei yleensä voida ottaa huomioon yksityiskohtaisesti voimajohdon toteuttamiseen liittyviä ympäristön reunaehtoja, joten voimajohdon teknisen toteutustavan ohjaaminen voi olla haastavaa. Kaavaratkaisun pitää olla myös teknistaloudellisesti toteutuskelpoinen.

Kun kaavoja laaditaan, käydään vuoropuhelua myös sähköverkkoyhtiöiden kanssa ja huomioidaan sähköverkkojen kehittämistarpeet pitkällä aikavälillä sekä sovitetaan niitä ympäristöön ja lähialueen suunniteltuun maankäyttöön. Vuoropuhelun avulla pyritään löytämään ratkaisuja, jotka ovat sähköverkkojen kehittämisen kannalta toimivia sekä yhteensovitettavissa alueen maankäytön kannalta.

Voimajohtoverkkoa on osoitettu maakuntakaavoissa, ja ne tulee huomioida yleiskaavaa laatiessa. Yleiskaavoissa osoitetaan tarvittavat johtokäytävät yleispiirteisellä tasolla. Asemakaavoissa

osoitetaan nykyisten ja tiedossa olevien voimajohtojen edellyttämät suojaetäisyydet ja voidaan yhteensovittaa johdon tarkempaa sijaintia yhdessä sähköverkkoyhtiön kanssa. Kaavojen vaikutukset arvioidaan. Voimajohtojen toteutus ei edellytä niiden osoittamista kaavoissa, vaan niiden rakentaminen perustuu lunastusmenettelyyn.

Yleiskaavan sisältövaatimusten (alueidenkäyttölain 39 §) mukaan yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon mm. mahdollisuudet energiahuollon tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen ympäristön, luonnonvarojen ja talouden kannalta kestävällä tavalla siinä määrin kuin laadittavan yleiskaavan ohjaustavoite ja tarkkuus sitä edellyttävät.

Jos voimajohdon sijainti on ratkaistu yleiskaavassa ja alueen läheisyydessä on voimajohdon sijaintiin vaikuttavia tekijöitä kuten asutusta tai luonto- ja maisema-arvoja, on yleiskaavassa osoitettu ratkaisu lähtökohtana yksityiskohtaisemmalle suunnittelulle.

Yleiskaavassa tai asemakaavassa voidaan määrätä sähkölinjan toteutustavasta. Vantaan yleiskaavassa ei ole määritelty voimajohtojen toteutustapaa lukuun ottamatta Länsisalmi-Viikinmäki 400 kV:n voimajohtoyhteyttä, joka on alun perin suunniteltu toteutettavaksi maakaapelina.

Yleiskaavan oikeusvaikutukset muuhun suunnitteluun ja viranomaistoimintaan on säädetty alueidenkäyttölain 42 §:ssä. Sen mukaan yleiskaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi. Viranomaisten on suunnitellessa alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessä muutoin toimenpiteisiin ja päättäessään niiden toteuttamisesta katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta yleiskaavan toteutumista. Alueidenkäyttölaki siis edellyttää, että yleiskaava on ohjeena yleiskaavassa osoitettua voimajohtolinjausta toteutettaessa.

Poikkeaminen yleiskaavassa osoitetusta ratkaisusta on mahdollista tietyin edellytyksin ja perustellusta syystä. Perusteluja poikkeamiselle voi olla esimerkiksi poikkeamisen vähäisyys, yleiskaavan tavoitteiden mukaisuus ja ratkaisun vaikutukset ympäristöön ja maanomistajien yhdenvertaiseen kohteluun.

Kaavoitusprosessin vaiheet

Yleiskaavan laatimisen vaiheita ovat aloitusvaihe, valmisteluvaihe, ehdotuksen laatiminen ja käsittely sekä hyväksyminen ja voimaantulo. Aloitusvaiheessa kaavoitus käynnistetään ja kuulutetaan kaavan vireilletulosta. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma laaditaan ja asetetaan nähtäville. Lähtötiedot kootaan ja ohjelmoidaan tarvittavat lisäselvitykset. Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu järjestetään. Aloitusvaiheessa voidaan kaavan tavoitteisiin tuoda esimerkiksi voimajohtoverkkoja koskevia tavoitteita.

Valmisteluvaiheessa kaavatyön tavoitteet tarkennetaan. Valmisteluaineisto valmistellaan ja asetetaan nähtäville. Valmisteluaineistosta saadut palautteet ja lausunnot käsitellään. Valmisteluaineisto voi koostua esimerkiksi lähtötiedoista, selvityksistä, vaihtoehtoista ja/tai kaavaluonnoksesta ja niiden vaikutusten arvioinnista sekä kaavaselostuksesta. Valmisteluaineisto voi sisältää esimerkiksi vaihtoehtoisia voimajohtolinjauksia ja niiden vaikutusten vertailua. Vantaan yleiskaavan 2020 valmisteluvaiheessa käytiin läpi sähköverkkojen kehittämistarpeet kaikkien verkkoyhtiöiden kanssa. Vantaan kautta kulkee useiden sähköverkkoyhtiöiden voimajohtoja: Vantaan Energia Sähköverkot Oy, Fingrid Oyj, Nurmijärven Sähköverkko Oy, Helen Sähköverkko Oy, Caruna Oy, Sipoon Energia Oy ja Keravan Energia Oy.

Ehdotusvaiheessa laaditaan valmisteluaineiston ja siitä saadun palautteen perusteella kaavaehdotus ja kaavaselostus. Vaikutusten arviointia päivitetään. Kaavaehdotus asetetaan nähtäville ja siitä pyydetään muistutukset ja lausunnot. Vastineet muistutuksiin ja lausuntoihin laaditaan. Ehdotusvaiheessa ei enää esitetä vaihtoehtoisia voimajohtolinjauksia.

Hyväksymis- ja voimaantulovaiheessa kaupunginvaltuusto hyväksyy kaavan. Hyväksymispäätöksestä tiedotetaan ja kaavan voimaantulosta kuulutetaan. Mikä kaavan hyväksymistä koskevaan päätökseen haetaan muutosta, kaupunki laatii vastineet valituksiin. Hyväksymis- ja voimaantulovaiheessa kaavaratkaisua ei enää voi muuttaa, mutta hallintotuomioistuimet saattavat kumota osia kaavasta tai kaavan kokonaisuudessaan, mikäli se katsotaan lainvastaiseksi.

Aviapolis-Keimola -voimajohtoon kaavoitus

Aviapolis-Keimola -voimajohtoyhteyden reitti perustuu yleiskaavoissa osoitettuun linjaukseen, joka osoitettiin ensimmäisen kerran yleiskaavaan 1983 Keimola-Tuusula (Ruotsinkylä) välille ja linjausta muutettiin Lapintien AP-alueiden välistä 1992. Tuolloin se sovitettiin muuhun maankäyttöön, ja reitti on huomioitu mm. suunnittelutarveratkaisuja myöntäessä.

Yleiskaavaa 2020 laadittaessa arvioitiin vaihtoehtoisia linjauksia Seutulan peltoaukean/Seutulan Isoniitun ylityksen osalta, sillä taustaselvityksissä nousi esiin uusi yhteystarve Keimolan sähköasemalta Aviapoliksen suuntaan. Peltoaukean yli oli tarve kahdelle voimajohtoyhteydelle. Yleiskaavaluonnoksessa tutkittiin kolmea vaihtoehtoa, joista yleiskaavaehdotukseen valittiin se, jossa molemmat yhteydet kulkevat samassa johtokäytävässä ja reitti haarautuu peltoaukean reunan lähellä.

Vantaan yleiskaava 2020 on laadittu alueidenkäyttölaissa säädetyn kaavaprosessin mukaisesti. Prosessin tarkoituksena on ollut varmistaa riittävä vuorovaikutus ja vaikutusten arviointi ennen poliittista päätöksentekoa. Yleiskaavaa laadittaessa alueen asukkailla, maanomistajilla ja muilla osallisilla on ollut mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun.

Yleiskaavan 2020 luonnos on ollut nähtävillä 18.2. - 29.3.2019. Nähtävilläolon aikana järjestettiin yleisötilaisuuksia, ja osallisilla on ollut mahdollisuus jättää luonnoksesta mielipiteensä. Yleiskaavaehdotus oli nähtävillä 22.04.-18.06.2020 (KH 6.4.2020 § 7). Kevään 2020 koronaviruksen aiheuttamasta poikkeustilasta ja kokoontumisrajoituksista johtuen ehdotusvaiheen vuorovaikutus toteutettiin hyödyntämällä sähköisiä välineitä mahdollisimman laajasti. Nähtävilläoloaikaa pidennettiin tavanomaisesta 30 päivästä 58 päivään. Yleiskaavaehdotuksesta oli mahdollisuus jättää muistutus. Kaupunginvaltuusto hyväksyi yleiskaavan 25.1.2021. Hyväksymispäätöksestä oli mahdollista valittaa hallinto-oikeuteen. Yleiskaavan voimajohtomerkinnoista ei valitettu. Yleiskaava tuli voimaan kuulutuksella 11.1.2023.

Voimajohtohankkeiden suunnittelu ja toteutus

Verkonhaltijalla on velvollisuus huolehtia sähkön riittävydestä (Sähkömarkkinalaki 19 §). Jakeluverkonhaltijan on huolehdittava, että jakeluverkon rakentamista koskevasta suunnittelusta tiedotetaan kunnille. Jakeluverkonhaltijan on yhdessä vastuualueensa kuntien kanssa muutoinkin huolehdittava riittävästä yhteistoiminnasta siten, että kuntien maankäyttöä koskevat näkökohdat tulevat verkon sijoittamisessa huomioon otetuiksi. (17 §)

Sähköverkkoja suunnitellaan kokonaisuutena. Toteutustapa vaikuttaa muihinkin osiin, mikä tulee suunnitteluvaiheessa huomioida. Sähköverkkoyhtiöt vastaavat sähköverkon suunnittelusta ja rakentamisesta.

Voimajohtohankkeen suunnittelu etenee vaiheittain. Voimajohtoreitin alustavassa suunnittelussa selvitetään alustavia vaihtoehtoja tarvittaville yhteyksille. Alustavaa suunnittelua voidaan tehdä esimerkiksi maakuntakaavan tai yleiskaavan vireillä ollessa, jotta reittitarpeet voidaan huomioida kaavoissa.

Mikäli voimajohto osoitetaan kaavassa, koskee kaavaa alueidenkäyttölain 62 § mukainen vuorovaikutusmenettely. Alueen maanomistajilla ja niillä, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaisilla ja yhteisöillä, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään (osallinen), on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavoituksen vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiasta.

YVA-lain (252/2017) mukainen ympäristövaikutusten arviointimenettely koskee vähintään 220 kilovoltin maanpäällisiä voimajohtoja, joiden pituus on yli 15 kilometriä (Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä 252/2017, Liite 1 Hankeluettelo, kohta 8) b) Lisäksi joissakin hankkeissa voidaan edellyttää YVA-menettelyn soveltamista yksittäistapauksessa. Pääsääntöisesti 110 kV voimajohtohankkeet eivät edellytä YVA-menettelyä. Mikäli YVA-menettelyä edellytetään, sisältyy siihen YVA-lain mukainen vuorovaikutusmenettely, jossa kuullaan viranomaisia ja niitä, joiden oloihin tai etuihin hanke saattaa vaikuttaa, sekä yhteisöjä ja säätiöitä, joiden toimialaa hankkeen vaikutukset saattavat koskea.

Voimajohtohankkeen vaiheet

Voimajohdon esisuunnittelussa selvitetään alustava reitti, kartoitetaan ympäristö- ja kaavavaatimukset sekä käydään viranomaisneuvottelut. Yleissuunnitteluvaiheessa reittiä tarkennetaan, tehdään maastotutkimuksia ja aloitetaan yhteydenpito maanomistajiin. Voimajohtohankkeissa osallisena ovat maanomistajat, joiden omistamille kiinteistöille suunniteltu johto tai sen aiheuttamat rajoitusalueet sijoittuvat. Muilla, kuten lähialueen asukkailla, ei ole virallista asemaa prosessissa.

Esisuunnittelun vaiheet

- Johdon rakentaja (verkkoyhtiö, suunnittelukonsultti) tekee alustavan reittisuunnitelman, jossa selvitetään ja huomioidaan kaavoitustilanne (maakunta-, yleis- ja asemakaavat) sekä selvitetään ympäristö-, kulttuuri- ja luontokohteet.
- Johdon rakentaja järjestää viranomaisneuvottelut johtohankkeen kannalta keskeisten tahojen kanssa: Vantaan kaupunki, Vantaan ympäristökeskus, Uudenmaan liitto, Vantaan kaupunginmuseo, Lupa- ja valvontavirasto sekä elinvoimakeskukset (ent. ELY-keskusten tehtävät siirtyneet näihin). Viranomaisneuvottelussa päätetään, mitä reittivaihtoehtoa edistetään. Mikäli reitti on osoitettu oikeusvaikutteisissa kaavoissa, ovat nämä lähtökohtana reitille. Viranomaiset määrittelevät, millaisia selvityksiä (esim. ympäristö, arkeologia, liikenne jne.) johdon rakentajan tulee suunnitella reitillä tehdä.
- Johdon rakentaja tekee hankkeelle ympäristöselvityksen voimajohtohankkeen ympäristöselvityksestä annettujen ohjeiden ja viranomaisneuvotteluissa sovittujen linjausten mukaisesti. Viranomaisen kanssa sovitaan tarvittavien selvitysten laajuudesta. Selvitykset kattavat kaikki olennaiset ympäristönäkökohdat, joita voimajohdon sijoittamisesta, reitistä ja rakentamisesta aiheutuu. Näitä ovat mm. luontoarvot, arvokkaat lajit (ml. liito-orava ja muuttolinnut), maisemavaikutukset, vaikutukset vesistöön (ml. norot) ja ihmisiin. Ympäristöselvitys on sisällöltään samantapainen kuin YVA-selostus. Ympäristöselvitystä varten tehdään tarvittavat luontoselvitykset maastossa. Lisäksi teetetään arkeologinen inventointi viranomaisneuvotteluissa sovitun mukaisesti. Nämä kaikki selvitykset on tehty kyseiselle hankkeelle ulkopuolisten asiantuntijoiden toimesta. Samoja ympäristönäkökohtia on myös selvitetty jo yleiskaavan laatimisen aikana.
- Johdon rakentaja pyytää tarvittavilta viranomaisilta lausunnot. Lausuntopyyntöön liitetään tehdyt selvitykset. Johdon suunnittelua edistetään viranomaislausuntojen pohjalta. Tarvittaessa johdon rakentaja teettää lausunnoissa vaaditut lisäselvitykset. Myös kaupungilta pyydetään voimajohtohankkeesta ja sen sijainnista kaupungilta lausunto, joka liitetään lunastuslupahakemukseen. Kaupunki voi lausunnossaan ottaa kantaa voimajohdon toteutustapaan ja reunaehtoihin.
- Johdon rakentaja hakee johdolle hankeluvan Energiavirastolta. Sähkömarkkinalain 16 §:n 1 momentin mukaan hankeluvan myöntämisen edellytyksenä on, että sähköjohdon rakentaminen on sähkön siirron turvaamiseksi tarpeellista. Hankeluvassa ei määrätä sähkönjohdon reittiä, eikä hankelupa siten ota kantaa rakennettavan sähköjohdon ympäristövaikutuksiin ja maankäyttöön.

- Johdon rakentaja hakee johtoreitille tutkimusluvan Maanmittauslaitokselta.

Yleissuunnittelun vaiheet

- Johdon rakentaja tarkentaa esisuunnitteluvaiheen reittiä ja määrittelee alustavat pylväspaikat ja -rakenteet.
- Tutkimusluvan saatuaan johdon rakentaja selvittää johtoreitin maanomistajat ja informoi maanomistajia alkavista tutkimusluvan mukaisista maastotöistä ensisijaisesti infokirjeellä. Informointi tehdään viimeistään kahta viikkoa ennen maastotöitä. Tutkimusluvan mukaisissa maastotöissä ei tehdä mitään peruuttamatonta ja vältetään vahingon aiheuttamista. Maastotyöt tarkoittavat käytännössä lähtötietojen hankkimista, pylväspaikkojen merkkäämistä ja maaperätutkimuksia (kairaukset) pylväspaikoille. Mikäli maastotutkimuksissa tulee vahinkoja, johdon omistaja luetteloii vahingot ja laatii maanomistajakohtaiset maastotöiden vahinkolaskelmat.
- Maastotutkimusten tulosten pohjalta johdon suunnitelmaa tarkennetaan mm. Pylväspaikkojen ja -rakenteiden sekä tarvittavien maadoitusrakenteiden osalta.
- Johdon rakentaja kontaktioi maanomistajat ja käy sopimusneuvottelut maanomistajien kanssa. Ensisijaisesti pyritään sopimaan johdon sijoittamisesta ja huomioimaan maanomistajien toiveet tekniset reunaehdot huomioiden. Mikäli maanomistaja suostuu ennakkosopimukseen johdon omistajan kanssa, on maanomistaja oikeutettu 10 prosenttia suurempaan haittakorvaukseen kuin mitä hän saa ilman ennakkosopimuksen laatimista lunastuskorvauksen kautta.
- Johdon rakentaja hakee johdolle lunastuslupaa. Tehdyt selvitykset ja viranomaislausunnot liitetään lunastuslupahakemukseen. Lunastusluvan hakemisen yhteydessä haetaan ennakkohaltuunottoa, joka mahdollistaa johdon rakentamisen aloittamisen. Lunastusprosessin yhteydessä viranomainen järjestää lunastuslain mukaiset lunastuskokoukset ja maanomistajien kuulemiskokouksen. Lunastusmenettely on kuvattu alla. Lunastuslupamenettelyn jälkeen rakennusurakka kilpailutetaan.

Lunastuslupamenettelyn kuvaus

Ennakkosopimusneuvottelut:

- Ennen lunastuslupahakemuksen jättämistä verkkoyhtiö käy aina johtoalueella olevien kiinteistöjen omistajien kanssa ennakkosopimusneuvottelut (maanomistajaneuvottelut). Neuvotteluiden tarkoituksena on luvittaa johdon rakentaminen sopimuksilla.
- Maanomistajaneuvotteluissa kiinteistöjen omistajille tarjotaan ennakkosopimusta. Hyväksymällä sopimuksen maanomistaja hyväksyy ennakkohaltuunoton ja rakentamisen aloittamisen ennen lunastuspäätöstä. Ennakkosopimuksen tehneille maanomistajille maksetaan lunastuskorvauksen lisäksi ylimääräinen kertakorvaus, jonka suuruus on 10 % määrättävästä lunastuskorvauksesta.

Lunastusluvan hakeminen:

- Lunastuslupahakemuksen yhteydessä haetaan ennakkohaltuunottolupaa, jolla johdon rakentaminen voidaan käynnistää ilman lunastustoimituksen loppuunsaattamista. Mikäli

kaikki maanomistajat eivät tee ennakkosopimusta, lunastuslupahakemus jätetään TEM:lle ja luvan myöntämisestä päättää valtioneuvosto.

- Osallisina lunastusmenettelyssä ovat kiinteistöjen omistajat ja käyttöoikeuden haltijat (esim. vuokra ja rasiteoikeudet). Osallisina voi olla myös kunta ja viranomaisia, kuten Lupa- ja valvontavirasto (LVV). Osallisille järjestetään kuulemistilaisuus, jonka jälkeen heillä on 30 vuorokautta aikaa toimittaa kirjalliset lausunnot. Lunastuslupapäätökseen voivat hakea muutosta ne asianosaiset, joiden oikeutta tai etua päätös koskee. Valitus tehdään korkeimpaan hallinto-oikeuteen (KHO). Lunastusluvan käsittelyaika tällä hetkellä on vähintään 18 kuukautta.
- Mikäli kaikkien maanomistajien kanssa saadaan tehtyä ennakkosopimukset, lunastuslupahakemus jätetään Maanmittauslaitokselle. MML käsittelee lupahakemuksen ja myöntää lunastusluvan. Tässä tapauksessa ei järjestetä kuulemiskokousta. Käsittelyaika on tällä hetkellä n. 5-6 kuukautta.

Lunastustoimitus:

- Lunastusluvan myöntämisen jälkeen Maanmittauslaitos käynnistää lunastustoimituksen, johon kuuluu alku- ja loppukokous sekä tarvittaessa tehtävä arviointikatselmus.
- Alkukokouksessa (ennen rakentamista) todetaan toimituksen kulku ja osapuolet, määritellään lunastettava alue tai käyttöoikeus, sekä myönnetään ennakkohaltuunotto, joka mahdollistaa rakentamisen aloittamisen.
- Arviointikatselmus voidaan järjestää ennen rakentamista ja/tai rakentamisen aikana tarvittaessa. Maastokäynnillä arvioidaan haitat ja vahingot sekä korvausperusteet.
- Loppukokouksessa (rakentamisen jälkeen) määritetään lunastuskorvaukset lopullisen toteutuksen mukaisesti sekä saatetaan lunastustoimitus päätökseen.
- Lunastustoimituksessa tehdyistä päätöksistä on erillinen muutoksenhakuoikeus. Valitus tehdään maa-oikeuteen (käräjäoikeuden yhteydessä toimiva erikoistuomioistuimien).
- Maanomistajalla on oikeus hakea ennakkokorvausta (enintään 75 % arvioidusta lopullisesta, haltuun otettava omaisuus koskevasta korvauksesta) ennen lopullista lunastuskorvauksen määrittämistä.

Rakentamisen vaiheet

Voimajohdon rakentamisen ensimmäisessä vaiheessa johtoauealta ja pylväspaikoilta poistetaan puusto sekä tehdään muut tarvittavat ennakkotyöt rakentamista varten. Pylväiden perustukset rakennetaan maasto- ja pohjaolosuhteet huomioiden. Voimajohdon pylväät kuljetetaan työmaalle ja pystytetään perustuksilleen. Sähköjohtimet ja mahdolliset ukkosjohtimet vedetään ja asennetaan pylväiden varaan. Lopuksi rakennusalue siistitään, tilapäiset rakenteet poistetaan ja varmistetaan, että työt on tehty suunnitelmien mukaisesti. Rakentamisesta mahdollisesti aiheutuneet vahingot korjataan tai korvataan maanomistajille. Hanke tarkastetaan yhdessä tilaajan ja urakoitsijoiden kanssa ennen voimajohdon käyttöönottoa.

Voimajohtojen toteutustavat

Lähtökohtaisesti uudet voimajohdot, erityisesti suuren teholuokan johdot, toteutetaan ilmajohtoina. Poikkeustapauksissa on maakaapelointi mahdollinen sellaisissa kohteissa, joissa sillä voidaan saavuttaa riittävä siirtokapasiteetti ja kokonaisuus on teknis-taloudellisesti kannattava.

Maakaapelointi ei Vantaan Energia Sähköverkkojen mukaan ole Aviapolis-Keimola 110 kV hankkeessa teknisesti eikä taloudellisesti tarkoituksenmukainen ratkaisu. Suunnitteilla oleva voimajohto on 110 kV:n johto, jonka tehtävä on siirtää Vantaalle suuria määriä sähköä ja varmistaa alueen sähkönsaanti pitkälle tulevaisuuteen. Vastaavan siirtokapasiteetin toteuttaminen maakaapelina edellyttäisi useita rinnakkaisia kaapeleita, laajoja maanrakennustöitä sekä suuria maanpäällisiä liityntärakenteita joillekin osuuksille. Tämä lisäisi hankkeen teknistä monimutkaisuutta, ympäristövaikutuksia ja rakentamisen aikaisia haittoja.

Aviapolis-Keimola 110 kV hankkeessa maakaapelointi olisi moninkertaisesti kalliimpi kuin ilmajohto, ja käytettävissä olevien selvitysten perusteella kustannusero on erittäin merkittävä. Sekä lainsäädäntö että kaupungin omistajaohjaus velvoittavat sähköverkkoyhtiötä kehittämään verkkoa mahdollisimman kustannustehokkaasti, jotta asiakkaiden siirtohinnat pysyvät kohtuullisina. 110 kV:n siirtoyhteydet rakennetaan yleensä Suomessa ilmajohtona.

Myös toimitusvarmuuden näkökulmasta ilmajohto on tässä tapauksessa toimivin ratkaisu. Maakaapelissa vikojen paikantaminen ja korjaaminen on hitaampaa kuin ilmajohdossa, mikä voi pitkittää sähkökatkoja vikatilanteissa. Tavoitteena on varmistaa, että Vantaan sähköverkko toimii luotettavasti kaikissa tilanteissa, myös kulutuksen kasvaessa merkittävästi.

Maakaapelilla on myös ympäristövaikutuksia. 110 kV maakaapelin rakentamisen aikana aiheutuvat ympäristövaikutukset ovat huomattavasti suurempia kaapeliojan kaivamisen vuoksi kuin ilmajohdolla. Kaapeliojat tehdään massanvaihtokaivuuna, jossa kaivannon maa-aines korvataan kaapeliasennukseen soveltuvalla kivituhkalla tai hienolla hiekalla. Vaadittava massanvaihtokaivu aiheuttaa myös merkittävän rekkaliikenteen koko kaapeliojan matkalle sekä vaatii työmaateiden rakentamista. Yksistään Seutulan peltojen alueen maakaapeloinnin maamassan siirtoon tarvittaisiin noin 2000 edestakaista rekkakuormaa. Vesistöjen läheisyydessä kaapeliojien kaivu vaatii rakenteita työnaikaisten pintavesien käsittelyyn ja silti vaikutuksia voi kohdistua vesistöihin mm. samentumisena. Joissakin vesistökohteissa rakentaminen maakaapelin rakentaminen voi aiheuttaa vaikutuksia pienvesiin kuten puroihin ja noroihin ja vaatia luonnonsuojelulain mukaista poikkeamista.

Maakaapelointi aiheuttaa maan tasolla johdon keskilinjalla huomattavasti ilmajohtoa suuremman magneettikentän. Maakaapelin magneettikenttä vaimenee ilmajohdon aiheuttamaa magneettikenttää nopeammin siirryttäessä pois johdon keksilinjalta. Ilmajohdon aiheuttamat magneettikentän arvot alittavat reilusti määräysten mukaiset arvot. Samoin kentänvoimakkuudet alittavat huomattavan alhaiset suosituksen mukaiset arvot.

Maakaapelin yläpuolisen alueen käyttö on yhtä lailla rajoitettua kuin ilmajohtojen alapuolisen alueen käyttö. Maakaapelin johtoalue on jonkin verran ilmajohtoa pienempi. Maakaapelin päälle ei voi istuttaa puustoa tai rakentaa rakennuksia, rakennelmia tai teitä. Näin ollen sillä samankaltaisia vaikutuksia maankäyttörajoittava tekijänä kuin ilmajohdolla. Metsäisillä alueilla luontoon ja lajistoon kohdistuu myös samanlaisia vaikutuksia, koska alueelta joudutaan poistamaan puusto. Maakaapelilla on vähemmän vaikutuksia linnustoon ja maisemaan kuin ilmajohdolla.

19

Vastaus Victor Snellmanin ja Patrik Karlssonin sekä 30 muun valtuutetun aloitteeseen ruotsinkielisen varhaiskasvatusryhmän avaaminen Kivistöön syksyllä 2026 ja kielellisten palveluiden pilottimalli /KK (kvalt)

VD/2243/00.02.00.03/2026

KK/E-LS/SR

Victor Snellman ja **Patrik Karlsson** sekä 30 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Vantaan kaupungin on toimittava ripeästi varmistaakseen kielelliset oikeudet ja estääkseen veronmaksajien pako naapurikuntiin. Kivistön suuralueen kasvu ja kesän 2025 puistoruokailussa tehdyt havainnot osoittavat, että ruotsinkielisille varhaiskasvatuspalveluille on välitön ja kasvava tarve. Perheet Kivistöstä ja lähialueilta, esimerkiksi Seutulasta, harkitsevat muuttoa pois Vantaalta, koska lähipalveluita ei ole saatavilla omalla kielellä.

Vastikään valmistuneessa VOXIT-kyselyssä vastaajista haluaa Kivistöön ruotsinkielisen päiväkodin 13 %, peruskoulun 11 % ja kielikylpyluokan 17 %. Lukemat ovat huomattavan suuret verrattuna Vantaan ruotsinkielisten keskimääräiseen osuuteen.

Aiempi yritys perustaa ryhmä Kivistön Aurinkokiven koululle epäonnistui puutteellisen tiedotuksen vuoksi, ei kysynnän puutteen vuoksi. Toisin kuin usein oletetaan, hankkeen resursointi ei ole kynnyskysymys: tarve on vain muutamalle ruotsinkieliselle kasvattajalle.

Vantaalla Hakunilaan on rakenteilla päiväkotitalo Silva, joka on kaupungin ensimmäinen päiväkotitalo, jossa suomen- ja ruotsinkielinen päiväkotitalo toimivat samassa rakennuksessa. Näin saa tilaratkaisut ja esimerkiksi ruokailut hyödynnettyä tehokkaasti. Silti ratkaisussa otetaan huomioon mm. eri kielten pedagogiset tarpeet ja hallinnollinen vastuunjako.

Tästä konseptista voi ottaa elementtejä ja kehittää Kivistöön samalle pohjalle rakentuva ratkaisu.

Jotta vastaamme asukkaiden tarpeeseen ja turvaamme alueen pito- ja vetovoiman, toiminnan on aloitettava viimeistään syksyllä 2026.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaan kaupunki:

1. Käynnistää välittömästi kohdennetun tarveselvityksen ja aktiivisen ilmoittautumisprosessin Kivistön ja lähialueiden ruotsinkielisille perheille hyödyntäen suoraa asukasviestintää.
2. Varaa tarvittavat resurssit ja tilat siten, että ruotsinkielinen päiväkotiryhmä tai -yksikkö aloittaa toimintansa Kivistössä mielellään syksyllä 2026, kuitenkin viimeistään elokuussa 2027.
3. Vakiinnuttaa Kivistön hankkeen pohjalta ”Vantaan mallin”, jossa kaikkien asuinalueiden kielivähemmistöpalvelut markkinoidaan ja resursoidaan ennakkoivasti ennen kuin perheet tekevät päätöksiä muualle muuttamisesta.”

Kaupunginvaltuusto 23.3.2026 § 15

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite:

- allekirjoitettu Victor Snellmanin ja Patrik Karlssonin aloite ruotsinkielisen varhaiskasvatusryhmän avaaminen Kivistöön syksyllä 2026 ja kielellisten palveluiden pilottimalli

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Valtuustoaloitteessa esitettiin, että Kivistöön perustetaan syksystä 2026 alkaen ruotsinkielinen varhaiskasvatusryhmä, ja että Vantaalle kehitetään toimintamalli, jossa palvelua tarjotaan vähemmistökielillä kaikilla asuinalueilla. Palveluverkkoa suunniteltaessa on tärkeää ottaa huomioon seuraavat näkökohdat.

Palvelun järjestämisvelvollisuus

Varhaiskasvatuslain mukaan kunnan on järjestettävä varhaiskasvatusta siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää. Palvelutarjonnan suunnittelussa Vantaan kaupunki hyödyntää lasten määrää koskevia ennusteita. Varhaiskasvatuspalvelut suunnitellaan 85 prosentin osallistumisasteen perusteella, eli lähtökohtana on, että 85 % 1–6-vuotiaista lapsista osallistuu varhaiskasvatukseen.

Ennuste ruotsinkielisten 1–6-vuotiaiden lasten määrästä

Varhaiskasvatuksen palveluverkon suunnittelun tulee perustua ennusteisiin niiden lasten ikäryhmästä, joilla on oikeus osallistua varhaiskasvatukseen. Alla olevasta taulukosta käy ilmi ruotsinkielisten 1–6-vuotiaiden lasten määrän alueittainen ennuste vuosille 2026–2033.

Alue	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Vantaa	343	349	337	345	348	352	355	356
Myyrmäen suuralue	87	84	75	75	76	76	76	75
Kivistön suuralue	24	27	28	32	36	36	36	37
Aviapoliksen suuralue	46	45	41	41	39	39	40	40
Tikkurilan suuralue	87	88	85	86	85	86	87	87
Koivukylän suuralue	29	32	35	37	37	38	39	39
Korson suuralue	27	29	29	29	30	30	30	30
Hakunilan suuralue	42	42	43	43	43	44	45	45

Koska noin 30 prosentilla ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen lapsista on muu äidinkieli kuin ruotsi, ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen peittävyysaste on vuonna 2026 väestöennusteeseen nähden noin 100 prosenttia. Ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa paikan tarvitsevien lasten kokonaismäärää vuonna 2033 voidaan arvioida realistisesti seuraavan laskelman perusteella:

Ennuste ruotsinkielisten 1–6-vuotiaiden lasten määrästä vuonna 2033	Osallistumisaste 85%	30 % lisäys muunkielisistä lapsista	Paikkatarve yhteensä
356	303	91	394

Ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen palvelutarjonta Vantaalla vuonna 2026

Vantaalla ruotsinkielistä varhaiskasvatusta järjestetään päiväkodeissa joko kaupungin omana toimintana tai yksityisten palveluntuottajien toimesta palvelusetelillä tai lasten yksityisen hoidon tuella. Alla olevasta taulukosta ilmenevät kunnallisen ja yksityisen ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen paikkakapasiteetti sekä käytetyt paikat.

Kunnallinen päiväkoti	Paikkamäärä / Varhaiskasvatus + esiopetus	Käytetyt paikat
Trollebo daghem	63	54
Håkansböle daghem - Västersundom förskola	42 + 14	53,5
Mårtensdal daghem och förskola	147	128,5
Dickursby daghem och förskola	119	112
Kunnallinen yhteensä	378	353
Yksityinen palveluntuottaja		
Dagvårdsföreningen Fyndet (4 yksikköä)	56	56
Folkhälsan daghemmet Lyckoslanten (Ruotsinkielinen varhaiskasvatus sekä kielikylpyvarhaiskasvatus)	21	21
Yhteensä	455	430

Laskelma osoittaa, että ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen kapasiteetti on riittävä vuoteen 2033 saakka. Jos ruotsinkielistä palveluverkkoa laajennetaan alueille, joilla palvelua ei tällä hetkellä ole, on nykyisissä yksiköissä vastaavasti vähennettävä paikkojen määrää, koska palvelutarve ei kasva. Tällainen muutos voi heikentää nykyistä palveluverkkoa ja lisätä henkilöstön rekrytointihaasteita, sillä tutkimusten mukaan pieniin yksiköihin on vaikeampi rekrytoida henkilöstöä kuin suurempiin yksiköihin.

Laadukas varhaiskasvatus

Varhaiskasvatus muodostaa koulutusjärjestelmämme perustan. Sillä on ratkaiseva merkitys lasten kasvulle ja kehitykselle, ja se luo pohjan myöhemmälle koulupolulle. Oppimistulosten heikkenemiseen ei voida vastata pelkästään perusopetuksessa, vaan tarvitaan varhaisia ja laaja-alaisia yhteiskunnallisia toimia.

Kaikenlainen varhaiskasvatus ei kuitenkaan tuota toivottuja tuloksia, vaan toiminnan on oltava laadukasta. Kaiken toiminnan tulee perustua pedagogisiin lähtökohtiin. Vantaalla lasten kielitaustat ovat moninaiset, ja monet ruotsinkieliseen varhaiskasvatukseen osallistuvista lapsista ovat kaksikielisiä siten, että ruotsi on heidän heikompi kielensä. Lapsen kielellistä kehitystä tuetaan ennen kaikkea tietoisella ja laadukkaalla pedagogiikalla. Tämä edellyttää henkilöstöltä vahvaa pedagogista osaamista sekä riittävää ruotsin kielen taitoa, jotta he voivat toimia kielellisinä malleina ja tukea lasten oppimista.

Laadukkaan ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen keskeinen edellytys on, että saatavilla on riittävästi osaa-vaa ja kelpoista henkilöstöä, jolla on hyvä ruotsin kielen taito. Useissa tutkimuksissa on todettu, että henkilöstön rekrytointi voi olla haastavaa pieniin yksiköihin tai ryhmiin, joissa toimintakieli poikkeaa yksikön enemmistökielestä. Tämä vaikuttaa mahdollisuuksiin vahvistaa ruotsin kielen käyttöä johdonmukaisesti arjessa.

Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisussa Selvitys ruotsinkielisestä varhaiskasvatuksesta Suomessa (2026) todetaan, että kaksikielisten kuntien oppimisympäristöt alueilla, joilla enemmistökieli on suomi, ovat usein rajallisempia ja ympäröivä suomenkielinen kulttuuri vähentää luonnollista ruotsinkielistä vuorovaikutusta. Ylläpitämällä Vantaalla riittävän suuria ruotsinkielisiä yksiköitä voidaan vahvistaa ruotsinkielistä toimintaympäristöä ja siten tukea paremmin lasten kielellistä kehitystä.

Pienet yksiköt tai suomenkielisten päiväkotien ruotsinkieliset ryhmät ovat myös alttiimpia henkilöstön poissaolojen ja sairaustapausten vaikutuksille. Jos sijaisia joudutaan ottamaan suomenkieliseltä puolelta, lasten lakisääteisen oikeuden toteutuminen ruotsinkieliseen varhaiskasvatukseen voi vaarantua. Ulkopuolisten sijaisten palkkaaminen puolestaan lisää toiminnan kustannuksia.

Vantaalla järjestettiin ruotsinkielistä varhaiskasvatusta suomenkielisessä Kartanonkosken päiväkodissa ajalla 1.8.2016–31.7.2018. Toiminta lopetettiin ruotsinkielisen henkilöstön rekrytointivaikeuksien vuoksi, minkä seurauksena toiminta ei täyttänyt lain ja opetussuunnitelman määräyksiä varhaiskasvatuksen toimintakielestä.

Tilat

Päiväkotitoiminnan tilojen turvallisuuden ja terveellisuuden varmistamiseksi on otettava huomioon useita säädöksiä ja ohjeita. Rakennuksen turvallisuuteen vaikuttavat monet tekijät, kuten yksikön koko, taroituksenmukainen mitoitus ja tilaratkaisut. Tämä tarkoittaa, että tilojen tulee olla nimenomaan toimintaa varten suunniteltuja. Kivistössä ei tällä hetkellä ole vapaita tiloja ruotsinkieliselle varhaiskasvatustoiminnalle. Kivistöstä pääsee junalla Martinlaakson asemalle viidessä minuutissa, ja asemalta on noin yhden kilometrin matka Martinlaakson päiväkotiin.

Kivistössä on tällä hetkellä suomenkielisessä kunnallisessa varhaiskasvatuksessa 1 071 paikkaa ja yksityisessä varhaiskasvatuksessa 286 paikkaa. Alueen investointien toteutumisesta riippuen kunnallisten varhaiskasvatuspaikkojen määrä on vuonna 2030 yhteensä 1 071–1 155, jolloin varhaiskasvatuspaikkojen

kokonaismäärä on 1 402–1 486. Laskelmien mukaan alueella on vuonna 2035 yhteensä 1 412 lasta ikäryhmässä 1–6 vuotta.

Palveluverkko

Vantaan kaupungilla on vuosien 2026–2029 talouden tasapainotusohjelma. Yksi ohjelman toimenpiteistä on päiväkotien täyttöasteiden nostaminen. Koska ruotsinkielisten varhaiskasvatuspaikkojen määrää ei ole tarpeen lisätä, uusien yksiköiden perustaminen muille alueille Vantaalla edellyttäisi paikkamäärän vähentämistä nykyisissä yksiköissä.

Pienet yksiköt ovat usein haavoittuvampia henkilöstön saatavuuden näkökulmasta, ja kelpoisen henkilöstön rekrytointi pieniin toimintayksiköihin on osoittautunut haastavaksi. Toiminnan hajauttamiseen liittyy merkittävä riski ruotsinkielisten palvelujen turvaamisen kannalta.

Yhteenveto

Edellä esitetyn perusteella kasvatuksen ja oppimisen toimiala katsoo, ettei palveluverkkoon ole tällä hetkellä perusteltua tehdä muutoksia.

Kaupunginhallitus 7.9.2026

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Victor Snellmanille ja Patrik Karlssonille sekä 30 muulle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Liite:

- allekirjoitettu Victor Snellmanin ja Patrik Karlssonin aloite ruotsinkielisen varhaiskasvatusryhmän avaaminen Kivistöön syksyllä 2026 ja kielellisten palveluiden pilottimalli

Täytäntöönpano: Lakiasiat- ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

varhaiskasvatuksen asiantuntija Eva-Lotta Skogberg, puh. 040 182 4080
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

<i>Ruotsinkielisen varhaiskasvatusryhmän avaaminen Kivistöön syksyllä 2026 ja kielellisten palveluiden pilottimalli</i>	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
Vantaan kaupungin on toimittava ripeästi varmistaakseen kielelliset oikeudet ja estääkseen veronmaksajien pako naapurikuntiin. Kivistön suuralueen kasvu ja kesän 2025 puistoruokailussa tehdyt havainnot osoittavat, että ruotsinkielisille varhaiskasvatuspalveluille on välitön ja kasvava tarve. Perheet Kivistöstä ja lähialueilta, esimerkiksi Seutulasta, harkitsevat muuttoa pois Vantaalta, koska lähipalveluita ei ole saatavilla omalla kielellä. Vastikään valmistuneessa VOXIT-kyselyssä vastaajista haluaa Kivistöön ruotsinkielisen päiväkodin 13 %, peruskoulun 11 % ja kielikylpyluokan 17 %. Lukemat ovat huomattavan suuret verrattuna Vantaan ruotsinkielisten keskimääräiseen osuuteen. Aiempi yritys perustaa ryhmä Kivistön Aurinkokiven koululle epäonnistui puutteellisen tiedotuksen vuoksi, ei kysynnän puutteen vuoksi. Toisin kuin usein oletetaan, hankkeen resursointi ei ole kynnyskysymys: tarve on vain muutamalle ruotsinkieliselle kasvattajalle. Vantaalla Hakunilaan on rakenteilla päiväkotitalo Silva, joka on kaupungin ensimmäinen päiväkotitalo, jossa suomen- ja ruotsinkielinen päiväkotitoiminta toimivat samassa rakennuksessa. Näin saa tilaratkaisut ja esimerkiksi ruokailut hyödynnettyä tehokkaasti. Silti ratkaisussa otetaan huomioon mm. eri kielten pedagogiset tarpeet ja hallinnollinen vastuunjako. Tästä konseptista voi ottaa elementtejä ja kehittää Kivistöön samalle pohjalle rakentuva ratkaisu. Jotta vastaamme asukkaiden tarpeeseen ja turvaamme alueen pito- ja vetovoiman, toiminnan on aloitettava viimeistään syksyllä 2026. Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaan kaupunki: 1. Käynnistää välittömästi kohdennetun tarveselvityksen ja aktiivisen ilmoittautumisprosessin	<u>Aloitteen tekijät</u> Victor Snellman Patrik Karlsson <u>Aloitteen Allekirjoitukset</u> 1. Tomi Puikkonen 2. Marjo Vacker 3. Anu Hall 4. Paula Lehmuskallio 5. Elina Nykyri 6. Suvi Karhu 7. Nina Nummela 8. Marja Ahava 9. Gashaw Bibani 10. Mari Hynninen 11. Loviisa Kaartokallio 12. Tiina Tuomela 13. Mika Kasonen 14. Topi Liutu 15. Otso Kivimäki 16. Sirpa Siru Kauppinen 17. Jenni Alasuutari 18. Juha Suoniemi 19. Timo Lahti 20. Chau Nguyen 21. Reija Friman 22. Matti Kotiranta 23. Anitta Orpana 24. Tarja Eklund 25. Jenni Karemo 26. Lauri Kaira 27. Sari Multala 28. Tuire Kaimio 29. Maarit Raja-Aho 30. Juha Järä

Kivistön ja lähialueiden ruotsinkielisille perheille hyödyntäen suoraa asukasviestintää. 2. Varaa tarvittavat resurssit ja tilat siten, että ruotsinkielinen päiväkotiryhmä tai -yksikkö aloittaa toimintansa Kivistössä mielellään syksyllä 2026, kuitenkin viimeistään elokuussa 2027. 3. Vakiinnuttaa Kivistön hankkeen pohjalta "Vantaan mallin", jossa kaikkien asuinalueiden kielivähemmistöpalvelut markkinoidaan ja resursoidaan ennakoivasti ennen kuin perheet tekevät päätöksiä muualle muuttamisesta. <i>Aloite jätetään Vantaan kaupunginvaltuuston kokouksessa 23.3.2026.</i> Victor Snellman Patrik Karlsson Vanda stad måste agera snabbt för att säkerställa språkliga rättigheter och förhindra att skattebetalare flyr till grannkommuner. Tillväxten i Kivistö storstadsområde och resultaten från parkmåltiderna sommaren 2025 visar att det finns ett omedelbart och växande behov av svenskspråkig förskoleverksamhet. Familjer från Kivistö och närliggande områden, såsom Sjöskog, överväger att flytta från Vanda eftersom lokala tjänster inte finns tillgängliga på deras eget språk. I en nyligen genomförd VOXIT-undersökning vill 13 % av de svarande ha ett svenskspråkigt daghem i Kivistö, 11 % vill ha en grundskola och 17 % vill ha en språkbadsklass. Dessa siffror är betydligt högre jämfört med den genomsnittliga andelen svensktalande barn i Vanda. Ett tidigare försök att etablera en grupp vid Kivistös Aurinkokivi skola och daghem misslyckades på grund av otillräcklig information, inte bristande efterfrågan. I motsats till vad man ofta antar är resursfördelningen till projektet inte en tröskelfråga: behovet är bara ett fåtal svensktalande lärare.	
---	--

I Vanda byggs daghemmet Silva i Håkansböle, stadens första daghem där ett finsk- och svensktalande daghem verkar i samma byggnad. Detta möjliggör ett effektivt utnyttjande av utrymme och till exempel måltider. Lösningarna tar fortfarande hänsyn till bland annat de pedagogiska behoven hos de olika språken och fördelningen av administrativt ansvar. Element kan hämtas från detta koncept och en lösning som bygger på samma grund kan utvecklas för Kivistö. För att möta invånarnas behov och säkra områdets bevarande och attraktivitet ska verksamheten påbörjas senast hösten 2026. Initiativ: Vi, undertecknade fullmäktigeledamöter, föreslår att Vanda stad: 1. Omedelbart inleder en riktad behovsbedömning och aktiv registreringsprocess för svensktalande familjer i Kivistö med omnejd, med hjälp av direkt invånarkommunikation. 2. Reservera nödvändiga resurser och lokaler så att en svenskspråkig daghemsgrupp eller enhet kan börja verka i Kivistö, helst hösten 2026, men senast augusti 2027. 3. Etablera "Vandamodellen" baserad på Kivistö-projektet, där språkliga minoritetstjänster i alla bostadsområden marknadsförs och resurser tillförs proaktivt innan familjer fattar beslut om att flytta någon annanstans. <i>Motionen kommer att lämnas in vid Vanda stadsfullmäktiges möte den 23 mars 2026.</i> Victor Snellman Patrik Karlsson	

20

Vastaus vihreän valtuustoryhmän ja 10 muun valtuutetun aloitteeseen antirasismi- ja yhdenvertaisuuskoulutuksesta kaupunginvaltuustolle /PT (kvalt)

VD/1456/00.02.00.03/2026

PT/MT/S-AP

Vihreä valtuustoryhmä sekä 10 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Vantaa on monimuotoinen ja kansainvälinen kaupunki, jossa asuu ihmisiä erilaisista kieli ja kulttuuri-taustoista. Myös kaupunginvaltuusto on entistä monimuotoisempi edustaen vantaalaisten erilaisia taustoja ja kokemuksia. Kaupunginvaltuusto käyttää merkittävää päätösvaltaa palveluista, resursseista ja linjauksista, jotka vaikuttavat suoraan kaupunkilaisten arkeen.

Poliittisen keskustelun laatu ja päätöksenteon oikeudenmukaisuus ovat demokratian keskeisiä peruspilareita. Jotta voimme varmistaa, että päätökset perustuvat tietoon, yhdenvertaisuuteen ja ihmisoikeuksien kunnioittamiseen, on tärkeää tunnistaa rakenteellisen rasismien, seksismien ja muiden syrjivien rakenteiden vaikutukset päätöksentekoon.

Rasismi ja sukupuoleen perustuva syrjintä eivät ole vain yksilötason ilmiöitä, vaan ne voivat näkyä myös tiedostamattomina ennakkoluuloina, puhetapoina ja rakenteellisina vinoumina. Ne voivat vaikuttaa siihen, miten eri ihmisryhmien tarpeet tunnistetaan, miten heitä koskevista asioista keskustellaan ja millaisia päätöksiä tehdään.

Yhdenvertaisuutta vahvistava ja antirasistinen koulutus tarjoaisi valtuutetuille:

- ajantasaista tietoa rasismien, seksismien ja muun syrjinnän eri muodoista
- välineitä tunnistaa tiedostamattomia ennakkoluuloja ja haitallisia puhetapoja
- ymmärrystä rakenteellisesta eriarvoisuudesta
- keinoja vahvistaa kunnioittavaa ja asiallista poliittista keskustelukulttuuria

Koulutuksen tavoitteena on vahvistaa osaamista ja yhteistä ymmärrystä siitä, miten voimme toimia vastuullisina päättäjinä monimuotoisessa kaupungissa ja edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta käytännön päätöksenteossa.

Tavoitteena on vahvistaa poliittisen keskustelun laatua, lisätä keskinäistä kunnioitusta ja varmistaa oikeudenmukainen ja yhdenvertainen päätöksenteko kaikille vantaalaisille.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaan kaupunki:

1. Järjestää koko kaupunginvaltuustolle antirasistisen ja yhdenvertaisuutta vahvistavan koulutuksen valtuustokauden aikana.
2. Toteuttaa koulutuksen yhteistyössä asiantuntijatahon kanssa.
3. Huolehtii siitä, että koulutuksen sisältö käsittelee rasismien lisäksi sukupuoleen perustuvaa syrjintää ja muuta epäasiallista kohtelua sekä kytkeytyy kaupungin yhdenvertaisuus- ja hyvinvointitavoitteisiin.”

Kaupunginvaltuusto 23.2.2026 § 24

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kuntademokratian palvelualue lausuu vastauksenaan seuraavaa:

Kunnan kaikkien toimintojen, mukaan lukien päätöksenteon, tulee olla syrjimättömiä, jolloin mikään ihmisryhmä ja siihen kuuluvat yksilöt eivät saa joutua muita huonompaan asemaan jossakin asiassa. Kunnalla on lisäksi velvollisuus edistää kaikessa toiminnassaan sukupuolten tasa-arvoa (tasa-arvolaki) ja kaikkien ihmisten yhdenvertaisuutta (yhdenvertaisuuslaki).

Päätöksenteon tulee tunnistaa ihmisten monimuotoisuus. ”Kaikille samaa ja saman verran”-periaate ei huomioi kuntalaisten erilaisia lähtökohtia, valmiuksia ja tarpeita, vaan rakentaa päätöksenteon ja sen myötä palvelut jonkinlaiselle oletetulle keskivertoihmiselle.

Elä sellaisena kuin olet - Vantaan kaupungin toiminnallisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön suunnitelma 2026–2029 hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 8.6.2026. Suunnitelmassa on antirasistisen työn asiakokonaisuus, johon sisältyy koulutus kaupunginvaltuustolle.

Aloitteessa esitetyt asiasisällöt ovat linjassa em. suunnitelman ja esimerkiksi luottamushenkilötoiminnan eettisten periaatteiden ja kotouttamistoiminnan kanssa. Samalla sisällöt ovat niin laajoja kokonaisuuksia, että niiden käsittelyssä on tehtävä valintoja ja rajauksia. Tulevan koulutuksen ytimessä on valtuuston työ, yhdenvertaisuus ja etenkin rasismien vastustaminen, mutta näihin teemoihin on mahdollista liittää joitakin relevantteja sukupuoli- ja tasa-arvokysymyksiä. Asiantuntijuutta on saatavilla sekä virkakunnan sisältä, että ulkopuolisilta tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön kumppaneilta.

Käytännössä koulutus saadaan parhaiten onnistumaan sisäisenä ja lyhyenä etäkoulutuksena vuoden 2027 alussa. Koska kaupunginvaltuutetuille maksetaan palkkioita vain valtuuston päätöksentekotyöstä, tällaisesta koulutuksesta ei makseta palkkiota ja osallistuminen on vapaaehtoista.

Kaupunginhallitus 7.9.2026

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa vihreälle valtuustoryhmälle ja kymmenelle muulle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

hallintoasiantuntija Meija Tuominen
lakiasiainjohtaja Sari-Anna Pennanen
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Antirasismi- ja yhdenvertaisuuskoulutus kaupunginvaltuustolle	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
Vantaa on monimuotoinen ja kansainvälinen kaupunki, jossa asuu ihmisiä erilaisista kieli ja kulttuuritaustoista. Myös kaupunginvaltuusto on entistä monimuotoisempi edustaen vantaalaisten erilaisia taustoja ja kokemuksia. Kaupunginvaltuusto käyttää merkittävää päätösvaltaa palveluista, resursseista ja linjauksista, jotka vaikuttavat suoraan kaupunkilaisten arkeen. Poliittisen keskustelun laatu ja päätöksenteon oikeudenmukaisuus ovat demokratian keskeisiä peruspilareita. Jotta voimme varmistaa, että päätökset perustuvat tietoon, yhdenvertaisuuteen ja ihmisoikeuksien kunnioittamiseen, on tärkeää tunnistaa rakenteellisen rasismien, seksismin ja muiden syrjivien rakenteiden vaikutukset päätöksentekoon. Rasismi ja sukupuoleen perustuva syrjintä eivät ole vain yksilötason ilmiöitä, vaan ne voivat näkyä myös tiedostamattomina ennakkoluuloina, puhetapoina ja rakenteellisina vinoumina. Ne voivat vaikuttaa siihen, miten eri ihmisryhmien tarpeet tunnistetaan, miten heitä koskevista asioista keskustellaan ja millaisia päätöksiä tehdään. Yhdenvertaisuutta vahvistava ja antirasistinen koulutus tarjoaisi valtuutetuille: • ajantasaista tietoa rasismien, seksismin ja muun syrjinnän eri muodoista • välineitä tunnistaa tiedostamattomia ennakkoluuloja ja haitallisia puhetapoja • ymmärrystä rakenteellisesta eriarvoisuudesta • keinoja vahvistaa kunnioittavaa ja asiallista poliittista keskustelukulttuuria Koulutuksen tavoitteena on vahvistaa osaamista ja yhteistä ymmärrystä siitä, miten voimme toimia vastuullisina päättäjinä monimuotoisessa kaupungissa ja edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta käytännön päätöksenteossa. Tavoitteena on vahvistaa poliittisen keskustelun laatua, lisätä keskinäistä kunnioitusta ja varmistaa oikeudenmukainen ja yhdenvertainen päätöksenteko kaikille vantaalaisille. Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaan kaupunki:	<u>Aloitteen tekijät</u> Vihreä valtuustoryhmä <u>Aloitteen</u> <u>Allekirjoitukset</u> 1. Elina Nykyri 2. Gashaw Bibani 3. Antero Eerola 4. Chau Nguyen 5. Funda Demiri 6. Jussi Saramo 7. Naima El Issaoui 8. Kati Tyystjärvi 9. Drilon Klllokoqi 10. Shekhar Acharya

1. Järjestää koko kaupunginvaltuustolle antirasistisen ja yhdenvertaisuutta vahvistavan koulutuksen valtuustokauden aikana. 2. Toteuttaa koulutuksen yhteistyössä asiantuntijatahon kanssa. 3. Huolehtii siitä, että koulutuksen sisältö käsittelee rasismia lisäksi sukupuoleen perustuvaa syrjintää ja muuta epäasiallista kohtelua sekä kytkeytyy kaupungin yhdenvertaisuus- ja hyvinvointitavoitteisiin. Vantaan kaupunginvaltuustossa 23.02.2026.	

21 **Vastaus Eve Rämön ja Paula Lehmuskallion sekä 16 muun valtuutetun aloitteeseen
kaikkien kansojen kulkue Vantaalle /RÅ**

VD/4909/00.02.00.03/2026

RÅ/RK/JK

Eve Rämö ja Paula Lehmuskallio sekä 16 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Vantaa on Suomen monikulttuurisin kaupunki. Suomen monikulttuurisimpana kaupunkina olisi tärkeää löytää tapoja juhlia eri kansoja Vantaalla ja nostaa esiin eri kulttuurin rikkautta. Erityisen tärkeää on löytää positiivisia tapoja nostaa esiin eri kansoja, joita Vantaalla asuu.

Esimerkkinä voisi toimia Oslossa vietettävä vuosittainen kaikkien kansojen juhla. Osana juhlallisuuksia on paraati, jossa maailman kansat voivat kulkueeseen osallistumalla esitellä omaa perinnettään ja juhlia maataan näyttävästi kansallisasuissa ja liput liehuen, tanssien, laulaen ja musisoiden. Kansat ja maat marssivat kukin omassa ryhmässään muodostaen värikkään kulkueen, jossa esille pääsee maailman värit ja äänet.

(World Carnival) on Norjan Oslossa järjestettävä suuri monikulttuurinen taide- ja kulttuurifestivaali. Tapahtuman järjestää vähemmistötaustainen Verdensfolk-järjestö, ja sen tarkoituksena on juhlia Oslon rikasta kulttuurimonimuotoisuutta, yhdistää ihmisiä ja lisätä tietoutta eri kulttuureista musiikin ja tanssin kautta.

Me allekirjoittaneet esitämme, että Vantaa kartoittaa mahdollisuuksia järjestää kansojen kulkue joko omana tapahtumanaan tai osana jotain jo olemassa olevaa tapahtumaa.”

Kaupunginvaltuusto 22.6.2026 § 32

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala toteaa vastauksessaan seuraavaa:

Vantaa on monimuotoinen ja kansainvälinen kaupunki, jossa eri kielet, kulttuurit, perinteet ja yhteisöt ovat luonteva osa kaupunkilaisten arkea. Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialalla pidetään tärkeänä, että kulttuuri- ja tapahtumatoiminta vahvistaa yhteisöllisyyttä, osallisuutta ja eri taustoista tulevien ihmisten kohtaamista.

Valtuustoaloitteessa esitetty ajatus kansojen kulkueesta tai sitä vastaavasta tapahtumasta on kiinnostava. Tällaisessa tapahtumassa on tärkeää, että eri yhteisöt voivat itse tuoda esiin omaa kulttuuriaan, taidettaan ja perinteitään omista lähtökohdistaan. Kaupungin rooli on mahdollistaa yhteisöjen omaa toimijuutta, osallistumista ja yhteistyötä.

Vantaalla on jo useita tapahtumia, tiloja ja toimintaympäristöjä, jotka tarjoavat mahdollisuuksia monikulttuurisuutta ja yhteisöllisyyttä vahvistaville sisällöille. Aloitteessa esitettyä ideaa voidaan tarkastella sekä osana olemassa olevia tapahtumia että mahdollisuutena erilliseen kokonaisuuteen.

Ehdotuksen toteutusta lähdetään edistämään nostamalla sitä esiin tulevilla järjestöjen ja yhteisöjen tapaamisissa sekä tapahtumiin liittyvässä yhteistyössä. Keskeistä on kuitenkin, että järjestöt ja yhteisöt itse innostuvat ideasta ja haluavat olla mukana sen suunnittelussa ja toteuttamisessa. Kaupunki voi tarjota tähän alustan ja yhteistyömahdollisuuksia sekä tukea tapahtuman rakentumista yhdessä kumppaneiden kanssa.

Kaupunginhallitus 7.9.2026

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään antaa Eve Rämölle ja Paula Lehmuskalliolle sekä 16 muun valtuutetulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus.

Liite:

- allekirjoitettu Eve Rämön ja Paula Lehmuskallion sekä 16 muun aloite kaikkien kansojen kulkue Vantaalle

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Va. kulttuurijohtaja Reeli Karimäki, 040 524 1403
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Valtuustoaloitteen otsikko: Kaikkien kansojen kulkue Vantaalle	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
Kaikkien kansojen kulkue Vantaalle Vantaa on Suomen monikulttuurisin kaupunki. Suomen monikulttuurisimpana kaupunkina olisi tärkeää löytää tapoja juhlia eri kansoja Vantaalla ja nostaa esiin eri kulttuurin rikkautta. Erityisen tärkeää on löytää positiivisia tapoja nostaa esiin eri kansoja, joita Vantaalla asuu. Esimerkkinä voisi toimia Oslossa vietettävä vuosittainen kaikkien kansojen juhla. Osana juhlallisuuksia on paraati, jossa maailman kansat voivat kulkueeseen osallistumalla esitellä omaa perinnettään ja juhlia maataan näyttävästi kansallisasuissa ja liput liehuen, tanssien, laulaen ja musisoiden. Kansat ja maat marssivat kukin omassa ryhmässään muodostaen värikkään kulkueen, jossa esille pääsee maailman värit ja äänet. (World Carnival) on Norjan Oslossa järjestettävä suuri monikulttuurinen taide- ja kulttuurifestivaali. Tapahtuman järjestää vähemmistötaustainen <i>Verdensfolk</i>-järjestö, ja sen tarkoituksena on juhlia Oslon rikasta kulttuurimonimuotoisuutta, yhdistää ihmisiä ja lisätä tietoutta eri kulttuureista musiikin ja tanssin kautta. Me allekirjoittaneet esitämme, että Vantaa kartoittaa mahdollisuuksia järjestää kansojen kulkue joko omana tapahtumanaan tai osana jotain jo olemassa olevaa tapahtumaa. Vantaalla 22.6.2026 Eve Rämö Paula Lehmuskallio	<u>Aloitteen tekijät</u> Eve Rämö Paula Lehmuskallio <u>Aloitteen</u> <u>Allekirjoitukset</u> 1. Elina Nykyri 2. Sirpa Siru Kauppinen 3. Heidi Blomberg 4. Pekka Rautio 5. Tuire Kaimio 6. Antero Eerola 7. Chau Nguyen 8. Eva Tawasoli 9. Minttu Sillanpää 10. Anni Juulia Tuomainen 11. Gashaw Bibani 12. Kati Tyystjärvi 13. Shekhar Acharya 14. Reija Friman 15. Tarja Eklund 16. Tia Seppänen